

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ

MİSYONER, MASON, SÖMÜRGEÇİ
İŞBİRLİKÇİSİ, DARBECİ ORTAK HİKÂYESİ

I. KİTAP
KÖKLER VE
DÖNÜŞÜM

HÜROL TAŞDELEN

Bogaziçi Üniversitesi

**Misyoner, Mason, Sömürgeci İşbirlikçisi,
Darbeci Ortak Hikâyesi**

I.Kitap

Kökler ve Dönüşüm

Ankara, Haziran 2021

www.huoltasdelen.com
[yayındır](#)

Hürol Tasdelen

Her hakkı saklıdır.
Atıf yapılmadan hiçbir bölümü kopyalanamaz.

... Efendiler yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecekları tahsilin hududu ne olursa olsun en evvel ve her şeyden evvel Türkiye' nin istiklâline, kendi benliğine, an' anâtı milliyesine düşman olan bütün anasırla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir..." ¹

Mustafa Kemal ATATÜRK

¹ 1 Mart 1922, Meclis Üçüncü Toplanma Yılıni Açar

YOLA ÇIKARKEN.....	1
TÜRKİYE CUMHURİYETİ İHANET YUVALARINI KAPATTI	2
AMERİKA EMPERYALİZMİ VATAN SATHINDA YAYILIYOR.....	5
1950 İnönü ve Günaltay, İlk Darbe; Robert K. Arazi Satın Alma İzni.....	5
1955 Bayar ve Menderes, İkinci Darbe, Üsküdar Amerikan Kız Lisesine Yurt izni.....	9
1957 DP İktidarı, Amerikalılar Üniversite kurma hakkı elde eder	10
Ulusal Eğitim Bütünlüğümüzü Yıkan Dört Siyasetçi ve Masonlar.....	13
Robert Kolej Yüksekokulu Yasal ve Finans Kısıtları ile Sona Geldi.....	14
BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ (BÜ) KURULUŞU.....	26
Robert Kolej YüksekOkulu, neden Boğaziçi Üniversitesi yapıldı?	28
Kuruluş Süreci.....	32
12 Mart Askeri muhtırası ve asker egemenliği altında hükümet.....	32
Robert Kolej YüksekOkulu, Boğaziçi Üniversitesine Dönüşüyor.....	33
Hisar Eğitim Vakfı.....	39
BÜ Kuruluş Sürecinde Görev Alan İsimler	50
İlhan Önsan Dülger	50
Mehmet Dülger.....	54
Mehmet Kudret Bahadır Dülger.....	58
Yusuf Dülger – Mason	64
Meral Dülger Taşkın, Dr.	68

Mehmet Cihat Alpan, Em. General, CB Genel Sekreteri.....	69
Muammer Şinasi Örel, Em. Tuğgeneral, Milli Eğitim Bakanı.....	71
Orhan Orel, Mason.....	74
Ömer Celal Sarç, Ord. Prof. Dr.....	75
Nevzat Yalçıntaş, Prof. Dr.....	78
Murat Yalçıntaş.....	84
Süreç için değerlendirme.....	86
BÜ Yasasının Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Süreçleri.....	87
Millet Meclisi.....	87
Cumhuriyet Senatosu.....	94
GÜNDEM BİLİMSEL ÖZERKLİK, GERÇEK EMPERYALİZME HİZMET. 96	
Boğaziçi Üniversitesi (BÜ) yerleşkesi ile ilk tanışmam.....	96
BÜ ve diğer üniversite öğretim elemanları ve öğrencilerinin siyasi davranışları, toplumsal kökenleri.....	97
Ne kadar samimiler, gerçek amaçları ne?.....	105
Gençlerden Çekin elinizi.....	108
Emperyalizmin yöntemleri.....	114
Geleneksel yöntemler.....	114
Güncel yöntem: Hibrit Savaş.....	117
Misyonerlik, Misyonerler ve ticaret.....	119
ABCFM.....	122

Robert Kolej.....	126
Amerikalıların Küstahlığı	145
Robert Kolej Rektörleri.....	148
Cyrus Hamlin, 1863 - 1877	148
Günümüzde Hamlin'E Övgüler	152
George Washburn, 1877 - 1903.....	155
Caleb Frank Gates, 1903 - 1932	156
Paul Monroe, 1932 - 1935.....	157
Walter Livingston Wright, 1935 – 1944	157
Diğerleri.....	157
Üsküdar Amerikan Kız Koleji	158
Boğaziçi Üniversitesi ve Amerikan Okul Logolarında Masonik Simgeler	163
Simgelerin Anlamları.....	163
Logolar	174
BİRİNCİ KİTAPTAN İKİNCİSİNE GEÇERKEN.....	179
KAYNAKÇA	180
LİSTELER	183
Belge Listesi	183
Görsel Listesi.....	184

YOLA ÇIKARKEN

Boğaziçi Üniversitesi, son rektör ataması ile karıştı. Boğaziçi Üniversitesi yeni rektörün atanma biçimine ve kimliğine yönelik, bir grup akademisyen öncülüğünde, öğrencilerin de karıştırıldığı tepkiler ve eylemler ortaya çıktı. Bir tür "üstemezik" çıkışı...

Kimi çevreler, iktidara karşı oldukları için, kimi çevreler bilimsel özerkliğe aykırı buldukları için, kimi çevreler gerçeğin farkında olmadıkları için bu tepkilere katıldılar.

Ben garip de, her zaman olduğu gibi bilimsel yöntemle, nesnel ve somut bilgilere dayanarak, Boğaziçi Üniversitesi gerçeğini araştırmaya, anlamaya koyuldum. Araştırmalarım sırasında bazen ben planladığım yöne gittim, bazen de yol beni nereye götürüyorsa oraya gittim. Bu yolculukta çok şey öğrendim, bazen okuduklarım karşısında ıstırap duydum ve dehşete düştüm. Bunları Türk Ulusu ile paylaşmayı da "vatan borcum" olarak gördüm, yazdım ve sunuyorum.

Yola koyulurken, iki - üç yüz sayfalık bir kitap yazmayı öngörmüştüm; neredeyse 1500 sayfaya yaklaşan ve iki ayrı kitap halinde varış çıktı ortaya.

İki kitaplık serimizin ana ve alt başlığı;

"Boğaziçi Üniversitesi - Misyoner, Mason, Sömürgeci İşbirlikçisi, Darbeci Ortak Hikâyesi"

"Kitap I – Kökler ve Dönüşüm"

De haydi, çikalım yola...

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İHANET YUVALARINI KAPATTI

Türkiye Cumhuriyeti yurdumuzda Anadolu' da, Trakya' da binlerce ihanet yuvası misyoner okulları kapattı. Doç. Dr. Mustafa Serhan Yücel 'in hazırladığı tablo .

1904 – 1925 Yabancı Okul Sayılarının Karşılaştırılması ²

Yer Adı	Okul Sayısı		Yer Adı	Okul Sayısı	
	1904	1925		1904	1925
Adana	25		Konya	2	2
Amasya	9		Malatya	5	
Ankara	9		Manisa	5	
Aydın	3		Mardin	3	
Bursa	5		Kahramanmaraş	2	
Çanakkale	6	1	Muğla	1	
Diyarbakır	8		Nevşehir	1	
Edirne	8	1	Adapazarı	1	
Elazığ	8		Samsun	2	
Erzurum	5		Siirt	8	
Eskişehir	6		Sivas	8	
Gaziantep	4		Tokat	4	
Giresun	1		Trabzon	3	
Hakkâri	6		Şanlıurfa	4	
Hatay	9		Uşak	1	
Mersin	7		Van	9	
İstanbul	79	24	Zonguldak	2	2
İzmir	37	7	Kilis	1	
Kavseri	7		Sımak (Cizre)	3	
İzmit	2		TOPLAM	309	37

² (Yücel M. S., 2016, s. 36-38)

Türk Millet Meclisi ve Hükümeti, 23 Nisan 1922 Meclisin açılışından başlayarak, emperyalizmin uç karakolları misyoner okullarına karşı ödünsüz davrandı, çok büyük çoğunluğunu kapatırken, açık olanlara Devrim Yasaları doğrultusunda sıkı denetim uyguladı. Denetime ve konan kurallara karşı en ufak direnç gösterenler kapatıldı. 1924 “**Tevhîd-i Tedrîsât Kanunu**” ve 1934 yılında yabancı okullar üzerine yapılan düzenlemeler, Atatürk ve Türk Hükümetinin yabancı okullar konusunda, tamamen denetim altına almak kararlılığını göstermektedir.

Kurtuluş Savaşı yengi (zafer) ile sonuçlandığı dönemde Amerika Birleşik Devletlerinin durumu, Avrupa devletlerinden farklıydı. ABD, Lozan Antlaşma görüşmelerine katılmadı ve antlaşmayı imzalamadı. Ancak, daha sonra kendi parlamentolarında oyladı ve kabul etti. Türk Hükümeti, diğer ülkelerin okullarına karşı kapatma yönünde gösterdiği davranışa kıyasla, Amerikan okullarına, varlıklarını sürdürme yönünde biraz daha toleranslı davrandı denebilir. Bunda Amerika ile iyi ilişkiler kurulması isteği de etkiliydi.

ABD Parlamentosunda Lozan Antlaşmasının görüşmeleri sırasında, “Amerikan Board” (ABCFM) okullarını kapatılmaktan kurtarmak için, Amerika ’da Lozan Antlaşmasının kabulü yönünde faaliyet içine girdi.

Doç. Dr. İsmail Köse;

“Türkiye’ de faaliyet gösteren misyonerlerin çatı kuruluşu olan ABCFM, 1923 yılına kadar ABD’ deki olumsuz Türk algısının en etkin bayraktarları arasındaydı. Fakat 1923 yılı Ağustos ayından itibaren, pragmatist bir manevra ile Türkiye’ deki hastane ve okullarının varlığının devamını sağlayabilmek için ABD’ de Lozan Antlaşması’ nı savunmak zorunda kalmıştır. Antlaşma’ nın onay tartışmaları devam ederken 8 Haziran 1926 tarihinde bir toplantı yapan ABCFM, Antlaşma’ nın onayı için çalışmaya karar vermiştir (The Treaty with Turkey, 1926: 25).”³

---

³ (Köse, 2014, s. 147) <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/66598>

Türkiye Cumhuriyeti dönemi yabancı okullar politikaları hakkında bilimsel gerçekleri ve doğruları, Prof. Dr. Ayten Sezer Arıĝ, “Atatürk Dönemi Yabancı Okullar” kitabında⁴ ve değerli birçok bilim insanımızın kitap ve Ulusal Tez Merkezinde⁵ yayınlanmış Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinde okuyabilirsiniz. Yabancı Okullar üzerine, Türk ve Yabancı kaynaklar üzerinden bir derleme, bütünden bakma çalışmamı da 2021 sonuna kadar yayınlamayı umuyorum.

---

⁴ (Arıĝ, Atatürk Dönemi Yabancı Okullar, 1923-1938, 2014)

⁵ <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

AMERİKA EMPERYALİZMİ VATAN SATHINDA YAYILIYOR

Atatürk 'ün ölümünden sonra, Türk Devrimlerine ve Atatürk 'ün Türkçü ve emperyalizm karşıtı politikalarına karşı açıktan ve sessizce yürütülen faaliyetler başladı.

Karşı Devrimin ve emperyalizm işbirlikçiliğinin "eğitim alanındaki" eylemleri, kitabımız konusunun içindedir.

1950 İNÖNÜ VE GÜNALTAY, İLK DARBE; ROBERT K. ARAZİ SATIN ALMA İZİNİ

Türkiye Cumhuriyetinin ulusal eğitim politikasına ilk kazma, Türk Devrimlerinin ilk karşı devrim sürecini başlatan İsmet İnönü ve İslamcı Başbakanı Şemsettin Günaltay' dan gelir.

"Amerikan Board" , Robert Kolej için İstanbul' da yeni bir arazi satın almıştır; 1934 düzenlemesine göre bu alım yasal olarak mümkün değildir. İnönü CHP 'si, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve Başbakan Şemsettin Günaltay, Hükümet Kararnamesi ile arsanın Robert Koleje satılmasına ve üzerinde eğitim binaları yapılmasına izin verirler.

Eğitimi bir ülkeyi sömürgeleştirmenin en önemli cephesi gören emperyalist düşman, Türkiye Cumhuriyeti kuruluşundan sonra yurdumuz sathında ilk cephesini kazanmıştır.

T. C.
BAŞBAKANLIK
MUAMELÂT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Kararlar Müdürlüğü
Karar sayısı
3
11249

KARAR

Hasan kızı Emine Heyriye tarafından 1932 yılında Amerikan Robert Kolejine satılan ve o zamandan beri bu müesseseye tasarruf edilmekte bulunan İstanbul'da Bebek-Soğancıbaşı mevkiinde eski 77, 78 kapı sayılı tarlanın adı geçen müessesenin tüzel kişiliği adına tapuya tesciline izin verilmesi, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının mütalâalarına dayanan Adalet Bakanlığının 10/5/1950 tarihli ve 127-3-25/1271 sayılı yazısı üzerine 2644 sayılı kanunun üçüncü maddesine göre Bakanlar Kurulunun 11/5/1950 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

CULHURBAŞKANI

İsmail Hakkı

Basbakan
Devlet Bakanı
Devlet Bakanı
Adalet Bakanı
Milli Savunma Bakanı
İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı
Maliye Bakanı
Millî Eğitim Bakanı
Bayındırlık Bakanı
Eko. ve Ticaret Bakanı
Sa. ve So. Y. Bakanı
C. ve Tekel Bakanı
Tarih Bakanı
Ulaştırma Bakanı
Çalışma Bakanı
İşletmeler Bakanı

030 13 01 2 132 42 83

Belge 1 Amerikan Robert Koleje arazi satılması izni⁶

⁶ Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

Başbakan Şemsettin Günaltay,

İslamcı kimliği ile bilinen bir siyasetçi. Öte yandan ismi etrafında masonluğu ve masonlarla ilişkileri hakkında güçlü söylemler var.

Soner Yalçın iki yazısından;

“1914’ den sonra İstanbul Üniversitesinde İlahiyat Fakültesi dekanlığına atanmıştı. Ankara İlahiyat Fakültesi ve İmam Hatipler onun Başbakanlığı döneminde açılmıştı. İslamcı-Türkçü Şemsettin Günaltay 14 Ocak 1949’ da Başbakan oldu. Türkiye Cumhuriyeti’nin 14. Başbakanı sıfatıyla tek parti devri Cumhuriyet Halk Partisi’nin son hükümet başkanlığına seçilmiştir. Çok değil 2 ay sonra İsrail Devletini tanıyan ilk anlaşmayı o imzaladı. Günaltay’ı, anlaşmayı imzalayacak bu sağduyuya iten kökleri miydi acaba? Günaltay ailesinin İbrani köklerini daha sonraki çalışmalarımda uzun uzun dile getireceğim.” ⁷

“MASON İSLAMCI LİDER

Dinci Sebilürreşad’ ın, kâğıt ve parası nereden/kimlerden geldiğini ortada. (...) Bu derginin düşünce ideoloğu kimdi: Cemaladdin Efgani...

Said-i Nursi ⁸, Mehmet Akif, Eşref Edip, Şemsettin Günaltay, Said Halim Paşa gibi dergi yazarları en çok ondan etkilendi.

Celeddin Efgani ve öğrencisi Muhammed Abduh’ un makaleleri Sebilürreşad’ ta sık sık yer aldı.

Ama nedense “Doğu’ nun Çırpınan Şahini” Efgani ve öğrencisinin gizli kimlikleri bu yayınlarında pek geçmedi...

Oysa... Cemaleddin Efgani Masondu!” ⁹

---

⁷ <https://odatv4.com/icimizdeki-israil-0509101200.html>

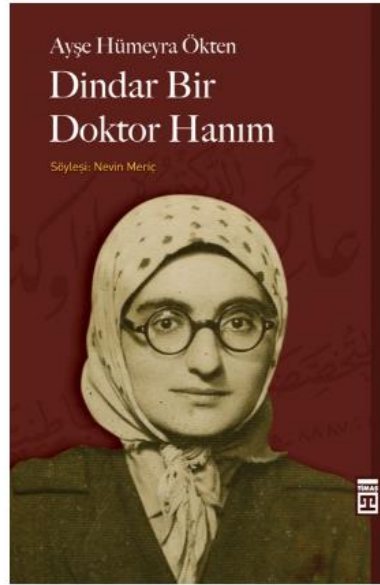
⁸ Gerçek adı Sait Okur ‘dur. Yazılarımda uydurulan takma isimle değil, gerçek ismi ile söz etmeyi doğru bulurum. Bu sözcüğün geçtiği metin alıntı olduğu için değiştiremiyorum.

⁹ <https://odatv4.com/iste-unlu-islamci-masonlar-1802081200.html>

Ayşe Hümevra Ökten 'in savı da çok ilginç ve yalanlanmadı;

*"Ökten, 1949'da 18. T.C. Hükümeti'ni kuran ve Demokrat parti iktidarına kadar başbakanlık görevini sürdüren Şemsettin Günaltay hakkında şu ifadeler yer veriyor: 'Babam bir keresinde Beyazıt meydanında Şemsettin Günaltay'a rastlamış. 1940'lı senelerdi. O seneler mebustu. Babamın medreseden de ahbabıymış. Babama 'Hoca gel mason ol, seni üniversiteye alalım, liselerde, orta mekteplerde sürünme. Şimdi üniversitede Arapça dersi var ama müsteşrikler okutuyor.' Demiş.' Babam mason olmayacağı için reddetmiş. "*¹⁰

'Şemsettin Günaltay Babamı Masonluğa Davet Etti'

09 Şubat 2011 Çarşamba 14:20
CHA - Haberler | Güncel

Görsel 1 Ayşe Hümevra Ökten kitap kapağı

¹⁰ <https://www.haberler.com/semsettin-gunaltay-babami-masonluga-davet-etti-2526172-haberi/>

1955 BAYAR VE MENDERES, İKİNCİ DARBE, ÜSKÜDAR AMERİKAN KIZ LİSESİNE YURT İZİNİ

ABD, eğitim cephesini genişletmeyi sürdürür. Yol açanlar Demokrat Parti, mason Celal Bayar ve Adnan Menderes ikilisi. İzinin önemi, Üsküdar Amerikan Kız Lisesine, Türkiye ücra köşelerinden yoksul ve zeki kız çocuklarımızı devşirmesinin önünü açmasıdır.

T. C.
BAŞVEKİLET
KANUNLAR VE KARARLAR
Yükük Dairesi

Karar Sayısı
4
6013

KARARNAME

Üsküdar Türk Kız Kolejinin iliglik plâna göre bir pansiyon binası inşa etmesine izin verilmesi; Maarif Vekâletinin 28/9/-1955 tarihli ve 420.1-1928 sayılı yazısı üzerine, İora Vekilleri Heyetinece 15 / 10 /1955 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR VEKİLİ

[Signature]

Başvekil	Devlet Vekili Başvekil Yardımcısı ve Millî Müdafaa V.V.	Devlet Vekili ve Hariciye V.V.	Devlet Vekili	Devlet Vekili
Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili	Maklye Vekili
Maarif Vekili	Nafaa Vekili	İkt. ve Ticaret Vekili	Sih. ve İc. Mus. Vekili	Gün. ve İnh. Vekili
Ziraat Vekili	Mînahalkât Vekili	Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili	

133-4
1957

030 18 07 02 141 90 12

Belge 2 Amerikan Üsküdar Kız Lisesine Öğrenci Yatakhane Yapılma İznini ¹¹

¹¹ Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

1957 DP İKTİDARI, AMERİKALILAR ÜNİVERSİTE KURMA HAKKI ELDE EDER

Emperyalizm asla yetinmez ve durmaz. Eğitim kapısının açılan aralığında girer ve amacına erişmek için bir virüs gibi bütün ülkeyi kaplamaya çalışır.

Türkiye' yi "Küçük Amerika" yapmak safsatası içinde mason Celâl Bayar – Adnan Menderes ikilisi Demokrat Parti iktidarında, Amerika emperyalizmine bağlanmış, ne isterlerse yapıyorlardı. İnönü dönemi ile başlayan Atatürk önderliğinde yapılmış olan Türk Devrimlerine karşı devrim süreci başka bir boyuta geçti.

Türkiye Cumhuriyetinde yabancı okullara çok ağır denetim getirilmişken, yeni sınıf açmaya bile izin verilmezken, Bayar – Menderes ikilisi, Anayasayı çiğneyip, Hükümetin yetkisi olmamasına karşın Robert Koleje, Yüksekokul açma izni verdiler. Açılan Yüksekokulun mezuniyet derecesi, ABD ve diğer Batı ülkelerinde ancak üniversitelerin verebileceği lisans derecesi olarak kabul edildi. Bayar – Menderes Amerikancı hükümeti, Üniversite yerine Yüksekokul diyerek, kendi ulusunu kandırmış ve Anayasayı ihlal etmiştir. 1971 'de Millet Meclisinde ' de Boğaziçi Üniversitesi yasası görüşmelerinde CHP milletvekili Mehmet Nuri Kodamanoğlu ihaneti meclis tutanaklarına geçirterek açıklamış;

"Robert Kolejin yüksek kısmının açılmasına, o zaman içinde bendenizin de üye bulunduğum Talim Terbiye Kurulunun imzayı reddetmesi üzerine, bir bakanlık yazısına dayanılarak Bakanlar Kurulu kararı ile izin verilmiştir. Ne o zamanki Millî Eğitim Bakanı, ne de o zamanki Bakanlar Kurulu bir yabancı hükmî şahsiyete Türkiye'de yüksekokul açma iznini vermeye Türk kanunlarıma göre yetkili değil idiler, yetkili olmadıkları bir tasarrufta bulundular, bu sebepten ötürü bu müessesenin hukukî mesnedi yoktur.

Ayrıca fiilî bir varlık olarak devam edegelen bu müessese, son Anayasa Mahkemesi kararından sonra ikinci bir defa daha hukukî varlığını, olmayan hukukî varlığını veya var olduğu zannedilen varlığını bir defa daha yitirmiştir.(...)

Bir diğer gerçeği yine zabıtlarda özellikle tescil etmek istiyorum. Bu müessesenin dışındaki bütün yabancı okulların Lozan Antlaşmasına göre hakkı müktesepeleri yoktur, mevzuubahis değildir. Lozan Antlaşması, Lozan Anlaşmasına ek teati edilen mektuplarda, Türk dâhilî mevzuatına riayetleri kaydıyla mevcudiyetlerine hayırhane bir gözle bakacağı tarzında bir temenniden ibaret garanti vermiştir. Bu mektupların meriyet müddetleri de yedi yıl olduğundan, meriyet müddeti bitmiş olan bu mektuplardan sonra bu müesseselerin Lozan'a dayalı hiçbir hakları yoktur. Ancak, fiilî varlıkları mevzuu bahis olabilir. ”¹²

Osmanlı İmparatorluğunu yıkan süreçte, mason misyonerlerin kurduğu Robert Koleje, 1957 yılında 17 bakanından 11' i mason olan Adnan Menderes Hükümeti Üniversite kimliği vermiştir.

Mason Bakanlar

Fatin Rüştü Zorlu, Hüseyin Celal Yardımcı, Emin Kalafat, Hadi Hüsman, Prof. Dr. Hüseyin Avni Göktürk, Nedim Ökmen, Zeyyat Mandalinci, Muammer Çavuşoğlu, Samet Ağaoğlu, Mehmet Mümtaz Tarhan, Samet Ağaoğlu.¹³

---

¹²

¹³ <https://mrasar.wordpress.com/2015/08/02/hukumetlerimize-sizmis-masonlar/>

T. C.
BASVEKÂLET
KANUNLAR VE KARARLAR
Tetkik Dairesi
Lâyiha Sayısı
4
9368

KARARNAME

İstanbul'daki Robert Kolej Okulunun Türk üyeleri de ihtiva eden Mitevelliler Heyetine, her hususta mevzuatımıza tabi olmak kayıt ve şartı ile, müstakilen yüksek tahsil veren sınıflar ihdası müsaadesinin verilmesi; Maarif Vekâletinin 10/8/1957 tarihli ve 1974 sayılı yazısı üzerine, İcra Vekilleri Heyetince 28/8/1957 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR
C. Sağcı

Ejri: *[Signature]*

Başvekil Devlet Vekili Devlet Vekili Devlet Vekili Devlet Vekili
Adliye Vekili Milli Müdafaa Vekili Dahiliye Vekili Hariciye Vekili Maliye Vekili
Maarif Vekili Nafia ve Hariciye V.V. Tıbbiye Vekili Sıh. ve İktisad. Vekili Güm. ve İnş. Vekili
Ziraat Vekili Münakalat Vekili Çalışma Vekili Sanayi Vekili

Dosya No :
131-12
946

146 42/16
01
13
30

Belge 3 Robert Koleje Yüksekokul açma izni¹⁴¹⁴ Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

ULUSAL EĞİTİM BÜTÜNLÜĞÜMÜZÜ YIKAN DÖRT SİYASETÇİ VE MASONLAR

Amerika emperyalizminin eğitim alanında cepheler elde ede ede nasıl yayıldığını, kökleştğini gördük. Türkiye tarafında 1938 – 1960 arasındaki bu yayılmanın iktidar liderlerinin mason tarikatı ile işbirlikleri ve ilişkileri de çok anlamlı.

İsmet İnönü; Atatürk 'ün tokadı ile kapatılan mason locaları, İnönü eli ile yeniden açılmıştır. Cumhurbaşkanı İnönü tarafından mason başı Mim Kemal Öke (Kemalettin Öke) milletvekili yapılarak, siyasi koruma sağlanır. O Mim Kemal Öke ki, Atatürk tarafından kovulmuş, Atatürk 'ün hastalığından ve yanlış sağaltma (tedavi) sonucu ölümü ya da öldürülmesinden ötürü hakkında kuşkular olan baş masondur; Büyük Üstat ve Hâkim Büyük Amir, 33.°

Şemsettin Günaltay; Mason İslamcı üstadın en önemli öğrencilerinden ve hakkında başkalarını masonluğa davet ettiğine dair önemli savlar var.

Celal Bayar; Mason.

Adnan Menderes; mason olduğuna dair hiçbir söylenti olmamakla birlikte başbakan yardımcıları, bakanları, bürokratları ve MİT müsteşarları arasında masonlar çok büyük bir orana sahiptir. Adnan Menderes Hükümetlerindeki bilinen masonlar:

Samet Ağaoğlu, Celâl Yardımcı, Enver Güreli, Sıtkı Yırcalı, Hayrettin Erkmen, Fatin Rüştü Zorlu, Kemal Zeytinoğlu, Behçet Uz, Nedim Ökmen, Zeyyat Mandalinci, Mümtaz Tarhan, Medeni Berk, Haluk Şaman, İzzet Akçal, Sebati Ataman, Server Somuncuoğlu.

Menderes Hükümetleri döneminde Başbakanlık Müsteşarlığı ve MİT Müsteşarlığı yapmış olan Ahmet Salih Korur baş masondur (Büyük Üstat). O dönemin bir başka MİT Müsteşarı Ziya Selişik, İstanbul Valisi Lütfi Kırdar, Ankara Belediye Başkanı Kemal Aygün de mason!¹⁵

---

¹⁵ (Soysal, 1978, s. 387-388)

Bayar - Menderes, Atatürk tarafından masonların elinden alınıp, kamuya verilen taşınmazları (binaları, arsaları) masonlara geri verdiler, yeniden güçlenmelerini ve yayılmalarını sağladılar.

ROBERT KOLEJ YÜKSEKOKULU YASAL VE FİNANS KISITLARI İLE SONA GELDİ

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, yeni bir dünya kuruluyordu. Eski kurumlar yerine yeni kurumlar geçmeye başlamıştı. Bu dönemde Robert Kolej Yüksekokulunun artan maliyetlerini "Amerikan Board" başlıklarla karşılayamama durumuna düşmüştü;

"Zaman zaman ciddi finansal kaynak sıkıntısı çeken Robert Kolej' in ekonomik durumu, 1930' lu yıllarda savaş öncesi Türkiye ekonomisinden ve Birleşik Devletler 'deki ekonomik krizden oldukça etkilenmiştir. İkinci Dünya Savaşı' nda Türkiye' nin tarafsızlığını korumasına rağmen, savaş sona erece kadar pek çok problem çözümsüz kalmıştır. 1960' lara gelindiğinde Robert Akademi'nin bugün Güney Kampüs olarak bilinen Hisar Kampüsü'nü tamamen yükseköğrenime bırakarak, Arnavutköy'deki kampüse taşınması, oradaki Amerikan Kız Koleji ile karma bir eğitim kurumu oluşturacak şekilde birleşmesi düşünülmeye başlanmıştır." ¹⁶

Amerikalıların Robert Akademi dedikleri Robert Kolej Yüksekokulu (Robert KY), uluslararası alanda üniversite olarak görülmekte, Robert KY mezuniyet derecesi üniversite lisans derecesi olarak kabul edilmektedir. Robert KY mezuniyet derecesine sahip olan öğrenci, Amerika Üniversitelerinde Yüksek Lisans (Master) ve Doktora eğitimine kabul edilmektedir.

Tam da bu yıllarda, 1966 ve 1972 'de Anayasa Mahkemesi Üniversitelerle ilgili iki iptal kararı alır. Anayasa mahkemesi, her iki yasayı da Anayasanın 120. Maddesine dayanarak, Anayasaya aykırılıktan iptal etti.

---

¹⁶ <http://www.boun.edu.tr/tr-TR/Content/Genel/Tarihce.aspx>

Birinci iptal kararı ve karara temel yasa;

Esas No:1965/32

Karar No:1966/3

Karar tarihi: 4.2.1966

Resmi Gazete tarih/sayı: 8.6.1966/12317

İptale temel alınan yasal açıklama ve gerekçe;

"Anayasa'nın, iddiaya dayanak gösterilen 120 inci maddesi hükmü de şöyledir:

Madde 120- Üniversiteler, ancak Devlet eliyle ve kanunla kurulur. Üniversiteler, bilimsel ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir.

Üniversiteler, kendileri tarafından seçilen yetkili öğretim üyelerinden kurulu organları eliyle yönetilir ve denetlenir; özel kanuna göre kurulmuş Devlet Üniversiteleri hakkındaki hükümler saklıdır.

Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları, Üniversite dışındaki makamlarca, her ne suretle olursa olsun, görevlerinden uzaklaştırılmazlar. (...)

Anayasa Koyucusu bu madde ile Üniversiteleri bir Anayasa Kuruluşu olarak kabul etmiş ve üniversitelerle ilgili belli başlı kuralları da birer birer sayarak göstermiştir. Bunların başında üniversitelerin, bilimsel ve idari Özerkliğe sahip ve kanunla kurulan birer kamu tüzel kişisi olmaları gelmektedir.

Üniversiteler bu bakımdan Anayasa'nın 112 inci maddesinde öngörülmüş bulunan ve bir bütün olduğu belirtilen (idare) den ayrı nitelikte oldukları ve bu sebeple idarenin genel kuruluşuna dâhil bulunmadıkları gibi aynı maddenin son fıkrasında öngörülmüş bulunan, kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulacağı

belirtilen (Kamu tüzel kişilerinden) de tamamen ayrı hüviyettedirler. Zira 112 inci maddede Öngörülen kamu tüzel kişilerini, ihtiyaca göre dilediği şekilde kurmağa ve ona dilediği görevi ve yetkiyi vermeğe kanun koyucu mezun bulunduğu halde Anayasa'nın 120 inci maddesi, üniversiteler bakımından kanun koyucuya bu serbestliği tanımamış bir üniversite kurulması gerektiği zaman, ona varlık verecek olan kanunda ne gibi esaslara ve ilkelere riayet edileceğini Anayasa kuralları halinde belirtmiştir.

Bu sebeple Kanun Koyucu Üniversite kurarken Anayasa'nın 120 inci maddesinde yer almış bulunan söz konusu kurallara sıkı sıkıya bağlı kalmak zorunluğunda olup ancak bu kurallar dışındaki alanlarda düzenleme yapabilmek serbestliğine sahip bulunmaktadır. Kanun koyucu bu serbestliğinden yararlanarak söz konusu Anayasa kurallarını doğrudan doğruya veya dolayısıyla zedeleyici nitelikte hükümler koyamaz. (...)

Kanun Koyucunun üniversitelerle ilgili kanun koyarken bağlı bulunduğu kurallar, Anayasanın 120 inci maddesindeki sıraya göre şunlardır:

- 1- Üniversiteler, ancak Devlet eliyle ve kanunla kurulur,*
- 2- Üniversiteler, bilimsel ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir.*
- 3- Üniversiteler, kendileri tarafından seçilen yetkili öğretim üyelerinden kurulu organları eliyle yönetilir ve denetlenir.*
- 4- Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları, Üniversite dışındaki makamlarca, her ne suretle olursa olsun, görevlerinden uzaklaştırılmazlar.*
- 5- Üniversite öğretim üyeleri veya yardımcıları serbestçe araştırma ve yayında bulunabilirler.*

6- Üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri, organları ve bunların seçimleri, görev ve yetkileri, öğretim ve araştırma görevlerinin Üniversite organlarınınca denetlenmesi, bu esaslara göre kanunla düzenlenir.”¹⁷

Anayasa Mahkemesi açıklamaları göstermektedir ki, DP iktidarında, Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Hükümetin tüm Bakanları birlikte Anayasayı çiğnemişler, hem de Amerika Misyon okuluna Üniversite niteliğinde Yüksekokul kurma hakkı vermek için. Bu yapılan Anayasal suçtur. Bu karar ile Robert KY varlığı yasal olarak hükümsüz olduğu açıkça ortaya çıkmakta, hem de Anayasa Mahkemesi kararı ile.

1971 yılında Amerikancı Askeri Cunta Hükümeti de Anayasaya aykırı bir yasa çıkarılmasını sağlar ve 1 Ekim 1971 tarihli Resmi Gazetede yayımlar. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü bu yasanın Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine iptal davası açar. Yasanın konusu İzmir İktisadi ve İlimler Akademisinin Ege Üniversitesine bağlanması hakkındadır.

---

¹⁷ <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/1966/3>

T. C. Resmî Gazete

Kuruluş tarihi : 7 Ekim 1336-1920

Yönetim ve yazı işleri için Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır	1 EKİM 1971 CUMA	Sayı : 13973
--	---------------------	--------------

KANUN

Izmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinin «İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi» adı altında Ege Üniversitesine Katılması hakkındaki 1170 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesine iki fıkra ile Ege Üniversitesi Kuruluşu hakkındaki 6595 sayılı Kanuna bir ek madde eklenmesine dair Kanun

Kanun No : 1489

Kabul tarihi : 21/9/1971

Madde 1 — İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinin «İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi» adı altında Ege Üniversitesine Katılması hakkındaki 30/4/1969 tarih ve 1170 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir :

Kendilerinin üniversite öğretim üyeliğine intikallerine ait işlemler, Ege Üniversitesi Senatosunca düzenlenecek esaslara göre yürütülür.

Senatoca daha önce yapılmış olan intibaklar ve bu hususta ilgili işlem ve kazanılmış haklar saklıdır.

Madde 2 — 6595 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir :

Ek madde — Ege Üniversitesi Senatosu, ilgili Fakülte Profesörleri Kurulunun müvafakatını almak kaydı ile yeni kurulacak eğitim, öğretim ve araştırma ünitelerine kadroları geçici olarak tahsis edebilir.

Madde 3 — Bu kanun 15/7/1971 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 4 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

24/9/1971

No.	Başlık	Düzenleme Tarihi	Cilt	Sayı	Resmî Gazete Sayısı	
1170	İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinin «İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi» adı altında Ege Üniversitesine Katılması hakkındaki Kanun	8/5/1969	5	8	1092	3319
6595	Ege Üniversitesi, ayrıca İzmir'de bir Üniversite Kurulması hakkındaki Kanun	27/2/1955	3	36	1509	9812

Belge 4 Resmi Gazete 1 Ekim 1971 tarihli sayısında 1489 Nolu Yasa¹⁸

¹⁸ <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/13973.pdf>

Anayasa Mahkemesi, bu yasayı da 1966 iptal kararında olduğu gibi Anayasa Madde 120. 'ye aykırılıktan iptal eder:

Anayasa Mahkemesi İptal Kararı:¹⁹

E. Sayısı:1971/59

K. Sayısı:1972/19

K. Günü:20.4.1972

Resmi Gazete tarih/sayı:8.10.1972/14330

İstanbul Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi, üniversiteleri ilgilendiren iki yasa hakkında, Anayasaya aykırılıktan Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmış ve kazanmış. Bunu büyük saygı ile karşılıyoruz elbette, üniversiteye yakışan da budur.

Ancak, 1957 'de Celal Bayar ve Adnan Menderes Hükümetinin, Türk Üniversiteleri arasına emperyalizmin hançerini sokmasına, Robert Kolej misyoner okuluna Yüksekokul kisvesi altında Anayasamızı çiğneyerek Üniversite kimliği vermesine, Cumhuriyetin eğitim kaleleri İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi Rektörlükleri sessiz kaldılar. Ne çok mason, ne çok Amerikancı, ne çok darbeci cuntacı işbirlikçisi rektör varmış, Türkiye Cumhuriyeti bilim temel taşları üniversitelerimizde.

1957 – 1971 arasındaki rektörleri anımsayalım;

---

¹⁹ <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/1972/19>

İstanbul Üniversitesi

Ali Tanoğlu (1957-1959); döneminde çiğnenmiş Anayasa ve sesi çıkmamış.

Sıddık Sami Onar (1959-1963); 27 Mayıs Amerikancı askeri darbecilerin akademisyeni! İnandığı bir konuda Rektörlükten istifa edebilme iradesi var ama Anayasa çiğnenerek kurulmuş misyoner üniversitesi / yüksekokuluna ses çıkarmıyor!

"Sıddık Sami Onar, 27 Mayıs 1960 ihtilali sonrasında 1961 Anayasası'nı hazırlayan kurula başkanlık yaptı. Anayasa halk oylamasıyla yürürlüğe girdi. Bu sırada 147'ler diye bilinen, bazı akademisyenlerin Millî Birlik Komitesi'nce görevden atılmasını protesto ederek rektörlük görevinden istifa etti. İstifanın ses getirmesi üzerine 147'ler sorununun çözümünde etkin rol oynayan Onar üçüncü kez rektör seçildi ve 1963'e kadar bu görevde kaldı." ²⁰

Ömer Celal Sarç (1963-1965); Üniversiteden emekli olduktan sonra, **Robert Kolej** yönetiminin danışmanı olarak çalışmış!

Ekrem Şerif Egeli (1965-1969); **Mason** -

"27 Mayıs 1960 askerî darbesinin ardından kurulan askerî yönetiminin Ekim 1960'ta üniversitelerden ihraç ettiği 147 öğretim üyesinden biridir." ²¹

Nazım Terzioğlu (1969-1974); Biyofizyolog Meliha Terzioğlu'nun eşi, matematikçi **Mason** Tosun Terzioğlu'nun babası. Tosun Terzioğlu ismi ile de kitabımızın ilerleyen bölümlerinde karşılaşacağız!

---

²⁰ https://www.wikiwand.com/tr/S%C4%B1dd%C4%B1k_Sami_Onar

²¹ https://www.wikiwand.com/tr/Ekrem_%C5%9Eerif_Egeli

Ankara Üniversitesi

Yusuf İzzet Birand (22.06.1955 – 22.06.1957); 27 Mayıs Amerikancı darbecilerinin kurduğu Cumhuriyet Senatosunda senatörlük yapmış.

Zihni Erençin (22.06.1957 – 22.06.1959); döneminde çiğnenmiş Anayasa ve sesi çıkmamış. 27 Mayıs Amerikancı askeri cuntanın Kurucu Mecliste, Üniversite Temsilcisi olarak görev yapmış.

Suut Kemal Yetkin (22.06.1959 – 04.11.1963); GS Lisesi mezunu, CHP 'den iki dönem milletvekilliği yaptı.

İhsan Doğramacı (04.11.1963 – 04.11.1965); **Mason** - Ortaöğretim, Beyrut Amerikan Üniversitesine bağlı Uluslararası Kolej! 12 Eylül Amerikancı Askeri Darbe Cuntasının Üniversitelerimize yıkıcı darbe vuran YÖK kurucusu ve başkanı.

Tahsin Özgüç (01.08.1969 – 31.05.1980); 1981 – 1986 arasında YÖK Başkan Vekili.

Müfit Cumhur Ferman (04.11.1965 – 10.06.1969); **Mason - 33.°-** İngiltere Londra Üniversitesi, Ekonomi ve Siyasi Bilimler Okulunda Doktora yapmış! Bu okulun adını belleğinizde tutun. Kitabımızın ileri bölümlerinde çok ilginç akademisyenlerin, burada eğitim aldıklarını göreceksiniz.

Müfit Cumhur Ferman Mason Belgeleri

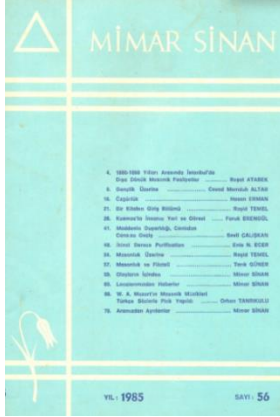
- 1993 yılında 33.° Yüksek Şûra üyeliği verilir.

105	Necdet EGERAN	1993	Dr. Yüksek Mühendis
113	Müfit Cumhur FERMAN	1993	Prof. Dr. İktisatçı
121	Ahmet AKKAN	1993	Dr. Nisaiye mütehassısı
125	Yılmaz ALTUĞ	1993	Prof. Dr. Hukuk
126	Salih TUGAY	1993	Dr. Dahiliye mütehassısı
128	Ergun TOĞROL	1993	Prof. Dr. Yük. Mühendis Rektör
130	Haldun GÜRSAN	1993	Avukat
131	Bülent İSKİR	1993	Avukat
132	Reşat UMUR	1993	Matbaacı
135	Hasan ERTÜR	1993	Gümrük müşaviri
174	Rüçhan ALTUĞ	1993	Dr. Çocuk Hekimi

1993 'de 33.° verilen isimler arasında BÜ 'ne 12 Eylül döneminde dışarıdan atanmış rektörü Ergun Toğrol da var.

- İstanbul Vadisinde (Bölgesinde) kurulan özel nitelikli Mimar Sinan Araştırma Locasının başıdır.

KOMİSYONLAR

RİTÜEL KOMİTESİ

Asil Üyeler

Başkan : Reşit ATA
 Üye : Bülent ÇETİNÖR
 Üye : Celil LAYIKTEZ
 Üye : Tanju KORAY
 Üye : Şinasi AFACAN

Yardımcı Üyeler

Üye : Tamer AYAN
 Üye : Rıdvan KARTAL

KÜLTÜR KOMİTESİ

Başkan : Can ARPAÇ
 Üye : Yusuf NOMAL
 Üye : Tuncay KESİM
 Üye : Bekir TANTÜRK

EĞİTİM VE ÖĞRETİM LOCASI

İstanbul

Başkan : Tunç TİMURKAN
 Başkan Y.: Ünal GÖKTUNCA

Ankara

Başkan : Tuncay KESİM
 Başkan Y.: Kamuran GÜRAKAN

İzmir

Başkan : Murat GOMEL
 Başkan Y.: Hüseyin Dilek AKARLI

MALİ İŞLER KOMİTESİ

Başkan : Suat AGAĞIL
 Üye : Çınar ŞAHENK
 Üye : Ahmet Akkan AKAR
 Üye : Doğan MERTAN
 Üye : Baki SODAN

TEŞKİLATLANDIRMA KOMİSYONU

Başkan : Reşit ATA
 Üye : Çınar ŞAHENK
 Üye : Mustafa Osman DEMİR

SAĞLIK KOMİSYONU

Sahir AKEV
 Ahmet AKKAN
 Baki SODAN

KANUN TÜZÜKLER VE HUKUK

RİTÜEL KOMİTESİ

Asil Üyeler

Başkan : Reşit ATA
 Üye : Bülent ÇETİNÖR
 Üye : Gürkan AKTOLUĞ
 Üye : Önder ÖZTÜREL
 Üye : Zafer KURAL

Yardımcı Üyeler

Üye : Rıdvan KARTAL
 Üye : Algun ÇİFTER
 Üye : Leon Levi ÇOŞKUN

MİMAR SİNAN LOCASI

Üs.:Muht.: Cumhur FERMAN
 I. Nat.: Falih ERKSAN
 II. Nat.: Celil LAYIKTEZ
 Sek.: Reşad UMUR
 Hat.: Cevad Memduh ALTAR

KİTAPLIK ARŞİV VE MÜZE
KOMİTESİ

Başkan : Oryal GÜVENTÜRK
 Üye : Celil LAYIKTEZ
 Üye : Suha UMUR
 Üye : Nüvit ARICAN
 Üye : İsmail İŞMEN

YABANCI OBEDİYANSLARLA

İLİŞKİLER KOMİTESİ

Başkan : Oryal GÜVENTÜRK
 Üye : Celil LAYIKTEZ
 Üye : Haluk BİTEK
 Üye : Melih SARTER
 Üye : Mehmet Fuat AKEV

YARDIM İŞLERİ KOMİTESİ

Başkan : Cavit YENİCİOĞLU
 Üye : Ethem Sena ÇINAR

SOSYAL AKTİVİTE VE
MASONLUĞU TANITMA

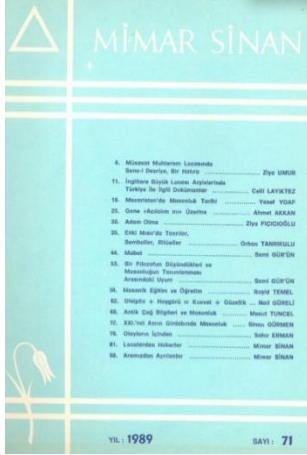
KOMİSYONU

Başkan : Ahmet KURTARAN
 Üye : Önder ÖZTÜREL

İNŞAAT EMLAK KOMİTESİ

Yusuf NOMAL
 Aktan OKAN
 Ferhan ÇELİKÇİ

- Localarda o kadar çok konferans vermiş ki; çok çalışkan bir mason. Burada bir örneğini veriyorum.

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Aydın Uluyazman	Feylosof ve M.: Rıza Tevfik K., Hakkında Söylev	9.2.1989
	Sahir Talat Akev	M.: 'luğumuzda Yakın Tarih	23.2.1989
Piramit	Onur Ayangil	Resim Sanatında Akımlar ve Bu Akımların Aralarında Yatan Felsefeler	20.1.1989
	Ömer Faruk Kurt	Din Müessesine Psikolojik ve Sosyolojik İki Ana Faktör ile Yaklaşım	3.2.1989
	Cumhur Ferman	Bilim Çağında Masonluk	3.3.1989
Nilüfer	Metin Sabunış	Taşçı Kalem	10.1.1989
	Metin Bozkurt	Cetvel	10.1.1989
	Mehmet Arif Çubuk	Çekiç	10.1.1989
	Halil Gümüş	Zakkum ve Mesleğimiz	28.2.1989
Burç	Kutsal Tülbentçi	Cehalet İhtiras Taassub	27.2.1989
Sembol	E. Necdet Egeran	Ritüeller	20.2.1989
Meşale	Sedat Toydemir	Bektaşilikte Tekris Töreni ve Hristiyan Bektaşiler	1.2.1989
	Metin Güngör	Felsefi Açidan Dua	1.3.1989
Anadolu	Cahit Bergil	Çırac Kardeşlere Söyleşi	27.2.1989
	Tezcan Demiröz	4 Büyük Fazilet İtidal, Metanet, Basiret, Adalet	7.3.1989
Sezgi	Ahmet Akkan	Çırac Ritüelinin Açıklaması ve Ezoterik Yorumu	31.1.1989
	Nusret Semî	3 Basamağın Yorumu	14.2.1989
	Bedrettin Güven	Özlediğimiz Dünya	28.2.1989
Akıl ve Hikmet	Nusret Semî	Üç Basamağın Yorumu	24.2.1989

- Mimar Sinan Dergisinde yayınlanan ölüm duyurusu

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ADI SOYADI	DOĞUM YERİ VE TARİHİ	TEKRİR TARİHİ	LOCASI	İNTİKAL TARİHİ
Muzaffer Çelik	Daday 1956	25.01.2004	Şafak	16.03.2009
Albert Guakil	İstanbul 1911	01.01.1934	Kardeşlik	17.03.2009
Mustafa Turhan Közбек	İzmit 1925	27.09.1983	Doğuş	22.03.2009
Mürit Cumhuriyet Ferman	İstanbul 1926	20.01.1981	Ülke	23.03.2009
Ahmet Doğan Yalım	Akşehir 1930	22.12.1969	Musavat	24.03.2009
M. Kemal Adıyaman	İzmir 1921	28.04.1967	Işın	27.03.2009
Kürşat Ceylan	Ankara 1968	09.10.2006	Üçnur	23.04.2009
Hüseyin Türktan	İzmit 1915	03.10.1959	And	28.04.2009
İbrahim Gürtan	İstanbul 1944	28.11.1991	Erman	30.04.2009
Erdal Karasu	Karşiyaka 1926	27.02.1964	Işık	01.05.2009
Ali İter Taner	Tosya 1940	20.04.1992	Kuşadası	02.05.2009
Etel Kayıran	Eskişehir 1955	30.03.1995	İstanbul	03.05.2009
İlkay Karayalçın	İzmir 1964	21.12.2000	Ege	04.05.2009
Selim Akbükrek	İstanbul 1914	07.02.1951	Hümanitas	08.05.2009
Cem Demir	Elazığ 1972	12.03.2009	Sadık Dostlar	20.05.2009
Oral Özhan	Rize 1932	22.05.1970	Kültür	25.05.2009
Gökhan Ünal	Urfa 1947	03.02.2009	Mimar Hiram	26.05.2009
Erol Evgin	İstanbul 1934	01.10.1975	Ahenk	27.05.2009
Ceyhan Turnalı	Ceyhan 1953	18.12.1995	Sentez	06.06.2009
Hakan Beki Gülsün	İstanbul 1960	02.03.2007	Güzel İstanbul	09.06.2009
Ahmet Saim Taytanlı	Manisa 1917	29.09.1964	Çeşme	11.06.2009
Ercan Öngör	Ankara 1939	09.05.1989	Fazilet	15.06.2009
Selim Hakmen	Tokat 1912	22.02.1951	İzmir	16.06.2009
Necip Pektaş	İstanbul 1913	06.11.1964	Uyanış	17.06.2009
M. Aydın Tamtürk	İzmir 1926	18.03.1974	Sevgi	23.06.2009
Ahmet Mısırlıoğlu	Samsun 1929	25.10.1973	Ülke	26.06.2009

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ (BÜ) KURULUŞU

BÜ kuruluşunu aktarmaya başlarken, kuruluş sürecinin uygulamada en önemli ismi İlhan Önsan Dülger' in²² anlatımı ile başlayacağım. BÜ kuruluşuna dair çok ilginç itiraflar var;

"1971' de döndüğümde²³ anarşi artmış, had safhadaydı. 12 Mart Muhtırası verildi. 35 senelik CHP' li Nihat Erim istifa ettirilip tarafsız başbakan yapıldı; hükümet kurdu. (...)

Bu sırada güzel bir şey oldu. Robert Kolej' in Boğaziçi Üniversitesi' ne dönüştürülmesi süreci tamamlanma noktasına gelmiş. Kanun Taslağı hazırlanmış. O zaman YÖK yok, bu onayı verip Kanun için olumlu/olumsuz görüş bildiren yer DPT.

Dosya Nevzat Yalçıntaş' ın önüne geldiği zaman benim oradan mezun olduğumu bildiği için bana havale ederken, 'Bu karışıklıkta başına bir iş gelmesin, dikkatli takip edelim,' dedi.

*Robert Kolej Yönetim Kurulu üyelerinden görevlendirilenler geldiklerinde, benim mezunları olduğumu öğrendiklerindeki sevinçlerini anlatamam. O ortamda muhaliflerce engellenir korkusuyla gelmişler, meğer.²⁴ **Hangi aşamalarda nelerin tamam olması gerekiyorsa o evrakları beraber tamamladık. Biz olumlu görüşle çıkardık. Daha Milli Eğitim Bakanı onayı var, çünkü Kanunu o getirecek Hükümete, YPK' sı var, Bakanlar kurulu Kararnamesi ile Meclis' e sevki var, Meclis var.***

---

²² Üsküdar Amerikan Kız Lisesi (mez. 1963), Robert Kolej Y.O. mezunu!

²³ Burslu olarak yurt dışında okumuş.

²⁴ Gerçek çarpıtılmış. Engellenmesin diye, projenin yürütülmesi görevi daha önceden DPT 'ye yerleştirdikleri kendilerinden olan İlhan Önsan Dülger 'e verilmiş. Truva Atını yalnızca tarihi bir öykü mü sandınız?

Eski Paşalardan Şinasi Orel Milli Eğitim Bakanı olmuş; DPT' nin de kurucusu olan ilk Müsteşardır. Ona gidip, bu Kanunla ilgili bir takdim yaptım. Süreç işlemeye başladı. Sonuçlanır mı sonuçlanmaz mı bekliyoruz.

Meclis süreci tamamlandı. 10 Eylül 1971' de Boğaziçi Üniversitesi' nin kuruluşu Resmî Gazete ' de ilân edildi. Böylece okul, devlet bütçesinden finanse edilecek bir kamu üniversitesine dönüşmüş oldu." ²⁵

---

²⁵ <http://rc1967.com/ilhan-onsan-dulger>

ROBERT KOLEJ YÜKSEKOKULU, NEDEN BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ YAPILDI?

Robert Kolej Yüksekokulu (Robert KY), Amerika Birleşik Devletlerinin bir kurumu iken neden kamu üniversitesine dönüştürüldü, hep aklımı kurcalayan bir soruydu. Emperyalistler tarihte ne zaman, sömürmek üzere girdikleri bir ülkede, diğer ulusun yararına bir şey yaptı?

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 1924 'de getirdiği düzenleme ile misyoner ve yabancı okulların yüzlercesini kapatırken, değişik etmenlerle kapatılmayan çok az sayıdaki okula da yasa ile sınırlamalar, kısıtlar ve kurallar getirdi ve bunları ödün vermeden uyguladı. Bu okullar tamamen Türk Ulusunun çıkarları doğrultusunda Türk Devleti tarafından denetleniyordu. Atatürk 'ün ölümünden sonra yasalar, Atatürk dönemindeki hassasiyetle uygulanmasa bile gene de yabancı okulları sınırlayıcı, büyümelerini yasaklayıcı bir duvar olarak duruyordu. Yabancı okullar idari ve ekonomik olarak denetim ve kısıtlanma altındaydı. Atatürk tarafından eğitimde yapılan düzenlemeler ve ilkeler içinde yabancılara ait bir yüksekokul ya da üniversite kurulması söz konusu değildi, tartışması bile yapılamazdı. Bu durum Anayasa 'da 120. Madde ile güvence altına alınmıştı.

Mason Celal Bayar ve Adnan Menderes iktidarı, Amerika' yı daha çok içimize sokmuş, Atatürk önderliğinde gerçekleştirilen Türk Devrimlerine karşıt ve Amerikan emperyalizm çıkarları doğrultusunda hareket etmiştir. Demokrat Parti (DP) hükümetlerinin milli eğitimimizde yaptığı tahribatların biri de, Amerikalılara yüksekokul kurma olanağı vermesidir.

BÜ üçüncü rektörü mason Semih Salih Tezcan itiraf ediyor;

Bir asra yakın ortaokul ve lise seviyesinde eğitim veren Robert Kolej' in yöneticileri, İkinci Dünya Savaşı ertesinde Türkiye' nin Batı bloğu içinde yer almak yönündeki iradesinin ve 1950 sonrası girdiği hızlı kalkınma sürecinin etkisiyle ve Demokrat Parti hükümetinin teşvikiyle, lisans ve lisansüstü eğitime yönelik yatırım yapmaya başlamış ve nihayet 1959 yılında ilk öğrencilerin kaydolmasıyla Robert Kolej Yüksekokulu faaliyete geçmişti. ²⁶

1970' lere gelindiğinde Robert Kolej'in Yüksekokul kısmı artık yetersiz kalmaya başlamıştı. Ancak Atatürk tarafından 1924' de çıkarılmış yasa altında Robert Kolej Yüksekokulu da büyüemediği gibi rahat da hareket edemiyordu.

Öte yandan üniversite eğitimi büyük finans kaynakları gerektiriyordu. "Amerikan Board" maddi olanaklarını başka amaçlar için kullanmak istiyordu ve milyon dolarlara varan yüksekokul maliyetini artık taşımak istemiyordu.

Bu nedenlerle Robert Kolej Yüksekokul kısmının kamu üniversitesine dönüştürülmesi ile "Amerikan Board " un finans yükü Türk devletine devir edilecek, kamu üniversitesi olmasıyla da hem ekonomik olarak, hem de eğitim olarak özerklik kazanacaktı. Kamu üniversitesi demek kamu tüzel kişiliği kazanması demekti. Kamu tüzel kişiliği demek de özerk bütçe ile mal edinebilmek ve yabancı okul durumundan çıktığı için de Atatürk tarafından yapılmış 1924 yabancı okul denetim ve kısıtlamalarından kurtulmak demekti.

Öte yandan yasalara göre Üniversiteler ancak Devlet tarafından kurulabiliyordu. Durum böyle olunca, Robert Kolej Yüksekokulunun, Kamuya devir edilmesi zorunluk haline gelmişti.

---

²⁶ <https://www.gazeteduvar.com.tr/semih-s-tezcan-sessizce-robert-kolej-gitmis-gicir-gicir-universite-kurulmustu-haber-1514824>

Devirin nasıl yapılacağı konusunda Türkiye Cumhuriyeti devlet bürokrasisinde tartışmalar sonuçlanmak üzereydi ve en büyük eğilim ve olası karar ODTÜ' nün bir yerleşkesi olarak, ODTÜ' ye bağlanması olacaktı. İTÜ 'ye bağlanma konusunda görüş bildirenler de oldu. Amerikalılar ve işbirlikçi yerellerce, Robert KY kesinlikle emperyalist cephenin elinde kalmalıydı.

Robert Kolej Yüksekokulunun, ODTÜ' ye bağlanması durumunda, Amerikalılar tamamen denetimi kaybedecekler, yönetim ODTÜ' ye geçecekti. ODTÜ 'nün kuruluşunu anımsayanlar, Amerikalıların ne umutlarla ODTÜ kurduklarını ancak, kurucuların "milli kimlikli" dik duruş göstererek, ODTÜ' yü Türkiye' nin bir kurumu ve Atatürk Cumhuriyetinin bozkırda yanan bir aydınlık meşalesi yaptılar. Aynı sonu, Robert Kolej Yüksekokulunun devrinde yaşamak istemiyorlardı. Ancak sivil hükümet ve bürokrasisine bu konuda etkide bulanamadılar.

Robert Kolej Yüksekokulu, ODTÜ 'nün bir alt birimi olmak üzereydi. BÜ ikinci rektörü Mason Sabih Tansal da bunu ifade ediyor;

Bizi bir başka üniversiteye bağlama düşüncesi alternatiflerin içinde vardı. Bağımsız bir üniversite değil de başka bir üniversitenin bir okulu olsun diye düşünülüyordu. Tabii ona şiddetle karşı çıkıldı. Dolayısıyla en güzel çözüm Şinasi Bey' inde katkılarıyla bulundu. (...)

S.T.: Çok fazla devamlılık vardı. Onun için diyorum üniversitemiz sıfırdan kurulmuş, yeni bir üniversite değil. Büyük bir değişiklik olmadı. Programlarımız aynen buraya aktarıldı." ²⁷

---

²⁷ <https://ee.boun.edu.tr/sabih-tansal-sozlu-tarih-gorusmesi>

BÜ üçüncü rektörü mason Semih Salih Tezcan da aynı durumu anlatıyor;

"1971' e kadar Robert Kolej şapkası altında hizmet verdim. Ama 1970' e gelindiğinde Amerikalılar, Robert Kolej Vakfı' nın parasıyla artık Kolej'in ihtiyaçlarını karşılayamaz olmuşlardı. Yılda 2,5 milyon dolar para sarf ediyorlardı. Hangi vakıf bunu sürekli, her sene verebilir? Onun da kaynakları sınırlı. Robert Kolej' i ne satabilirler, ne de başkasına devredebilirlerdi. Lozan' a göre ancak Türk hükümetine, Milli Eğitim Bakanlığı' na devretmek zorunda idiler. (...)

Esasen, Robert Kolej' in Boğaziçi Üniversitesi olması fikrinin mimarı dönemin Milli Eğitim Bakanı Şinasi Orel ' dir. Şinasi Orel olmasaydı biz ya TÜBİTAK' ın Marmara' daki araştırma birimine bağlanacak ve bir araştırma kurumu olacaktık ya da Orta Doğu Teknik Üniversitesi' ne bağlanacaktık. ODTÜ bir Amerikan üniversitesi tarafından kurulmuştur. Dolayısıyla, "Robert Kolej' in en tabii geleceği ODTÜ' nün İstanbul' da bir kampüsü olarak devam etmesidir" deniliyordu. Robert Kolej bir kampüs olarak tümü ile Orta Doğu' ya devredilecekti. Kötünün en iyisi diye herkes bu fikri benimsedi. Daha sonra Teknik Üniversite' ye bağlanması için çok çaba sarf edildi. Bütün bu mücadeleler yaklaşık altı ay kadar sürdü. " ²⁸

Amerikalıların imdadına, her zaman olduğu gibi yaptırdıkları Amerikancı askeri darbeler yetişmiştir, gene öyle oldu. 12 Mart 1971 'de Amerikancı ve cuntacı askerler demokrasiye bir darbe daha vurdular ve iktidarı ele geçirdiler. Amerika emperyalizminin emirlerini yerine getirdiler.

---

²⁸ <https://www.gazeteduvar.com.tr/semih-s-tezcan-sessizce-robert-kolej-gitmis-gicir-gicir-universite-kurulmustu-haber-1514824>

KURULUŞ SÜRECİ

12 MART ASKERİ MUHTIRASI VE ASKER EGEMENLİĞİ ALTINDA HÜKÜMET

12 Mart askeri örtülü darbesi, diğer tüm askeri darbeler ve darbe girişimlerinde olduğu gibi ABD – CIA tarafından planlanmış yönetilmiş ve uygulatılmıştır. Elbette ki bütün darbeler, Türkiye ve Türk halkı aleyhine, emperyalist Amerika' nın çıkarları doğrultusunda oldu. 12 Mart muhtırası ile meşru hükümet istifa etti, Prof. Dr. Nihat Erim askerler tarafından başbakan olarak atandı; görevde (muvazzaf) subaylar, emekli subaylar ve o güne kadar politikaya girmemiş “teknokratlar” ile hükümet kurduruldu. Hükümet tam anlamıyla askeri cuntanın emri altında çalışırken, TBMM’ de üzerlerinde askerlerin ağır baskısı altında çalışmaya devam etti.

Robert Kolej Yüksekokulu (Robert KY) için 12 Mart 1971 askeri muhtırası tam zamanında geldi.

ROBERT KOLEJ YÜKSEKOKULU, BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİNE DÖNÜŞÜYOR

Robert Kolej YO, Boğaziçi Üniversitesi dönüşümü Amerikalıların isteği ile gerçekleştirildi:

- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi hegemonyasındaydı ve İstanbul' dan Robert Kolej' den gelecek yeni bir elemana yer yoktu. Bu engel, devrin Cumhurbaşkanı, emekli General Cevdet Sunay ve genel sekreteri emekli General Cihat Alpan eli ile çözüldü. DPT müsteşarı Turgut Özal' dır. Amerikan Kız Lisesi ve Robert KY mezunu İlhan Önsan Dülger için DPT 'de özel sınav açtırıldı ve uzman olarak sınav kazandırıldı. Robert Kolej, DPT' ye sızmıştır.
- O sırada Robert Kolej'in yönetim kadrolarında, Bayar - Menderes döneminin İstanbul Üniversitesi Rektörü Ömer Celâl Sarç da bulunuyordu.
- Amerikancı, cuntacı askerler yönetime el koyar konmaz, önce ordudan, Atatürkçü, vatansever subayları temizlediler.
- Cuntanın iktidara el koymasının hemen ardından, Robert Kolej'in Amerikalı patronları, darbeyi ve zamanını önceden bilerek hazırlıklarını yapmışlar gibi, darbe ertesinde DPT' ye resmi başvurularını yaptılar.
- Başbakanlığa doğrudan bağlı DPT Müsteşarı Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş yapılan resmi başvuru dosyasını, gereği için Robert Kolej mezunu, DPT 'ye bugünler için önceden yerleştirilmiş İlhan Önsan Dülger 'e verdi. İlhan Önsan Dülger ve eşi Mehmet Dülger, Fetö PDY çetesinin Abant Toplantılarının müdavimlerinden ve konuşmacılarından olacaktır. Aşağıda Dülger çifti hakkında ayrıntılı bilgi sundum.

- İlhan Önsan Dülger hemen Robert Kolej yöneticileri ile toplantılar yaptı, dosya son haline getirildi ve bir diğer karar birimi Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) yasallaştırılması ve uygulanması için iletildi.
- Dönemin Milli Eğitim Bakanı, emekli General Şinasi Orel, aynı zamanda DPT kurucu müsteşarıdır! Dahası Robert KY - BÜ çevrilmesinin de fikir babasıdır.
- MEB olaya zaten vakıf ve önceden hazırlanmıştır, emir cuntadan geldiği muhakkak; Boğaziçi Üniversitesi kuruluşu için yasa tasarısı hazırlanır, hükümet onayından geçirilir ve Millet Meclisine yasa önergesi olarak sundu.
- Millet Meclisi (MM) ve ardından Cumhuriyet Senatosunda (CS), isim dışında ciddi bir tartışma yapılmadan önerge yasallaştırıldı. MM ve CS tartışmalarından önemli kısımlarını aşağıda aktardım.
- BÜ kuruluş yasası MM ve CS yıldırım hızıyla geçirilir ve Eylül 1971 'de Resmi Gazetede yayınlandı. Askeri muhtıranın verilışinden 6 ay sonra, Amerika istihbarat birimlerinin Türkiye masasından verilen görev; Misyoner, Mason, Sömürgeci İşbirlikçisi, Darbeci işbirliğinde tamamlanmıştır.

Süreci BÜ ikinci ve üçüncü mason rektörlerinden okuyalım. İbretlik itiraf gibi anlatmışlar, ama böbürlenerek!

Üçüncü rektör mason Semih Salih Tezcan;

"Ancak kısa sürede Yüksekokulu sürdürmenin maliyeti Kolej Vakfı' nın karşılayamayacağı boyutlara ulaşmış, Kolej yönetimi 1968 yılından itibaren bazı okulları kapatarak içinde buldukları ekonomik darboğazdan çıkmanın yollarını aramaya başlamıştı.

12 Ocak 1971' de Anayasa Mahkemesi' nin özel yüksekokulları Anayasa' ya aykırı bulan kararıyla Robert Kolej Yüksekokulu hukuki zeminini kaybetmişti. Aynı yıl, Hisar kampüsünde yapılan ilk dersten yüz yıl sonra, Kolej' in lise kısmı Arnavutköy' e taşınacak ve Yüksekokul Türkiye Cumhuriyeti devletine devredilerek Boğaziçi Üniversitesi kurulacaktı.”²⁹

İkinci rektör mason Sabih Tansal;

“S.T.: Boğaziçi Üniversitesi kendini 40 yıllık değil, 1863' te kurulmuş bir eğitim kurumu olarak tanımlar. Çünkü üniversitemiz sıfırdan kurulmadı. 1971 senesinde yeni bir üniversite kuralım diye insanlar ortaya çıkmadı. Ortada kurulmuş,³⁰ başarılı bir şekilde o senelere kadar gelmiş, ama bazı mali ve hukuki zorluklarla karşılaşmış Robert Kolej Yüksekokulu vardı. O dönemde kanunlar değişti, yükseköğretim kurumlarının sadece devlet eliyle kurulabileceği kanunda yer aldı.³¹ (...)

*Dolayısıyla **Boğaziçi Üniversitesi için 40 yıl, kurum olarak da 1863' ten bu yana 148 seneyi buluyoruz.** Buna dikkat etmek lazım, çünkü bazı arkadaşlarımız, bilhassa benim gibi burada çok uzun seneler yaşamış ve eski geleneklere bağlı olanlar bu konu üzerinde biraz titizlikle duruyorlar. **Nitekim Üniversitenin girişinde 1863 yazar dikkat ettiyseniz.**”³²*

²⁹ <https://www.gazeteduvar.com.tr/semih-s-tezcan-sessizce-robert-kolej-gitmis-gicir-gicir-universite-kurulmustu-haber-1514824>

³⁰ Biz de bunu söylüyor, belge ve örneklerle gerçekliğini gösteriyoruz.

³¹ Mason Rektör Sabih Tansal gerçeği yalanla gizlemeye çalışıyor. O dönemde yasa (kanun) değişmedi, Robert KY yasaya aykırı biçimde anayasa çiğnenerek kuruldu. Bir rektörün, gerçeği yalan söyleyerek gizlemesi, ne kadar üzücü. Kişi mason olursa böyle oluyor. Takiye, gerçeği örtmek mason öğretisinin en temel ilkelerinden.

³² <https://ee.boun.edu.tr/sabih-tansal-sozlu-tarih-gorusmesi>

“Bu şartlar altında da Robert Kolej’ e yeni bir statü bulmak gerekiyordu ve zamanın Milli Eğitim bakanı rahmetli Şinasi Orel bu konu ile ilgili bir kanun hazırlanmasında (1487 sayılı kanun) bize çok büyük destek oldu. Bu özel kanunla Robert Kolej Yüksekokulu’ nun 1971 yılında -ben onun 1958 mezunuyum- Boğaziçi Üniversitesi’ ne dönüştürülmesi yani Boğaziçi Üniversitesi’ nin kurulması kararı alındı.(...)”

*A.D.: **Milli Eğitim bakanı da Robertli herhalde. Amerikancı 12 Mart askeri cuntanın gözde Tuğgeneralı Şinasi Orel ’ den söz ediyor.)-HT)***

*S.T.: **Hayır Robert’ li değil ama İngilizceyi 2. Dünya Savaşı sıralarında Robert Kolej’ de öğrenmiş dolayısıyla okulu yakından tanıyan bir insan. Kardeşi Orhan Orel de burada uzun süre genel sekreterlik yaptı. Bir geçiş söz konusu, dolayısıyla hassas bir konu. Yüksekokul statüsünden üniversite statüsüne başarılı bir geçiş oldu.”** ³³*

Mason rektör Semih Salih Tezcan da Em. General Şinasi Orel ’ e borçlu olduklarını söylüyor;

“Milli Eğitim Bakanı Şinasi Orel ’ in bu dönüşümde rolü nedir?”

Sonunda konu Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne taşındığında Şinasi Orel dört satırlık bir yasa teklifi verdi. Bu teklif Meclis’ten alkışlarla geçti. Aslında Meclis’te karşı teklifler de yok değildi. İsmi konusunda epey tereddüt oldu. “Hisar Üniversitesi ismini verelim” diyenler oldu. ‘Fatih Üniversitesi’ denmesini isteyenlerde oldu. Ama genel konumu nedeniyle ve Şinasi Orel ’in ısrarıyla Boğaziçi ismi galip geldi. Böylece, bir buçuk sayfalık bir kuruluş yasası kabul edildi. Geçiş dönemini tarif eden, İngilizce eğitime devam edilmesini doğal gören bir yasa idi. Eğitimin İngilizce devam etmesi büyük bir şans oldu bizim için. Çünkü eğitim sistemini aksatmadan, Amerikalı hocaları göndermeden (onlar

³³ <https://ee.boun.edu.tr/sabih-tansal-sozlu-tarih-gorusmesi>

Türkçe ders veremezlerdi) Robert Kolej aynen devam eder oldu. Bunu da kuruluş yasasına ve Şinasi Orel ' e borçluyuz. " 34

"Devir teslim töreninde Robert Kolej Mütevelli Heyeti başkanı James F. Lawrence' ın Milli Eğitim bakanı Şinasi Orel ' e hediye ettiği gümüş çerçeve içindeki kampüs fotoğrafının altında 'Amerikan halkının Türk milletine bir armağanı' yazıyordu." 35

BÜ, mason rektörlerin ifadelerinde de vurgulandığı gibi, Türk devleti tarafından kurulmuş bir üniversite değildir. Amerika emperyalizm çıkarları doğrultusunda Amerikalı Hıristiyan Misyonerler tarafından kurulmuş, meşru kimliği olmayan Robert Kolej Yüksekokulunun ad değiştirmiş halidir!

Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Melih Bulu dikkatine sunarım. BÜ, Amerikalıların kurduğu Robert Kolej kuruluş tarihini mi taşıyacak, yoksa Türk Devletinin yasa yaparak devir aldığı Türkiye Cumhuriyeti kuruluş tarihi 1971 mi?

Şinasi Orel tüm süreçte bir yerden emir almış gibi ve dahası emiri içtenlikle benimsemiş ve görevini yapmak için tüm faşist cuntacı kimliğini kullanarak harekete geçmiş ve görevinin ve aldığı eğitimin gereğini yapmış. Şinasi Orel, onca Türk eğitim kurumu dururken, Robert Kolej' de İngilizce öğrenmiş, "tedristen" geçirilmiş yani... Mason eski rektör Sabih Tansal da bunu açıkça ortaya koyuyor.

DPT bünyesinde gereken dokümanları hazırlayan ve anlı Türk-İslamcı Prof. Dr. Nevzat Yalçın 'a onaylatan Amerikan Kız Lisesi ve Robert Kolej Yüksekokulu mezunu İlhan Önsan Dülger, MEB olarak yasa tasarısını hazırlayıp, darbeci askerlerin namı baskısı ile Millet Meclisinden geçiren, kardeşi mason NATOCU ve darbeci General Şinasi Orel.

---

³⁴ <https://www.gazeteduvar.com.tr/semih-s-tezcan-sessizce-robert-kolej-gitmis-gicir-gicir-universite-kurulmustu-haber-1514824>

³⁵ <https://www.gazeteduvar.com.tr/semih-s-tezcan-sessizce-robert-kolej-gitmis-gicir-gicir-universite-kurulmustu-haber-1514824>

Şinasi Orel 'in mason kardeşi Orhan Orel, Robert Kolej Lisesi ve Yüksekokulu Genel Sekreteri" ! Şinasi Orel için elimde belge ve kanıt olmamakla birlikte, onun da mason olma olasılığını yüksek görüyorum. Ailesi ya da Büyük Loca açıklama yaparsa, doğruyu öğreniriz. Yapmaz ise atalarımızın dediği gibi "sükût ikrardan gelir" !

Amerika – CIA tarafından yaptırılan faşist askeri darbenin, cuntanın üniversiteler üzerindeki yok edici balyozu mason Prof. Dr. İhsan Doğramacı ile BÜ o dönem ve sonraki en az 10 yıla damgasını vuran öğretim kadrosunun mesut ve bahtiyar fotoğrafını aşağıda sunuyorum.

YÖK'ün kuruluşu ertesinde YÖK Başkanı İhsan Doğramacı Boğaziçi Üniversitesi rektörü ve dekanlarını ziyaret ediyor. Soldan Sağa: Orhan Orel, Üstün Ergüder, Cevza Sevgen, Semih S. Tezcan, İhsan Doğramacı, Turan Durgunoğlu, Alpar Sevgen, Erdal İnönü, Akın Tezel ve Güven Alpay. 3 Eylül 1981.

Görsel 2 YÖK kuruluşu sonrası BÜ yönetimi İhsan Doğramacı ile

Yukarıda fotoğrafta kaç mason var?

Söyleyeyim dört mason var; İhsan Doğramacı, Orhan Orel, Üstün Ergüder, Semih S. Tezcan. Dördü de Amerikan okullarında orta öğretimi tamamlamış, Robert KY ve ABD üniversitelerinde dereceler almış.

HİSAR EĞİTİM VAKFI

Tüm resmi yazışmalarda, meclis görüşmelerinde, Robert KY arazileri, üzerlerindeki binalarla Türkiye Cumhuriyeti' ne hibe olarak devir edildiği geçiyor. Oysa gerçek öyle değil; hükümet, bu devir karşılığı ABCFM okullarına "bağış" adı altında para ödemiş.

T. C.
BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞİVİ

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

İVEDİ

KARARNAME

Sayı : 7/ 3323

Ekl

Istanbul Bebek, Robert Kolej Yüksek Okulunun bağlı bulunduğu Amerikan Vakfı tarafından Hükümetimize devri anlaşması gereğince Arnavutköy'de bulunan Robert Kolej Kız Lisesi ile Bebek'ten buraya nakledilmiş olan Erkek Lisesinin ihtiyaçlarına harcanmak üzere 19/7/1971 tarih ve 1445 sayılı Kanunla Hisar Eğitim Vakfına yardım olarak kabul edilmiş olan 6.600.000 (altımilyonaltıyüzbin) liranın adı geçen Vakfa ödenmesi; Milli Eğitim Bakanlığının 17/10/1971 tarih ve ÜZEL: 451.12/684 sayılı yazısı üzerine, sözü geçen Kanuna ekli (1) sayılı cetvelin 35.000 inci bölümünün 35.860 ıncı maddesindeki kayda gayanılarak Bakanlar Kurulunca 25 /10 /1971 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI

1

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı
Devlet Bakanı

Adalet Bakanı
Milli Savunma Bakanı
İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı
Maliye Bakanı

Milli Eğitim Bakanı
Bayındırlık Bakanı
Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
Güm. ve Turizm Bakanı

Tarım Bakanı
Ulaştırma Bakanı
Çalışma Bakanı
Sanayi ve Ticaret Bakanı
En. ve Tab. Kay. Bakanı

Gençlik ve Tan. Bakanı
İçişleri ve İskan Bakanı
Köy İşleri Bakanı
Orman Bakanı
Güç. ve Spor Bakanı

Kültür Bakanı

1753

76-462

Belge 5 Hisar Eğitim Vakfına Bağış Belgesi³⁶

³⁶ Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

Ödemenin yapılması talebi 7.10.1971 tarihinde MEB Başbakanlığa yazmış, Başbakanlık Hükümet Kararnamesi de 3 gün içinde, 10.10.1971 tarihinde yayınlanmıştır. İlgili yasanın Resmi Gazetede yayınlanma tarihi ise Eylül 1971.

Sanırım devlet, yasal olarak yabancı okullara, vakıflara bağış yapamayacağı için ödeme 1970 'de kurulan Hisar Eğitim Vakfı üzerinden yapılmıştır. Belli ki Hisar Eğitim Vakfı, tam da Amerikancı askerlerin iktidara el koyma girişimi arifesinde, Robert KY / BÜ dönüşümü öncesinde kurulmuştur. Bağış Belgesini aşağıda verdim.

WEB sayfalarında;

"Hisar Eğitim Vakfı, bir grup eğitim gönüllüsünün girişimiyle ülkemizde çağdaş ve en ileri eğitim sistemlerinin uygulanmasını desteklemek için 1970 yılında kurulmuş, kar dağıtma amacı olmadan, kişisel ve kurumsal bağışları kamu yararına hizmete dönüştüren bir eğitim vakfıdır." ³⁷

Kim bu kurucular? Belirtilmiyor. Hisar Eğitim Vakfı, Vakıf Senedini açık ortamlarda bulamadım. Kurucuları için "ağırlıklı Robert Kolej mezunları deniyor ama bir açıklık yok, bu konuda bir gizleme/gizlenme isteği var gözüküyor. ccc

Hisar Eğitim Vakıf yönetiminde, kurucu temsilcisi Prof. Dr. Gülay Barbarosoğlu var, BÜ eski rektörlerinden. Kitabımızın II. Kısımında ayrıntılı olarak sizlere tanıtıyorum. Böylece Gülay Barbarosoğlu 'nün kuruculardan olduğunu anlıyoruz. Kuruculardan bir tanıda isim de Feyyaz Berker. Feyyaz Berker, Hisar Okullarının kurucusu aynı zamanda.

---

³⁷ <https://www.hisarschool.k12.tr/hakkimizda/hev>

Hisar Eğitim Vakfı Mütevelli Heyetinden Bazı Üyeler

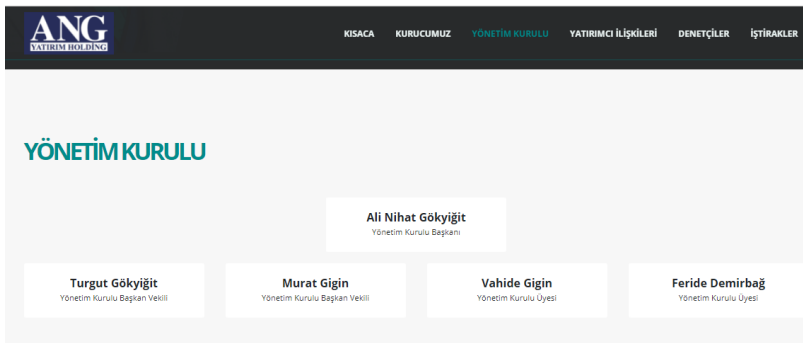
Güler Sabancı, Hüsnü Özyeğin, toplumumuzda oldukça iyi tanınan iş insanları, patronlar. O nedenle onlar hakkında bilgi vermeye gerek görmedim. Yalnızca, ikisinin de Robert Kolej kökenli olduklarını anımsatayım.

- **Ali Nihat Gökyiğit**

1925, Artvin doğumlu. Eşi Nezahat Gökyiğit. Lisans eğitimini Robert Kolej'de 1946 yılında, yüksek lisansını 1948 yılında Michigan Üniversitesi'nde İnşaat Mühendisliği dalında tamamladı.

"Türkiye' nin çeşitli yerlerinde askeri havaalanları inşa eden Metcalfe-Hamilton and Grove adlı Amerikan konsorsiyumunda göreve başladı. Gökyiğit, buradaki başarılı çalışmaları nedeniyle bir süre sonra Hava Meydanlığı İnşaat Reisiğinin başındaki Esat Turgut' un dikkatini çekti. Onun önerisiyle Bayındırlık Bakanlığı bünyesine geçen Gökyiğit, burada Feyyaz Berker ve Necati Akçağlılar ile bir araya geldi. (...) 1956 yılında devletteki görevinden ayrılan Nihat Gökyiğit ..." ³⁸

1956 yılında ortakları Feyyaz Berker ve Necati Akçağlılar ile birlikte Tekfen'in nüvesi olan FNN Müşavir Mühendislik firmasını ardından da Tekfen Holding' i kurdular. Gökyiğit ayrı bir firma daha kurdu:

³⁸ [Ali Nihat Gökyiğit \(1925 - ....\) - Kim Kimdir? - FORSNET](#)

1956 yılında Tekfen'in temelleri atıldı.

Tekfen'in temelleri, üç genç girişimci olan Feyyaz Berker, Nihat Gökyiğit ve Necati Akçağlılar'ın 1956 yılında ideallerini gerçekleştirmek üzere bir araya gelmeleriyle atılmıştır.

Görsel 3 Tekfen kurucuları

Ölüm Duyuruları

14.01.1995

Milliyet

Sayfa 19 , *Diplomasi*

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI I Akmerkez ortaklarından Sayın **Ali Nihat Gökyiğit**'in çok kıymetli eşi, NEZAHAT **GÖKYİĞİT** Hanımefendi'nin ani **vefat**ını büyük bir üzüntü ile öğrenmiş bulunmaktayız. Merhume'ye Tann'dan

[Haberini Oku](#)

[Sayfayı Oku](#)

10.08.1993

Milliyet

Sayfa 12 , *İlan*

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI Şirketimiz kurucu ortağı ve Murahhas azalarından **Ali Nihat Gökyiğit**'in çok kıymetli bacanağı Yargıtay Onursal İkinci Başkanı ve Altıncı Ceza Dairesi başkanlığından emekli ALI HAKKI

[Haberini Oku](#)

[Sayfayı Oku](#)

18.03.1984

Milliyet
Sayfa 8 , *İlan*

VEFAT İclal Gegin'in çok sevgili eşi, Serdar, Berna ve Serhat'ın biricik babaları, Emine ve merhum Süleyman Gegin'in çok kıymetli oğulları, Muazzez Baklavacı, Mukaddes Erdinç, Nezahat **Gökyiğit** ve Baki Gegin

[Haberini Oku](#)[Sayfayı Oku](#)

Berker Ailesi

- Feyyaz Berker

Aile

Baba; Ahmet Muhtar Bey; 1939- 1946 yılları arasında iki dönem İçel Milletvekili

Feyyaz Berker, eşi Alev Berker, kızları Meltem ve N. Şebnem Berker

Alev Berker'in; babası, Nüzhet Öger – ağabeyi Kuddusi Öger

“(Cengiz) Uzan'ın ilk eşi Şişli Terakkili Feyyaz Berker'in (Tekfen Holding) kızıdır. Türkeş'in kisasından çıkan belgelerden Feyyaz Berker ve ortaklarının da MHP'ye karşı çok cömert oldukları anlaşılmaktadır”³⁹

Eğitim

Tarsus Amerikan Koleji, Robert Kolej, Robert Kolej Yüksekokulu İnşaat Mühendisi, Michigan Üniversitesi ABD

İş Yaşamı

1950 Bayındırlık Bakanlığı.

1956 yılında, kendisi gibi Şişli Terakki, Robert Kolej ve Michigan Üniversitesi'ni bitirdikten sonra Bayındırlık Bakanlığı'nda çalışmaya başlayan Ali Nihat Gökyiğit'le birlikte, Tekfen'in nüvesini oluşturan Feyyaz-Nihat- Necati Müşavir Mühendislik (FNN) firmasını kurdular.

---

³⁹ (Er, 2007, s. 134)

1957 yılında Tekfen İnşaat kurdular. Hızla büyüdü ve halen büyük bir holding. Tekfen Holding hissedarları: Feyyaz Berker varisleri, Alev Berker, Meltem Berker, Şebnem Berker, Cansevil Akçağlılar, Ali Nihat Gökyiğit, Ali Nihat Gökyiğit Yatırım Holding, ANG Vakfı.

Üyelikler

1961 Ekonomik ve Sosyal Etütler Konferans Heyeti kurucu

1971 TÜSİAD kurucu ve 1980 – 1989 Yönetim Kurulu Başkanı lığı görevini üstlendi. Daha sonra Yüksek İstişare Kurulu Başkanı ve TÜSİAD Onursal Başkanı.

Hür Teşebbüs Konseyi kurucu

1986 Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Kurucu Başkan Yardımcısı, 1987-1997 İcra Kurulu Başkanı

1985 – 1987 Türk-Amerikan İş Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı

1986 Robert Kolej Mütevelli Heyeti Üye

Hisar Vakfı Okulları kurucusu

1986 Boğaziçi Üniversitesi fahri doktora

1997 Tekfen'deki diğer ortaklarıyla birlikte 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından Devlet Üstün Hizmet Madalyası⁴⁰

---

⁴⁰ <https://www.sozcu.com.tr/2017/ekonomi/feyyaz-berker-vefat-etti-son-dakika-haberleri-1983950/>

Aynı soy isimli masonlar

Argun Berker, Aziz Berker (baba-oğul), Moiz Berker, Davut Berker (baba-oğul), Siret Berker, Engin Berker, Ratıp Berker, Gökhan Berker, Mustafa Berker.

Ölüm Duyuruları

ACI KAYBIMIZ

Sevgili ortağım, yol arkadaşım, can dostum

Feyyaz'ımı kaybettik.

Acımız sonsuzdur.

Merhuma Yüce Tanrı'dan rahmet,
kederli ailesine ve arkadaşlarına
başsağlığı dileriz.

Ali Nihat Gökyiğit
ve Feride, Ahmet, Esra, Can Demirbağ,
Vahide, Murat Gigin

16.05.1976

Milliyet
Sayfa 4

VEFAT Merhum Dr.Ahmet Muhtar Berker'in eşi,Beria Kerem,Feyyaz Berker'in anneleri,Vedat Kerem,Alev Berker'in kayınvalideleri,Atilla ve Lâle Kerem,Meltem ve Şebnem Berker'in büyük anneleri ONSIYE BERKER

[Haberini Oku](#)

[Sayfayı Oku](#)

03.05.1975

Milliyet
Sayfa 5

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI Derneğimiz Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker'in kayınpederi, değerli insan, NÜZHET ÖGEL'i kaybetmiş olmanın üzüntüsü içinde bulunuyoruz. Kendisine Tanrı'dan rahmet, kederli ailesine

[Haberini Oku](#)

[Sayfayı Oku](#)

10.02.1985

Milliyet
Sayfa 7, Haberler

BAŞSAĞLIĞI Ortak ve Yönetim Kurulu üyelerimizden ALEV BERKER'in sevgili ağabeyi, Kurucu ortak, Yönetim Kurulu Başkan ve Murahhas Azalarımızdan FEYYAZ BERKER'in değerli kayınbiraderi, KUDDUSİ ÖGEL'in vefa

26.03.1975

Milliyet
Sayfa 5, Küçük İlanlar

VEFAT Üsküdar eşrafından merhum Ahmet Beyin oğlu, Tan, ismet, Güleksan Dayıgürepiik, Ümsücan Soyutürk, Pürnazhan Hasdemir, Şafak Buğdaycı'nın sevgili babaları, Ümmügülsüm Hanımın kıymetli eşi, Ünsiye Berker'in

[Haberini Oku](#)

[Sayfayı Oku](#)

12.03.1983

Milliyet
Sayfa 11, İlan

BAŞSAĞLIĞI Kader arkadaşımız ve değerli ortağımız NECATİ AKÇAĞLILAR'ın kıymetli annesi, LEYLA AKÇAĞLILAR Hanımefendinin vefatı bizde ve camiamızda büyük bir teessür yarattı. Allah'tan merhumeye rahmet d

- **Prof. Dr. Üstün Ergüder**, **Mason** – BÜ rektörleri bölümünde ayrıntılı bilgi verildi.
- **Mehmet Betil (baba, Ali Cahit Betil)**, **Mason** –
- **Hasan Subaşı (baba, Pertev Subaşı)**, **Mason** – AP, Doğru Yol. Üye ve yöneticisi, Millet Vekili ve Antalya Belediye Başkanı
- **Sinan Kemal Uzan**, anne Şebnem Berker, baba Cem Uzan
- **Erhan Öner (baba Selahaddin Öner)**, **Mason** –
- **Jak Baruh**, **Mason** –
- **Faruk Bil**, **Mason** - Atlas Locası üyesi. Atlas locası toplantı dili Türkçe değil.
- **Prof. Dr. Emre Gönensay**

Tayfun Er;

“Bu evlilikten doğan ve ilkokuldan sonra ABD’de okutulan Tayyibe (Gülek), Türkçe sınavında kaldığı için Dışişleri Bakanlığına giremiyor ama Emre Gönensay kendisini Başbakanlık’a alıyor. Fethullah Gülen’in ABD’ye kaçışı sırasında büyük yardımları dokunduğu için Bülent Ecevit kendisini önce milletvekili sonra da bakan yaptı.”⁴¹

- **Prof. Dr. Gülsün Sağlamer**, İTÜ eski rektörü
- **Prof. Dr. Ahmet Çelik Kurtoğlu**, Tekfen Yönetim Kurulu (Bağımsız) Üyesi

Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi öğretim üyesi.

Aynı soy isimli masonlar

Haluk Kurtoğlu, Yalçın Kurtoğlu, Ertuğ Kurtoğlu, Çağdaş Kurtoğlu, Mehmet Kurtoğlu, İhsan Kurtoğlu, Emre Kurtoğlu, Ahmet Kurtoğlu,
M. Kemal Kurtoğlu, Korcan Kurtoğlu, Kutluhan Kurtoğlu (baba ve oğulları),
Ahmet Behçet Kurtoğlu, Deniz Akın Kurtoğlu (baba ve oğul)

---

⁴¹ (Er, 2007, s. 218)

- **Prof. Dr. Nur Yalman**

Eğitim; Robert Kolej, Cambridge Üniversitesi, Birleşik Krallık

Uzmanlık Alanları; Balkanlar, Orta Doğu, Orta ve Güney Doğu Asya ve Japonya yer almaktadır. **Medeniyetler arası diyalog** üzerine çalışmaları ve kitapları var. Harvard Üniversitesi' nde ise Orta Doğu Çalışmaları direktörü ve Sosyal Antropoloji ve Orta Doğu Çalışmaları alanında onursal profesör.

İş Yaşamı

Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğretim elemanı, Devlet Planlama Teşkilatı' nın kuruluşunda Başbakanlık Özel Danışmanı.

Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı - halen

Robert Kolej Mütevelli Heyeti

Üyelikleri

ABD Bilim ve Sanat Akademisi, Birleşik Krallık, "Royal Anthropological Institute" onursal üye, ABD Dış İlişkiler Konseyi, Türkiye Uluslararası İlişkiler Forumu

Aynı soy isimli masonlar

Osman Yalman, Kenan Yalman, Bülent Yalman, Sabahattin Yalman, Bülent Yalman, Mustafa Yalman

Akrabaları: Ali Yalman, Ahmet Emin Yalman, Nilüfer Balatel Yalman (Hemşire) -

---

BÜ KURULUŞ SÜRECİNDE GÖREV ALAN İSİMLER

İLHAN ÖNSAN DÜLGER

D. İstanbul

Aile

Eş; Mehmet Dülger

Çocuk; Meral Dülger Taşkın

Eğitim ve Akademik

Lise: **Amerikan Kız Lisesi**

Lisans: **Robert Kolej Y. 1967**

Yüksek Lisans: Londra Ekonomi ve Siyaset Bilimi Okulu, 1970

Hacettepe Üniversitesi, Sosyoloji, 1984

Doktora: Hacettepe Üniversitesi, Sosyoloji, 1991

(Tez Danışmanı: Prof. Dr. Saim Kaptan)

Doçent: 1991

İş Hayatı

DPT 1968/Uzman – 2009/Genel Müdür

TODAI, 2000 - sürüyor

ODTÜ 2003 - sürüyor

Siyaset

İlhan Önsan Dülger, 2007 'de Mehmet Ağar Başkanlığındaki Demokrat Parti 'den milletvekili adaylığı için başvurur. O sırada ANAP ile DP arasında birleşme görüşmeleri ve çabaları sürmektedir. Mehmet Ağar tuhaf bir biçimde ANAP ile köprüleri atıp, birleşmeyi engeller.

Bu sırada önemli birçok isim birleşmenin yapılmaması üzerine DP' den adaylıklarını geri çeker ve istifa ederler. İlhan Önsan Dülger tepki vermez ancak aday da yapılmaz. O sırada eşi Mehmet Dülger, AK Parti Antalya milletvekilidir;

"21.05.2007... AKP'li Dülger: Eşimin DP'den aday olmasına saygı gösteriyorum

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı ve AK Parti Antalya Milletvekili Mehmet Dülger, eşi İlhan Dülger' in DP' den milletvekili aday olmasıyla ilgili olarak, " Asıl hedef ülkeye hizmet olunca, bundan ciddi bir ihtilaf doğması beklenmez" dedi." 42

Sonraki seçimlerde AK Partiden aday listelerine alınmaz. Mehmet Dülger 'de AK Partiden istifa eder.

"EŞİNİN başka partiden aday olmasını "Demokratik bir aile yapısına sahibiz" diyerek savunan TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Mehmet Dülger, siyasete veda etti. AKP listelerine alınmayan Dülger' in DP' den aday olan eşi İlhan Dülger de DP listesine konulmadı. Dülger ailesinin ilginç siyasi deneyimi sona erdi" 43

Akrabalar

Aynur Dülger Ataklı

DPT de çalıştı

⁴² <https://www.internethaber.com/ak-partili-dulgere-es-surprizi-85909h.htm>

⁴³ <https://www.sondakika.com/haber/haber-dp-nin-agir-toplari-adayliklarini-cekti/>

Dülger soy isimli masonlar

Sevil Dülger (babası Cengiz Dülger)

Murat Volkan Dülger, Avukat, İstanbul Hukuk Fakültesi mezunu

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası 20. Genel Kurul Raporunda ismi geçmiştir:

Pek Muhr.Ömer Köker K.:
Büyük Üstad Yardımcısı

İlgi;02 Nisan 2012 tarih ve 34A3300/175 sayılı yazınız

İlgi yazınızla, "58.Büyük Loca toplantısı raporuna dahil edilmek üzere Büyük Sekreterlik tarafından istenen, komitemize alt yıllık faaliyet raporunun en geç 05.Nisan.2012 tarihi saat 12.00'ye kadar vadiye ulaştırmamız istenmektedir." Komitemizden bu dönemde 04.03.2012 tarihinde gönderdiğinizizmaile"derneğin Üyelerine mahsus Tomtom 1-2-3 adında internet sağlayıcıların olduğunu, mevzu atın bizi ne kadar ilgilendirdiğine dair görüş bildirmemiz "istenmiş olup, bu konu da teknik ve idari konularda komitemizi bilgilendirmek maksadıyla Murat Volkan Dülger kardeşimizle toplantılar yapılmış ve komitemizce varılan sonuçlar 20.Mart.2012 tarihli yazımızla tarafınıza bildirilmiştir.Komitemizden başka hiç bir konuda görüş istenmediğini faaliyetimizin bu konu ile sınırlı kaldığını Kardeş sevgi ve saygılarımla arz ederim.05.04.2012

Yalçın OĞUZÖLGEN
İstanbul Vadisi Hukuk İşleri Komitesi Başkanı

Engin Dülger

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
tarihi, sağdaş ve gerçekçi aşdan

araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına

İmtiyaz sahibi : Cavit YENİÇİOĞLU

Yazı İşlerini İfale idare eden : Resad UMUR

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

ÜÇ AYDA BİR ÇIKARILIR, ÜYELERE MAHSUSTUR. PARA İLE SATILMAZ

SAYI : 103 Nuruziye Sokakı 25, 80050 - Beyoğlu Tel : 249 24 51 MART 1997

4. En Muh. Büyük Üstad Mesajı	Tunç TİMURKAN
5. Message of the M.W. Grand Master	Tunç TİMURKAN
8. Sohr Erman Kardeşimizi Andık.....	M. Necati BÖKE
10. Ahmet Akkan K.'in Aziz Anısına	Mimar SİNAN
11. Siz Hata ve Kusurlardan Birini Bize Açıklayabildirmisiniz?.....	Faruk ERENGÜL
17. Operatif Masonluktan Spekülatif Masonluğa Geçiş.....	Neşet SİRMAN
22. Yardım	Rasid TEMEL
25. Mason Kimdir? Masonluk Nedir?.....	Yavuz HAKMAN
32. Kardeşlik (duvay)	Kapural ÇERMAN
39. Semboller.....	Türkhan SLEM
49. Tao ve Fizik.....	Mustafa ŞİŞMAN
57. Zekâ ve Evren.....	M. Hikmet KESKİNEĞE
71. Orta Amerika'da, Güney Amerika'da ve Afrika'da Masonluk.....	Gürses ÇARKOĞLU

Şâkul	Ünal Uslu	M.:luğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	11.02.1997
	Engin Dülger	Devam	13.01.1997
	Cemal Ata Bozoklar	Öğrenmek Anlamak	13.01.1997
	Tacettin Ürkmen	Karşıyaka'da M.:luk	27.01.1997
	Azmi Eren	M.:un Kendine Karşı Görevleri	24.02.1997
	Necdet Yakal	Yaşamımızda Daima Bir M.:a Yakışacak Şekilde Davranalım	24.02.1997
Nokta	Mustafa Besimzade,	Gelecekteki Masonluk ve	
	G. Mehmet Başev, Üner Birkan	Mason	13.12.1996
	Nedim Çakır	Bir M.:da Olması Gereken Vasıflar	30.12.1996
	Bülent Ordukaya	Üs.: Muh.: ve Loca Görevlilerinin İş'ad	13.01.1997
	Murat Çokaloz,	Töreninin Düşündürdükleri	
	Hüseyin Dilek Akarlı	Masonik Yaşamda Teklif ve Tahkik Üstadının Sorumluluk ve Görevli	24.02.1997

MEHMET DÜLGER

D. İstanbul, 1940 ⁴⁴

Aile

Eş; İlhan Önsan Dülger
Çocuk; Meral Dülger Taşkın
Baba; Bahaddin Dülger
Kardeş; Yusuf Dülger - **Mason**

Eğitim

Lise: Galatasaray Lisesi
Lisans: İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik ve Matematik, 1962
Cenevre Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, 1968
Yüksek Lisans: Paris Şehircilik Enstitüsü, 1970

İş Yaşamı

DPT, Uzman, 1970 - 1975
Başbakan Özel Danışmanı, 1975-1980
DPT, Müsteşarlık Müşaviri, 1980-1982
Tercüman Gazetesi Genel Müdürü, 1982-1983
Summa A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

---

⁴⁴ <http://www.oktayaras.com/mehmet-dulger/tr/29278>

Üyelikleri

SODEV

TESEV ile iç içe; açık toplumcu

2006-09-22 Tesev'in Almanak-türkiye Adli Yayını Tanıtıldı

Son Güncelleme: 04 Temmuz 2007

TESEV'İN "ALMANAK: TÜRKİYE" ADLI YAYINI TANITILDI

-TBMM DIŞİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI DÜLGER:

-"TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUMUN ÇOK DAHA KUVVETLİ OLMASI LAZIMDIR"

-TBMM İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI AKBULUT:

-"AB SÜRECİNDE TÜRKİYE'DE YASAL DÜZENLEMELER ALANINDA

ÇOK ÖNEMLİ ADIMLAR ATILMIŞTIR"

ANKARA (A.A) - 22.09.2006 - TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Mehmet Dülger,

"Türkiye'de sivil toplumun çok daha kuvvetli olması lazımdır" dedi.

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı'nın (TESEV) "Almanak: Türkiye"

isimli yayını, Dedeman Oteli'nde düzenlenen toplantıda tanıtıldı. Toplantıya,

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı Hansjörg Kretschmer,

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Mehmet Dülger, TBMM İçişleri Komisyonu Başkanı

Tevfik Ziyaeddin Akbulut, TESEV Başkanı Can Paker ile merkezi Cenevre'de bulunan

Silahlı Kuvvetlerin Demokratik Denetimi Merkezi (DCAF) Direktör Vekili Philipp

Flurt katıldı.

Toplantıda konuşan Dülger, 11 Eylül'den sonra tüm dünyada güvenlik konusunun

birinci plana çıktığını söyledi. Güvenlik konusunun farklı boyutlarıyla ele

alınması gerektiğini ifade eden Dülger, hazırlanan almanağı bu nedenle cesur ve

ümit verici bir çalışma olarak gördüğünü kaydetti.

Anadolu Ajansı (AA) Genel Kurul üyesi⁴⁵

06 Ekim 2020 Salı 16:15
Anadolu Ajansı / Ferdi Türkten - Haberler | Güncel

Anadolu Ajansı (AA) Türk Anonim Şirketi'nin 2018 ve 2019 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı Ankara'da yapıldı.

Anadolu Ajansı (AA) Türk Anonim Şirketi'nin 2018 ve 2019 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı Ankara'da yapıldı.

Pandemi önlemleri çerçevesinde AA konferans salonunda yapılan toplantıya, saygı duruşunda bulunulması ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlandı.

"AA Yayınları markasıyla çıkarttığımız özgün eserlerimiz de oldu. AA'nın 100. yıl prestij eserleri olan Atatürk'ten Erdoğan'a Cumhurbaşkanlarımız albümü ve Türkiye ve Dünyada 100 Yıl adlı kitabımızın yanında karantina döneminde dünyanın meydanlarından sessizliğin yansıtıldığı Karantina - Lockdown albümü de alanında ilk ve özgün çalışmalardan biri oldu."

Toplantıya, AA Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür Şenol Kazancı, Yönetim Kurulu Başkan Vekili M. Salih Demirkan, Yönetim Kurulu üyeleri Dr. Şaban Kızıldağ, Ali Türker Pirtini, Bahadır Saraçgil, Genel Kurul üyeleri Mehmet Dülger, Esin Baysuğ Katoğlu, Şehsuvar Selmanoğlu, Yasemin Selmanoğlu, Dr. S. Hilmi Bengi, Elvan Eda Ersoy, Atilla Onuk, AA Genel Yayın Yönetmeni ve Genel Müdür Yardımcısı Metin Mutanoğlu, AA Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Özkaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcileri Abdullah Öztürk, Hediye Esra Karaman ve Ferdi Yöndemli, AA Finans Direktörü İ. Yiğit Aşkın, AA İnsan Kaynakları ve İdari İşler Direktörü Ural Yeşil, AA Pazarlama ve Kurumsal İletişim Direktörü Yılmaz Yaman, AA İletişim Teknolojileri Direktörü Yakup Şivka, AA Hukuk İşleri Müdürü Şerife Gül Arıman ve Av. Mesut Kaya katıldı.

Siyaset Yaşamı

⁴⁵ <https://www.haberler.com/aa-nin-olagan-genel-kurul-toplantisi-tamamlandi-13649798-haberi/>

Büyük Türkiye Partisi kurucusu, Genel Başkan Yardımcısı, 1983

Doğru Yol Partisi kurucu üye ve Genel Başkan Yardımcısı, 1984-1994

Adalet ve Kalkınma Partisi, 27. Dönem Antalya milletvekili ve TBMM Dışişleri Komisyon Başkanı, 2002 – 2007.

Demokrat Parti İstanbul Belediye Başkanı adayı, 2009. Kazanamadı.

Mehmet Dülger' in TBMM (www.tbmm.gov.tr) belgeliğinden (arşivinden) özgeçmişi.

ANA SAYFA MİLLETVEKİLLERİ YASAMA DENETİM TUTANAKLAR PARLAMENTOLARARASI İLİŞKİLER

Mehmet DÜLGER

Antalya Milletvekili

Adres :
Telefon :
Faks :

Özgeçmiş

İSTANBUL - 1940, M.K.Bahadır - Fatma Aliye - Cenevre Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Paris Şehircilik Enstitüsü Şehircilik İhtisası - Fransızca, İngilizce - Yüksek Mimar, Şehirci - DPT Uzmanı, Müsteşarlık Müşaviri, Başbakanlık Başmüşaviri, Tercüman Gazetesi Gn.Md., Çeşitli hizmet takdirmameleri, SUMMA A.Ş. Bşk.Yrd., GS Eğitim Vakfı Mütavelli Heyeti Üyesi, SIA (İsviçre Mimar ve Mühendisler Odası) Üyesi, TÜRKAB Kurucusu - BTP ve DYP Kurucu Üyesi - XXII nci Dönem Antalya Milletvekili - TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı - Evli, 1 Çocuk.

MEHMET KUDRET BAHADIR DÜLGER

D. İstanbul, 1911 – Ö. Londra,1968 (Tedavi olmak için Londra' ya gider)

Bahadır Dülger

Ölüm tarihi: 28 Mart 1968

Ölüm yeri: Londra, Birleşik Krallık

Aile

Baba ve anne; Bahriye Yüzbaşı Trabzonlu Ragıp Efendi - Pakize Hanım

Oğullar; Mehmet Dülger, Yusuf Dülger - **Mason**

Eğitim

Lise: Galatasaray Lisesi, 1933

Lisans: Ankara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, 1937

Yüksek Lisans: Paris Şehircilik Enstitüsü, 1970

İş Yaşamı

Erzurum Lisesi Fransızca yardımcı öğretmeni ve Erzurum Doğu Gazetesi Yayın Müdürü, 1937 - 1939

Maarif Vekâleti Neşriyat Dairesi raportörü, 1941 – 1944

İstanbul İthalâtçı ve İhracatçılar Birliği kontrolörü

Zafer gazetesi yayın yönetmeni ve yazar, 1950-55 1955-57 yılları ara-sında

Son Havadis gazetesini kurdu, 1955 – 1957

Doğu, Tasvir, Son Saat, Hürriyet gazetelerinde ve Türkiye Yayınevinde çalıştı.

Tasvir gazetesinde fıkra yazarı ve yayın müdürü; Son Saat gazetesinde başyazar, Hürriyet ve Zafer gazetelerinde fıkra yazarı olarak yazılar yazdı. IX. Dönem ara seçimlerinde Erzurum milletvekili seçildi.

Siyasi Yaşamı

Demokrat Parti, 9. ve 10. Dönem Erzurum, 11. Dönem Gaziantep milletvekili

1960 askeri darbesinden sonra, Yassıada' da Adnan Menderes ile birlikte yargılandı ve idamlık 25' ler olarak bilinen Demokrat Parti milletvekilleri arasında yer aldı. Anayasayı çiğneme suçundan dolayı ölüm cezası verildi.

1964' te Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel tarafından affedilen yedi kişiden biriydi.

Adalet Partisinin kuruluşuna katkı sağladı.⁴⁶

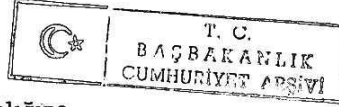
---

⁴⁶ <https://www.biyografya.com/biyografi/99>

TÜRKİYE
CUMHURBAŞKANLIĞI

Ankara, 2 Ekim 1964

3. 4715 Ek: 5

Adalet Bakanlığına

İlgi: 1 Ekim 1964 tarihli ve Ceza İş.G. Müdürlüğü
23886 sayılı yazı karşılığıdır:

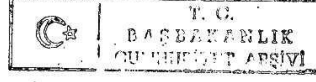
Yüksek Adalet Divanıca 15.9.1961 tarihinde ittihaz
olunan kesin kararlar; Anayasayı ihlâl suçundan Türk Ceza
Kanununun 146/1 maddesi uyarınca ölüm cezasına çarptırılmasına
karar verilip, Millî Birlik Komitesi tarafından işbu cezası
müebbet ağır hapse tahvil edilen Ragıp oğlu 1327 doğumlu
Bahadır Düger'in, yazılarına ilişik dosyası ve raporları ile
Adli Tıp Meclisinin, adı geçen hastalıklarının bir kısmının
sürekli bulunduğu hususundaki mütaleasına istinaden ve Türkiye
Cumhuriyeti Anayasasının 97'nci maddesinin 2'nci fıkrası hükmü
gereğince; cezasının tamamen kaldırılmasını uygun buldum.

Aynı kanunun 98'inci maddesinin 2'nci fıkrası gereğince
lüzumlu muamelenin ifasını rica ederim.

Cumhurbaşkanı

ADLİNE VEKÂLETİ	
İşin No	3258
Tarih	2-10-1964

030	11	1	307	32	16
-----	----	---	-----	----	----

K A R A R N A M E

2946

1- Yüksek Adalet Divanınca 15/9/1961 tarihinde ittihaz olunan kesin kararlar; Anayasayı ihlâl suçundan Türk Ceza Kanununun 146/1 maddesi uyarınca ölüm cezasına çarptırılmasına karar verilip, Millî Birlik Komitesi tarafından işbu cezası müebbet ağır hapse tahvil edilen Ragıp oğlu, 1327 doğumlu Bahadır Dülger'in, tıbben tesbit olunan sürekli hastalıkları sebebiyle; cezasının tamamen kaldırılması, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 97 inci maddesi 2 inci fıkrası hükmü gereğince uygun görülmüştür.

2- Bu kararı Adalet Bakanı yürütür.

- 5 Ekim 1954

Cumhurbaşkanı

Başbakan

Adalet Bakanı

030	11	1	307	32	16
-----	----	---	-----	----	----

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
ADLI TIP MÜESSESESİ REİSLİĞİ
ADLI TIP MECLİSİ

Esas No. : ...9727..

İstanbul

Karar No. : ..10623..

3.9.1964

Ü S K Ü D A R : C. Savcılığının 18/9/1964 tarih ve muhabere 11680 sayılı yazısıyla istenilen Bahadır Dülger hakkındaki evrak tetkik edildi.

Haydarpaşa Nümne hastanesi sağlık kurulunun 11/9/1964 tarihli raporunda Bahadır Dülgerde duodemum ülseri, esas hipertansiyon 17/93 hafif sponduloz artroz, romtazm guttoz, gözlerde spazm, Gun delili + röntgenle kronik anfizem, sol kalp kutru hafif artmış, bulbusta deforma yon; B.K.G. de : Sol üstünlük tesbit edilerek,

Hastalıkları sürekli olduğu kanaatine varılarak Anayasanın 97 inci madde ikinci fıkrası şumulüne göre işlem yapılmasının uygun olacağı kararına oy çokluğu ile varıldığı anlaşılmakla:

N. E. T. İ. C. E :

53 yaşlarında Bahadır Dülgerin raporda tesbit olunan hastalıklarının bir kısmının sürekli hastalıklar mahiyetinde olduğu ve Anayasanın 97 inci madde ikinci fıkrası şumulüne girecek derece ve nitelikte bulunduğu mutaleasına varıldı.

Başkan	Üye	Üye
Prof. Dr. Cahid Özen	Adli Tıp Mitehassısı Dr. Abbas Arslantepe	Adli Tıp Mitehassısı Dr. İzzet İşcan
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
Üye	Üye	Üye
İç hastalıkları Mith. Dr. Osman Kazım Okman	Kadın-Doğum hast.mith. Dr. Necati Bicioğlu	Akl-Sinir hast.mith. Dr. Kemal Şenyaprak
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
Üye	Üye	Üye
Patalojik-Anatomi Mith. Dr. Muzaffer Gündoğan	Tıbbi-Kimya Mitehassısı Dr. Saip Atademir	Adli Tıp Mitehassısı Dr. Vakur Sağmen
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>

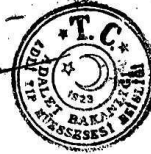
EKİ: Gelen Sağlık kurulu raporu.

7727
Ü S K Ü D A R C. Savcılığına.
3579/1964

S.G.

26/9/64

307/32/16

Belge 6 Bahaddin Dülger, Yassıda Mahkemesi İdam Kararı Belgeleri⁴⁷

⁴⁷ Bu belgeler Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

7 Nisan 1960, DP Grup toplantısındaki konuşmasında söyledikleri ünlüdür;

" ... İsmet paşa ölür, ama leşi kalır ortada. bozuşmuş etmiş leşi, zihniyeti kalır. onu da bertaraf etmeye mecbursunuz. o halde tahkikat açalım... fakat daha acil tedbir ne olur? benim aklıma gelen şu: ... biz halk partisi'nin merkez muamelatını ve merkez faaliyetlerini bir tahkik mevzuuu yapabilir miyiz? yılanı başından kavırıyoruz demektir."

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ | "bahadır dülger vefat" - Google / x | OKTAY ARAS - Bahadır Dülger x +

li değil | oktayaras.com/bahadir-dulger/tr/28800

Bahadır Dülger

Gazeteci, yazar ve siyaset adamı Bahadır Dülger 1911 yılında İstanbul'da doğdu. 1933 yılında Galatasaray Lisesi'nden mezun oldu. Yüksek öğrenimini Ankara Hukuk Fakültesi'nde tamamladı (1937). Doğu, Tasvir, Son Saat, Hürriyet gazetelerinde ve Türkiye Yayınevi'nde çalıştı. Erzurum Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı. Daha sonra Demokrat Parti'den siyasete giren Bahadır Dülger, 9. ve 10. dönem Erzurum, 11. dönem Gaziantep milletvekilliği yaptı. TBMM Anayasa Komisyonu üyesi oldu. Zafer gazetesinde makaleler yazdı, genel yayın yönetmeni olarak çalıştı (1950-55). 1955-75 yılları arasında Son Havadis gazetesini kurdu ve yönetti. 1960 ihtilali sonrası Yassıada'da Adnan Menderes ile birlikte yargılanan, idamlık 25'ler olarak bilinen Demokrat Parti milletvekilleri arasında yer aldı. 1964'te Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel tarafından affedilen yedi kişiden biri oldu. Bahadır Dülger 22 Mart 1968 tarihinde vefat etti

Bibliyografya

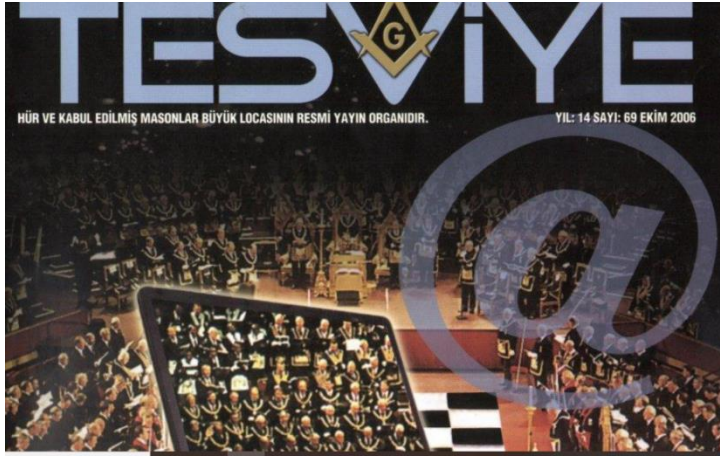
İslamiyet'in Manevi ve Kültürel değerleri (1963), Dreyfüs Meselesi (1966)

YUSUF DÜLGER – MASON

Aile

Baba; M. K. Bahadır Dülger

Kardeş; Mehmet Dülger

karşılıklı sevgi içinde, içten dostlukların kurulmasıyla sonuçlandı. Ortak çalışma toplantısının ardından hemşirelerimizin de iştirak ettiği yemekte yüz kişiyi aşkın katılımcı bulundu. Fransız Kardeşlerimiz'in "Masonik hayatları boyunca hiç böyle boyutta bir ortak çalışmaya şahit olmadığı" öğrenildi. Ayrıca Fransız Kardeşlerimiz "Tasavvuf Felsefesi ile Masonik Felsefe arasındaki ortak noktaları keşfetmiş olmaktan dolayı memnuniyetlerini" de dile getirdiler. 29 Nisan'da Annecy Gezisi ve akşamında Annecy Gölü üzerinde gemi yemeğinde bir araya gelen Türk ve Fransız Kardeşlerimiz, muhteşem bir doğanın içinde bir araya gelmiş olmaktan büyük bir mutluluk duydular.

Üstadi Muhterem Hüseyin Yarsuvat ve Louis Thorens

Derya Şensoy Kardeş Tasavvuf Felsefesi hakkında konuşmasını sunuyor

A. Mano Pardo Kardeş sema yapan dervişlerin yaşam tarzlarını sunuyor

M. Akif Akev Kardeş konuşmasını sunuyor (Solda) **Yusuf Dülger** Kardeş sema yapan dervişlerin ilk yurt dışı çıkışlarını anlatıyor

EKİM 2006 | 18

Fransız ve Türk Kardeşlerimizi'nin Dostluk Çalışması *Atlas ve La Rose Du Lemman*

Çalışmalarını Fransızca olarak yapan Atlas Locası'nın Üstad-ı Muhteremi Hüseyin Yarısovit ile La Rose Du Lemman Locası'nın Üstad-ı Muhteremi Francis Laverriere Kardeşlerin yoğun mesleki uğraşları yanında gösterdikleri büyük fedakârlık sonucu ve Localardaki görevli Kardeşlerin de özveri ile iştiraki ve yardımları ile bu çalışma

karşılıklı sevgi içinde, içten dostlukların kurulmasıyla sonuçlandı. Ortak çalışma toplantısının ardından hemşirelerimizin de iştiraki etmiş yüz kişiye aşkın katılımcı bulundu. Fransız Kardeşlerimiz'in "Masonik hayatları boyunca hiç böyle boyutta bir ortak çalışmaya şahit olmadıkları" öğrenildi. Ayrıca Fransız Kardeşlerimiz "Tasavvuf Felsefesi ile Masonik Felsefe arasındaki ortak noktaları keşfetmiş olsak da dolayı memnuniyetlerini" de dile getirdiler. 29 Nisan'da Annecy Gezisi ve akşamında Annecy Gölü üzerinde gemi yemeğinde bir araya gelen Türk ve Fransız Kardeşlerimiz, muhteşem bir doğanın içinde bir araya gelmiş olmaktan büyük bir mutluluk duyular.

ECM
2006 | 18

Çalışmalarını 1948'den bu yana sürdüren Atlas Locası, Fransız Büyük Locası'na bağlı olarak çalışan La Rose Du Lemman isimli Loca'yla 28 Nisan 2006'da Cenevre'de ortak bir çalışma yaptı.

Toplantı için Loca talimatı getirilen salon ve La Rose Du Lemman Locası Üstad-ı Muhteremi

Derya Şenöz Kardeş Tasavvuf Felsefesi hakkında konuşmasını sunuyor

A. Mario Parite Kardeş serma yapma derslerinin yoğun bir şekilde sunuyor

Üstad-ı Muhterem Hüseyin Yarısovit ve Louis Thorens

M. Akif Aklev Kardeş konuşmasını sunuyor. (Solda) Yusuf Döğre Kardeş serma yapma derslerinin ilk yurt dışı çıkışını anlatıyor

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmriyaz Sahibi - AHMET ŞENKUT

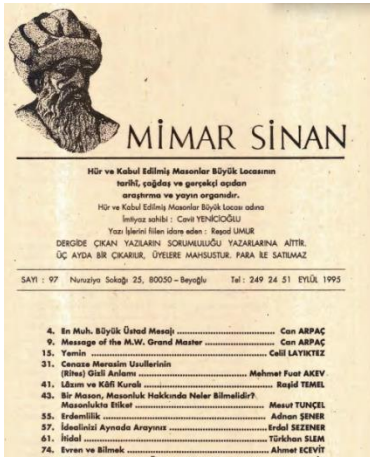
Yaz İşlerini İdaire eden : CELİL LAYIKTEZ

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AITTİR.
ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR, ÜYELERE MAHSUSTUR. PARAYLA SATILMAZ.
ISSN 1301-2762

SAYI : 153 Numarası Sokak No: 9 34430 Beşiktaş - İstanbul Tel: 0212 251 26 50 ARKUK 2011

4. Büyük Üstat Mesajı ..... M. Remzi SANVER
6. Message From The Grand Master ..... M. Remzi SANVER
8. Büyük Mahfil Umumi Heyet Toplantısı No:7/19
19.12.1954 .....Derleyen: Suha UMUR,
Yavaş AKSEL, Erdal TÜRKER
19. İngiltere'nin "Modernler" Büyük Locası'ndan
Mülhem Alman RH : Schröder Sistemi ..... Didier Le MASSON
Çeviren: Celi Layiktez
30. Dünyada ve Türkiye'de Araştırma Locaları ..... M. Remzi SANVER
38. Ezoterizm Nihai Masonik Öğretimin Temel Tapıdır. Yüksek KADİMİNCİ
46. Özgür Düşünce, İnanç ve Masonluk Üzerine ..... M. Ender ARKUN
54. Mimar Sinan Dergisi'nin Akademik Çiğliği, Yayın Kurulu'nun

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
D09 ATLAS	Maks ABENYAKAR	Nur, Görüntü, Hayalgücü	01-12-10
	Mete ALATON	Müziğin dissonant etkileşime dönüşü	15-12-10
	Celil LAYIKTEZ	Osmanlı İmparatorluğu'nda Fransız Locaların Etkisiyle Gelişen Laiklik Anlayışı ve Laik Eğitim	12-01-11
	Musa ALBÜKREK	Hediye	26-01-11
	Mordo LEVATON	Mistisizm ve Franmasonluk	09-02-11
	Nuri ÇAYCIZADE	Rit ve Sembol	06-04-11
	Yusuf DÜLGER	Evrensel Mason Kardeşliği	18-05-11
	Yusuf DÜLGER	Gerçeğe Uzanan Asil Bir Yol	05-10-11
	Mehmet Akif AKEV	Varoluş, Logos, Hayat	19-10-11
	Faruk ERTUĞ	Felsefe, Bilim ve Masonluk	30-11-11
D11 MUSAVAT	Barış ERMAN	Özgürlük	03-12-10
	Necmettin YILDIZ	Aşkın Görünümü	17-12-10
	Nubar KAZANÇ	Masonluk, Teklif, Tahkikat ve Rehberlik	14-01-11
	Ergün TOĞROL	Dönüşüm	11-02-11
	Ahmet Murat EMANETOĞLU	Doğum	25-02-11
	Kirkor SAHAKOĞLU	Masonluk ve Tanıtım	08-04-11
	Ümit COŞKUNER	Evrensel Hakikat	22-04-11
D17 LIBERTAS	Gero WEINMANN	Bir yabancı'nın gözüyle Mustafa Kemal Atatürk	10-11-10
	Bora KALLEM	Türk ve Sibirya Şamanlığı	08-12-10
	Ziya BAYMAN	Gülün Öteki Adı, Mine G.KIRIKKANAT'ın Ktharlar ve Şeyh Bedrettin hareketi üzerine incelemesi	05-01-11
	Burak ÖZCAN	Hiram	19-01-11
	Alp ORÇUN	Şair Bir K.:	02-02-11
	Mesut ILGİM	1933 Üniversite Reformu ve Boğazda Sığınak	16-03-11
	Sadun OVALI	Görevli K.:'lerin Bijuları	11-05-11
	İbrahim ATAÇ	M.:'luk, Estetik ve Altın Oran	25-05-11
	Gero WEINMANN	Tanrı ve Dünya ile Hesap Yapma	08-06-11
	Gero WEINMANN	80.Yıldönümü: İstanbul L.:'sının bir çalışma yılı 1931-32	28-09-11
	Yorgo TEODORİDİS	Mithat Paşa ve Kleanti Skalieri K.:'lerin başrolde olduğu bir M.:. Utopya	12-10-11
	Cengiz ŞENCAN	Kardeşlik	23-11-11
	Burak ÖZCAN	1965'te Ne Oldu?	07-12-11
D18 HAKİKAT	Yani PAISIOS	Kal.:. D.:'si tablosu	24-11-10
	Yani PAISIOS	Ç.:. D.:'nin İşaretleri	24-11-10
	Andon PARIZYANOS	Üstat ve Öğretmen	24-11-10
	Andon PARIZYANOS	Yeni Yıl Şarkıları	05-01-11
	Yani PAISIOS	İstanbulda Amatör Rumca Tiyatronun Tarihsel Gelişimi	02-02-11
	Yorgo TEODORİDİS ve Aleksis SARIS	1. D.:. nin Ritüelik Kısmı ve Ekleri	02-03-11
Cengiz OR, Sabri OZAN, Murat AKTÜRK, Mete ÜSTÜNSÖZ	Muhk.:. Öğretisi	27-04-11	

Localarda Verilen Konferanslar

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
İSTANBUL			
Hulus	İstavro Yoanidis	Masonik Disiplin	14.06.1995
Özlem	Temuçin Kocatürk	Tolerans	05.06.1995
Sembol	Kenan Işık	Şiir Resitali	05.06.1995
	Ünal Kuzgun	İnanç, Hürriyet ve Masonluk	05.06.1995
Tanyeri	Abdurrahman Erginsoy	Masonik Sohbet	02.06.1995
ANKARA			
Çankaya	Turan Kaya	Vefa Duygusu ve M.: 'luk	23.6.1995
Eşittik	Yusuf Dülger	Hakikate Ulaşmayı Gerçekleştirebilecek	27.06.1995
İlke	Muammer Aydoğan	Ketumiyet	23.06.1995
Doğan Güneş	Tugay Ateş	İnsan Hakları	12.06.1995
Kutup Yıldızı	Orhan Gazi Vural	M.: 'lik Renkler ve Sembolizması	15.06.1995
Pergel	Orhan Özalp	İnsan Hakları ve Masonluk	20.06.1995
ANKARA			
Bodrum	Yüksel Kazmirci	Türk Masonluğunda 1965 Olayları	23.09.1995
	Ruhi Altınörs	M.: 'luğu Özümsemek	12.08.1995
	Avarkan Atasoy	Burada Ne Amaçla toplanıyoruz	22.07.1995
	Yavuz Hakman	M.: Kimdir M.: 'luk Nedir?	09.09.1995
	Ethem Sena Çınar	Kardeşlik ve Kurvet	08.07.1995

MERAL DÜLGER TAŞKIN, DR.

Aile

Eş: Kerem Taşkın

Anne-Baba: İlhan – Mehmet Dülger

Eğitim - Akademik

Lisans: Bilkent Üniversitesi, 2002

Yüksek Lisans: BÜ, 2006

Doktora: BÜ, 2011

Öğretim Üyesi: Marmara Üniversitesi, 2015 – sürüyor

Haber - Bilgi

ANKARA HABERLERİ

Nisan ayında nişan Temmuz'da düğün

Hürriyet Haber 27.07.2009 - 00:00 | Son Güncelleme : 26.07.2009 - 20:00

Cocacola'da Finans Uzmanı olan Kerem Taşkın ile Boğaziçi Üniversitesi'nde Asistanlık yapan Meral Dülger şık bir törenle hayatlarını birleştirdi.

BİLKENT Üniversitesi'nde öğrenciyken tanışan Kerem Taşkın ve Meral Dülger çifti, Beyaz Ev'de düzenlenen bir törenle aşklarını taçlandırdı. Nisan ayında nişanlanarak evlilik yolunda ilk adımı atan genç çiftin nikah törenleri renkli görüntülere sahne oldu.

Alkışlar eşliğinde

Damadin ailesi Late-Yamaç Taşkın ve gelinin ailesi Mehmet-İlhan Dülger davetlileri kapıda karşıladı. Davetlilerin alkışları eşliğinde nikah masasına gelen çiftin heyecanları gözlerinden okunuyordu.

Aşıkların balayı adresi Bodrum

Güllü Serdaroğlu, Gülden Köksal, Canan Özgen ve Şevki Ruacan'ın şahitliğinde "Evet" cevaplarını veren genç çiftin mutlulukları görülmeye değerdi. Nikah merasiminin ardından ilk danslarını gerçekleştiren Taşkın çifti, davetlilerden büyük beğeni topladı. Bu mutlu günlerini bol bol hatıra fotoğrafı çektirerek ölümsüzleştiren genç aşıklar, balayı adresi olarak Bodrum'u seçti.

MEHMET CİHAT ALPAN, EM. GENERAL, CB GENEL SEKRETERİ

D. Balıkesir 1917 – Ö. 1999

Aile

Eş: Şadiye Alpan
Oğlu: Bahadır Alpan, eşi Bilge Gürün
Kızı: Nilüfer Alpan Kardeş (eşi Faruk Kardeş)
Kayınpeder : Ahmet Cavit Sözen
Kayınvalide: Saniye Sözen

İş Yaşamı

- Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Komutanlığı görevi sırasında 22 Şubat 1962 ayaklanması olmuştur. Muhafız Alayının süvari grubu, Binbaşı Fethi Gürcan emrinde harekete geçerek yeni atanmış olan Albay Cihat Alpan' ı gözaltına almışlardır." ⁴⁸
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, 14 Nisan 1966 ile 3 Temmuz 1972. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri olarak görev yapan ilk general.
- Cumhuriyet Senatosu üyesi, Cumhurbaşkanınca seçilen, 1972 - 1978

Aynı soy isimli masonlar

Kaan Alpan

Turhan Alpan, Delta Locası, loca başı

---

⁴⁸ https://www.turkcebilgi.com/mehmet_cihat_alpan

MUAMMER ŞİNASI ÖREL, EM. TUĞGENERAL, MİLLİ EĞİTİM BAKANI

D. İstanbul 1936 – Ö. Washington, ABD 2004

Aile

Kardeş; Orhan Orel - **Mason**

İş Yaşamı

- Kurmay albay rütbesinde iken, 27 Mayıs 1960 İhtilâlinde sonra, 1961' de Milli Birlik Komitesinin verdiği Devlet Planlama Teşkilatının (DPT) kuruculuğunu ve müsteşarlığını üstlendi. 1962 yılında emekliye ayrıldı.
- Şam, Karaçi, 1965 ve Ravalpindi 1967 büyükelçiliklerinde bulundu.
- 12 Mart 1971 askeri muhtıra sonrası kurulan I. Nihat Erim hükümetine TBMM dışından Milli Eğitim Bakanı olarak atandı. 1971 sonunda bakanlıktan ayrıldı. Burada bir duralım; Şinasi Orel;
  - Kurmay Albay rütbesinde iken 27 Mayıs 1960 askeri cuntası tarafından DPT' yi kurmakla görevlendirilir. Sonra 1962 'de Tuğgeneral rütbesinde iken İsmet İnönü Başbakanlığındaki sivil hükümet tarafından emekli edilir. Belli ki bırakın terfi ettirilmesini, Tuğgeneral rütbesinde süresi bile dolmadan emekliye sevk edilmiş. O zamanki Hükümet, TSK içinde bulunmasını doğru bulmamışlar. Darbeci kimliğinden ötürü olsa gerek.
  - Sonra büyükelçi olarak yurtdışına gönderilmiş.
  - 1971' de gene demokrasiye darbe vuran, yeni askeri cunta tarafından derhal çağrılıp, Milli Eğitim Bakanı yapılmış. Özelliği nedir? Eğitim üzerine bir akademik derecesi yok, askeri okul mezunu. Eğitim konusunda deneyimi de yok. Nasıl olsun ki, eğitimci değil.

1971 Askeri cuntasının Orgeneralleri, Milli Eğitimi yalnızca generallik süresi 1 yıl olan emekli Tuğgenerale teslim ediyorlar? Oysa emekli onca Orgeneral, Korgeneral, Tümgeneral varken.

- Bu kişi de özel yasa ile Robert Kolej kimliğini koruyarak bağımsız Boğaziçi Üniversitesine çevirir. Bakanlığı döneminde başka neler yapmış bu çok özel general, bakmak gerek.
- M. Şinasi Orel 'in ölümü de, yürekten bağlı olduğunu düşündüğüm Amerika Birleşik Devletlerinde, tedavi olduğu hastanede olur.

Mason Sabih Tansal;

"A.D.: Milli Eğitim bakanı da Robertli herhalde.

S.T.: Hayır Robert' li değil ama İngilizceyi 2. Dünya Savaşı sıralarında Robert Kolej' de öğrenmiş dolayısıyla okulu yakından tanıyan bir insan. Kardeşi Orhan Orel de burada uzun süre genel sekreterlik yaptı. Bir geçiş söz konusu, dolayısıyla hassas bir konu. Yüksekokul statüsünden üniversite statüsüne başarılı bir geçiş oldu. Çünkü ondan sonra Türkiye' de yükseköğretimde bazı olaylar oldu. Hatırlarsanız boykotlar oldu, dönemler, seneler kaybedildi bazı üniversitelerde. Boğaziçi Üniversitesi bu tür olaylara en az karışan ve bu tür olaylardan en az etkilenen üniversite olarak ortaya çıktı. ...bu belki biraz Amerikan sisteminden gelmenin verdiği bir özellik. Çünkü o zamanki hocaların çoğu Robert Kolej döneminde hocalık yapmış veya Robert Kolej' de okumuş insanlardı. Bu bakımdan biz çok az etkilendik, etkilenmedikçe de öne çıkmaya başladık. Şimdi isim söylemek istemiyorum, ama bazı okullarda öğrenciler 1 sene kaybettiler. Bazı öğrenciler bazı dersleri okuyamadan mezun oldular." ⁴⁹

---

⁴⁹ <https://ee.boun.edu.tr/sabih-tansal-sozlu-tarih-gorusmesi>

T. C.
BAŞBAKANLIK
Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. :
U. No. :
Eki :

Karar No: 80

T. C.
BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞİVİ

K A R A R

Ankara Kumandan Muavini Kur.Alb. Şinasi Orel'in, 1281 sayılı kanunun 6577 sayılı kanunla muaddel 1 inci maddesi uyarınca 2000 lira maaşlı Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında görevlendirilmesi uygun görülmüştür.

-5 Ekim 1960

Devlet Başkanı Ve Başbakan
Org.
Cemal Gürsel

030 11 1 283 19 15

Belge 7 Kurmay Albay, DPT Müsteşarı yapılır ⁵⁰

⁵⁰ Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

ORHAN OREL, MASON

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ADI SOYADI	DOĞUM YERİ TARİHİ	TEKRİR TARİHİ	LOCASI	EB .: MAŞ .:
Yıldırım DAŞ	Ankara 1936	28.9.1984	Çankaya	4.2.1986
Ömer Kamil Erdik	İstanbul 1910	11.6.1962	Libertas	00.12.1985
Daniel Behar	İstanbul	1930	Şefkat	00.00.1985
Orhan Orel	İstanbul 1914	3.10.1967	Ülkü	18. 8.1985
Sabri Küçükönat	İstanbul 1926	5. 1.1973	Erenler	16. 3.1986
Nur Sefa Tekyalı-Ban	Selânik 1914	15.6.1961	Doğuş	19. 3.1986
S. Etem Tonguç	Antalya 1902	15.6.1950	Gün	16.10.1985
Sait Demir	Selanik 1900	1930	Hürriyet	19. 4.1986
Tevfik Böke	İstanbul 1910	4.10.1963	Kültür	20. 2.1986
Samî Güvenal	Sivas 1926	9.1.1984	Delta	18. 3.1986
Aligül Ayverdi	26.7.1935	26.10.1979	Piramit	6. 5.1986

EBD .: MAŞ .: a intikal eden kardeşlerimize EV .: 'ın U .: M .: 'ndan sonsuz mağfiret ve kederli ailelerine ve bütün kardeşlerimize sabırlar dileriz.

HİÇ BİR ŞEY ÖLMEZ — HER ŞEY YAŞAR

ÖMER CELAL SARÇ, ORD. PROF. DR.

D. İstanbul 1901 – Ö. 1988

Aile

Eş: Cenan Sarç
Oğul: Mehmet Faruk Sarç (eşi Zerrin Sarç.)
Baba: Mehmet Celal Bey, Meşrutiyet Dönem Valilerinden
Kardeşler: Süheyla Sarç, Fazilet Sarç Eyüpoğlu
Amca: Fuat Sarç

Eğitim - Akademik

Lise: Robert Kolej, 1916 - Althoff Lisesi, Berlin, Almanya - 1917
Lisans: Berlin Yüksek Ticaret Okulu, 1922
Doktora: Berlin Üniversitesi, 1925
Öğretim Üyesi: İstanbul Üniversitesi, 1933 – 1972 Emekli
Rektör: İstanbul Üniversitesi, 1949 – 1951 ve 1963 - 1965

İş Yaşamı

İstanbul Üniversitesi, Öğretim Üyesi, 1926 - 1928
Türk - Alman Ticaret Odası Genel Sekreteri, Almanya, 1928 - 1932
Tekel Genel Müdürlüğü İstatistik ve Neşriyat Şubesi Müdürü, 1932 - 1933
İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi İstatistik ve Tatbikî İktisat Profesörü
Almanya, "Büyük Liyakat " ve Fransa "Légion d'Honneur " nişanları aldı. ⁵¹

---

⁵¹ <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/8351>

Ölüm duyuruları

VEFAT

Merhum ressam Osman Hamdi Bey ve
Merhum Konya ve Halep Valisi Mehmet Celal Bey'in torunu,
Merhum Ord. Prof. Dr. Ömer Celal Sarc ve Merhume Cenana Sarc'ın oğulları,
Kerim ve Alev Sarc'ın babaları,
Ayça Sarc'ın kayınpederi,
Marie Yasemin, Jean Axel De Kemmeter ve Selim Sarc'ın büyükbabaları,
Zerrin Sarc'ın çok sevgili eşi

MEHMET FARUK SARC

28 Aralık 2016 Çarşamba günü Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.
Aziz naaşı 29 Aralık 2016 Perşembe (bugün), Teşvikiye Camii'nde kılınacak
öğle namazını müteakip Feriköy Mezarlığı'nda defnedilecektir.

AİLESİ

04.07.1966, Milliyet, Sayfa 7

Mediha Sarc'ın eşi, Sadı Sar'ın ağabeyi, Cem Sar'ın amcası, Süheylâ Sarc ve Ömer Celâl Sarc'ın amçaları, Azade Kent, Fikri Ziya Aral, Gülseren Esmen, Seyda ve Sedat Ceyhan, Celâl Alatas, Metin Mağgönlü, Ahmet Esmen, Fuat Kent, Mevhibe Aral'ın büyük dayıları, Türkân Sar'ın kayın biraderi I.E.T.T. İşletmeleri eski baş veznedarı

Em. Py. Bnb.

FUAT SARC

3 Temmuz 1966 Pazar günü vefat etmiştir. Cenazesi 5 Temmuz 1966 Salı günü öğle namazını müteakip Şişli camiinden alınarak Feriköy'de ebedi istirahatgâhına

17.01.1968, Milliyet, Sayfa 7

Merhum Mehmet Celâl bey ve Rukiye hanımın kerimeleri, merhum Atifet Mağgönül, Prof. Ömer Celâl Sarc, Cenân Sarc ve Fazilet Eytiboğlu'nun ablaları, Dr. Sevdâ Ceyhan ve Müh. Celâl Alatasın anneleri, Dr. Sedat Ceyhan'ın kayın validesi, Müh. Metin Mağgönül'ün teyzesi, Müh. Faruk Sarc'ın halası, Sadık ve Kemal'in büyük anneleri

Süheylâ SARC
 nânimefendi Allahın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 17 Ocak Çarşamba günü öğle namazını müteakip Teşvikiye camii'nden alınarak Feriköy mezarlığına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyleve.

<H> Milliyet: 682

02.01.1992, Milliyet, Sayfa 8

Topal Osman Paşa ahvadından Rumeli Beylerbeyi Ahmet Sermet Paşa ve Şeyhülharem Hacı Emin Paşa torunu, Kadri Sermet Beyefendi ile Hatice Hanımefendinin kızı, merhum Celal Moralı ve Nurcemel Yenal'in kardeşi, Cenân Sarc'ın hala kızı, Prof. Dr. Orhan Yenal'in baldızı

İCLAL SERMET

Allah'ın rahmetine kavuşmuştur. Aziz naası 3 Ocak Cuma günü Teşvikiye Camii'nden, kılınacak öğle namazından sonra Feriköy Mezarlığı'nda toprağa verilecektir.

<H>

NEVZAT YALÇINTAŞ, PROF. DR.

D. Ankara 1933 - Ö. İstanbul 2016

Aile

Baba: Hasan Bey
Anne: Lebibe Hanım
Oğlu: Murat Yalçintaş
Kayınpederi: Mehmet Üretmen
Kayınvalidesi: Sabiha Üretmen

Eğitim - Akademik

Lise:
Lisans: İstanbul Yüksek Ticaret ve İktisat Okulu
Doktora: Fransa Caen Üniversitesi
Öğretim Üyesi: İngiltere Londra Üniversitesi Londra Ekonomi ve Siyaset Bilimleri
İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi.

Aldığı Ödüller:

- Pakistan hükümetince 'Muhammed İkbâl Madalyası'
- MÜSİAD' ın "Şeref Üyeliği Beratı"
- Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, "Hocaların Hocası" nişanı, 2009

İş Yaşamı

- Öğretim Üyesi oldu 1960 -1970
- Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Planlama Dairesi Başkanlığı, 1968 - 1971

- TRT Genel Müdürlüğü, 1975

"2 Nisan 1975 seçimlerinden sonra iktidara gelen Demirel Başkanlığındaki "Milliyetçi Cephe" Hükümeti'nin, 12 Mayıs 1975'te Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün onayına sunduğu kararnamede, İsmail Cem TRT Genel Müdürlüğü görevinden alınarak yerine Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş atanıyordu.

Bu kararname Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı. Bunun üzerine Cem, kararnamenin iptali için Danıştay'a başvurdu. Bu arada CHP Meclis Grubu da söz konusu kararnamenin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Danıştay, 5 Haziran 1975'te Cem'in talebi doğrultusunda yürütmeyi durdurma kararı aldı. Hükümet Danıştay'ın kararına itiraz etti ancak, Danıştay bu itirazı reddedince Yalçıntaş, 24 Kasım 1975'te görevinden istifa etti."⁵²

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığı
- Suudi Arabistan' ın Cidde kentinde bulunan İslâm Kalkınma Bankası Araştırma ve Eğitim Enstitüsünde Araştırma Dairesi Başkanlığı
- Türkiye Gazetesi Başyazarlığı
- Tercüman Gazetesi Başyazarlığı

---

⁵² <https://odatv4.com/murat-yalcintas-olayinin-iste-bilinmeyenleri-2710101200.html>

Siyasi Yaşamı

- Fazilet Partisi Genel Başkan Yardımcısı, Fazilet Partisi listesinden aday oldu, 18 Nisan 1999 seçimlerinde, kazanamadı.
- Adalet ve Kalkınma Partisi; 21. Dönem Yasama Dönemi, 3 Kasım 2002 seçimlerinde ve 22. Dönem İstanbul Milletvekili seçildi
- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi Türk Grubu Başkanı AK Parti, 21. ve 23. Dönem İstanbul milletvekili

Nevzat YALÇINTAŞ

22. Dönem İstanbul Milletvekili

Adres :
Telefon :
Faks :

Özgeçmiş

ANKARA - 1933, Hasan, Lebibe - Yüksek Ticaret ve İktisat Okulu, Fransa Caen Ü. Doktora, İngiltere Londra Ü. London School of Economics and Social Sciences'de Doçentlik Çalışmaları - Fransızca, İngilizce, Arapça - Profesör Dr., Öğretim Üyesi - DSİ ve DPT'de Yönetici, TRT Genel Müdürü, Türkiye Gazetesi Başyazarı, İ.Ü. İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi, Tercüman Gazetesi Yazarı - Adalet ve Kalkınma Partisi Kurucu Üyesi - XXI, XXII nci Dönem İstanbul Milletvekili - AGİTPA Türk Grubu Başkanı- Evli, 2 Çocuk.

Üyelikler

- Aydınlar Ocağı kurucu ve ilk başkanı.
- İlim Yayma Vakfı üye
- **Moon Tarikatı ilişkileri**

" Beni, AKP'li Nevzat Yalçıntaş Moon 'cu yaptı

31.10.2002

Öztürk, kendisini Moon tarikatına bizzat aralarında Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş'ın da bulunduğu bir grup arkadaşı tarafından sokulduğunu itiraf etti. (...)

İşte bu çerçevede en çarpıcı açıklama CHP İstanbul 3. Bölge Milletvekili Adayı Yaşar Nuri Öztürk'ten geldi. Öztürk, kendisini Moon tarikatına bizzat aralarında Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş'ın da bulunduğu bir grup arkadaşı tarafından sokulduğunu itiraf etti. (...)

Nokta: Moon Tarikatı'nın Türkiye'deki üyeleri arasında ve en başlarda sizin adınız var.

Öztürk: Daha birçok ilahiyatçı da var... Diyanet İşleri eski Başkanı Lütfi Doğan'dan (CHP eski senatörlüğü de yapan Dr. Lütfi Doğan'ı kastediyor), ... son olarak oraya giden 40 civarında ilahiyatçıya kadar pek çok kişi var. 40 gün için gittiler orada kaldılar... Esasında ben onların birkaç kongrelerine, konferanslarına katıldım. Yine çağırırsalar giderim... Ben, kendi sesimi duyurmak için bana verilen imkânlarla bakarım... Bunların parası bol. Ama bunun arkasında ne melanet gizli, ne şeytanlık gizli, onu bilmiyorum ben.

'Nokta: Bu toplantılara çağırıldığınızda, endişelendiğiniz gitmemeyi düşündüğünüz oldu mu?

Öztürk: Ben toplantılara topu topu üç kez katıldım...

Nokta: Bu toplantılar neredeydi?

Öztürk: Birisi İspanya'da. Nevzat Bey, (Yalçıntaş) ve Mehmet Aydın ile gittik. İkisi Amerika'da oldu. (...) İstanbul'daki toplantıya katılmadım. (...)' ⁵³

Bir başka sav da Hayati Özcan 'dan; ⁵⁴

"YALÇINTAŞ UYARISI!

1979 yılında Türkeş' le Ankara' dayım. Bana Kimseyle paylaşma' diyerek şunları söyledi: Bu Amerika var ya, Nevzat Yalçıntaş' ı devletin başına bela edecekler.' Seneler sonra Abdullah Gül Cumhurbaşkanı olunca kendisiyle yapılan bir televizyon roportajında şöyle der: Beni yetiştiren hocam Nevzat Yalçıntaş' tır.' O Yalçıntaş, bizim Türkçü milliyetçi dönemin en büyük düşmanıydı. Düşününün Moon tarikatının üyesi bu Nevzat Yalçıntaş!" ⁵⁵

---

⁵³ <https://www.yenimesaj.com.tr/beni-akpli-nevzat-yalcintas-mooncu-yapti-H1077011.htm>

⁵⁴ Hayati ÖZCAN - 03 Mayıs 2016 - Aydınlık İzmir

<https://www.dunya48.com/siyaset/28008-laiklik-yeni-anayasada-olmamalidir-diyen-meclis-baskani-ismail-kahraman-kimdir>

⁵⁵ <https://www.dunya48.com/siyaset/28008-laiklik-yeni-anayasada-olmamalidir-diyen-meclis-baskani-ismail-kahraman-kimdir>

- **Sait Oktay ile ilişkileri**

"Said Nursî⁵⁶ hazretlerini, 1952 yılında, Akşehir Palas Oteli' nde ziyaret etmiştir. Nevzat Yalçıntaş şöyle diyor:

Said Nursî hazretlerini tanımak benim için büyük bir kazanç oldu. Kitaplarını okudum ve çok şeyler öğrendim. Said Nursi bütün eziyetlere ve baskılara rağmen iman davasından vazgeçmemiştir.' " ⁵⁷

Haber – Bilgi

TBMM 'de Irak' a asker gönderme konusu görüşürken, tezkereden yana tavır koymuş ve Türk askerinin Irak' a ABD taşıeronu olarak gönderilmesini destekledi. Amerika' ya büyük sempatisi vardı.

---

⁵⁶ Gerçek adı Sait Okur' dur. Dini nitelikler ve sıfatlar taşıyan takma isimlerin kullanılmasını doğru bulmuyorum; Müslüman olarak dini açıdan da, insan olarak ahlaki açıdan da, aydın olmaya çalışan bir kişi olarak siyasi açıdan da doğru bulmuyorum! Dahası, Peygamberimize Hazreti derken, sıradan bir ölümlüye Hazreti sıfatının verilmesini de kabul etmek mümkün değil.

⁵⁷ <https://www.risalehaber.com/2016-yilinda-vefat-eden-...-talebeleri-292120h.htm>

... yazan yerde kullanılan sözcüğü çıkardım. Yalnızca yaratan Allah' a ait bir kavramın, yaratılmış bir ölümlü için kullanılmasını kabul etmek mümkün değil.

MURAT YALÇINTAŞ

Aile

Eş: Karin Ayşe Yalçintaş

Baba: Nevzat Yalçintaş

Eğitim - Akademik

Lise: Saint Joseph Fransız Lisesi, 1984

Lisans: Boğaziçi Üniversitesi, 1988

Doktora: Boston & Vrije Üniversiteleri, ABD, Ortak İşletme Yüksek Lisans Programı, 1990

İstanbul Üniversitesi İşletme Bölümü (Hizmet Sektöründe Müşteri Memnuniyeti), 2007

Öğretim Üyesi: İngiltere Londra Üniversitesi Londra ekonomi ve Siyaset Bilimleri Okulu

İstanbul Üniversitesi

Aldığı Ödüller:

- 2010 - Fransa / Légion d'Honneur Nişanı
- 2010 - İtalya Devlet Nişanı / Commendatore
- 2009 - Kırgızistan Cumhurbaşkanlığı Akademisi / Fahri Profesörlük
- 2008 - İstanbul Valiliği Onur Ödülü
- 2000 - MÜSİAD Başarı Belgesi

İş Yaşamı

İslam Kalkınma Bankası, Proje Sorumlusu, Cidde, 1991 - 1994

Avrupa Birliği / Uzman Araştırmacı, Brüksel, 1989 - 1990

İstanbul Ticaret Üniversitesi (İTİCÜ) Mütavelli Heyeti Üyesi, 2005 – ?

İstanbul Dünya Ticaret Merkezi Yönetim Kurulu Başkan Vekili, 2005 - ?

Siyaset

Fazilet Partisi İstanbul İl Başkan Yardımcısı, 1998 - 2001

Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) İstanbul İl Başkan Yardımcısı, 2001 - 2005

AK Parti Kurucular Kurulu Üyesi

Üyelikler

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkan Yardımcısı, 2009
- İstanbul Ticaret Odası (İTO) Meclis Üyesi, 2009
- Akdeniz Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği (ASCAME) Başkanı, 2007
- 2005 - İTO Başkanı, 2005
- Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Yönetim Kurulu Üyesi, 1996 - 1998

Nevzat Yalçıntaş' ın oğlunun İstanbul Ticaret Odası geçmişi oldukça tartışmalı ve sorunlu olmuştur:

"İstanbul Ticaret Odası Başkanı (İTO) Murat Yalçıntaş, yargıya rüşvet verdiği şüphesiyle tutuklandı. Aslında sadece Yalçıntaş değil, beraberinde - aralarında yüksek hâkimlerde bulunan - 8 kişi daha tutuklandı. "58

---

⁵⁸ <https://odatv4.com/murat-yalcintas-olayinin-iste-bilinmeyenleri-2710101200.html>

SÜREÇ İÇİN DEĞERLENDİRME

Robert Kolej' in kuruluş felsefe ve amaçlarına sadık kalınarak; özü, kimliği ve arka planda Amerikalıların denetimi korunarak, Boğaziçi Üniversitesine dönüştürüldü. Amerikancı askeri darbeciler tarafından ve demokrasi katledilerek.

Askeri cunta darbe tarihi: 12 Mart 1971

BÜ kuruluş, her şey içinde tarihi: 10 Eylül 1971.

Topu topu 6 ay!

Dönüşümde rol alan kişilerin özellikleri sıralandığında;

- Misyonerler,
- Mason ya da 1. derece akrabası mason olanlar,
- Gizli "gayrı Müslimlerin isim kodlama biçimine uygun çift isimliler,
- Amerikan okullarında (çoğu Robert K) eğitimden geçen ve Amerika' da eğitim almışlar,
- Amerikancı darbeci generaller,

BÜ hepsinin ortak hikâyesi olmaya devam diyor.

Hani çocuklarla bir oyun oynanır, bir elin parmaklarına tek tek dokunarak; "bu tutmuş, bu soymuş, bu pişirmiş, bu yemiş, bu da 'hani bana hani bana' demiş."

Tutup, pişirenler Amerikalıların içimizdeki yerli sivil ve askeri işbirlikçileri, yiyen emperyalist Amerika, "hani bana" diye ortada kalan da biz Türk Ulusu. Çok acı ama gerçek!

BÜ YASASININ MİLLET MECLİSİ VE CUMHURİYET SENATOSU SÜREÇLERİ

MİLLET MECLİSİ

Yasa Künyesi

KANUN NO: 1487: Boğaziçi Üniversitesi adı ile İstanbul'da bir üniversite kurulması hakkında Kanun

Kabul Tarihi : 09.09.1971

Resmi Gazete Tarihi ve No : 12.09.1971 No: 13954

Kanun Metni Kanunlar Dergisi Cilt: 54

- DÖNEM: 3 CİLT: 14 TOPLANT I: 2 - 108 inci Birleşim - 4.6.1971 Cuma
Tasarı meclise 3.6.1971 'de verilir ve komisyona gönderilir;

"Tasarılar 1. — Boğaziçi Üniversitesi adıyla İstanbul'da bir üniversite kurulması hakkında kanun tasarısı (1/486) (Millî Eğitim ve Plân komisyonlarına)." (sayfa 38)

- Yasa önerisi Başbakan Prof. Dr. Nihat Erim imzalı olarak Meclise gönderilmiş:

*"Bu kanun, İstanbul'da **Boğaziçi Üniversitesi** adıyla yeni bir üniversitenin kuruluşunu sağlamak için sevk edilmiştir.*

Her ne kadar İstanbul, Türk bilim ve 'kültür hayatının yüzlerce yıldan beri merkezi durumunda ise ide, bu şehirde yeniden bir üniversitenin kuruluşu, eğitim ve öğretim imkânlarının bütün yurt sathına dengeli bir şekilde yayılması gereğine ilk bakışta aykırı gibi görünebilir. (...)

Türk eğitim hayatına uzun yıllar sürekli şekilde katkıda bulunmuş ve değerli binlerce Türk gencini bu yurda kazandırmış olan Robert Kolejin yerini böylece bir Türk Üniversitesinin alışı, bu tarihî müessesenin, belirtilen hizmetleri sebebiyle, hâtırasına karşı duyduğumuz kadir bilirliliğin bir ifadesi sayılmalıdır."

Tasarı önerisinde üniversitenin adına karar verilmesi Millet Meclisine bırakılmamış, adeta zorla dikte ettirilmiş. Koyu yaptığım ikinci bölümde ise ibretle Başbakan ve Hükümetin, Amerika emperyalizminin içimizdeki Truva Atlarından misyoner okulu Robert Koleje yapılan övgü, 1971 Cuntasının Amerika emri ve çıkarları için Hükümete el koyduğunun bir daha göstergesidir.

- Nihat Erim Hükümeti (26 Mart 1971 – 11 Aralık 1971) mason bakanlar:

Ali Mesut Erez

Ferit Melen. Oğlu Mithat Melen de mason.

Prof. Dr. Talat Halman

- **Yasa öneri maddelerinde dikkat çeken maddeler** ⁵⁹

BÜ yönetimi tamamen kamuya alınmamış, Robert Kolej yönetimi ile ortak bir Mütevelli kurulmuş.

“Geçici Madde 2. — Bu madde ile yeni üniversiteye, geçiş dönemi için, özel bir yönetim şekli tespit edilmiş ve yönetim kurulunun teşekkül tarzı belirtilmiştir. Madde, özellikle geçiş ve intibak döneminde Robert Kolej Yüksekokulu öğretim, kadrosundan yararlanma ihtiyacı bulunduğu için, yönetim kurulunun teşkilinde bu hususu sağlayacak şekilde tedvin edilmiştir.”

---

⁵⁹ https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d03/c016/mm_03016141ss0379.pdf

- Millet Meclisi
  - Komisyon Raporları⁶⁰

Milli Eğitim Komisyon Raporu, 23.6.1971 - Başkanı: Prof. Dr. M. Yardımcı, İstanbul

Bütçe Plan Komisyonu Raporu: 8.7.1971 - Başkanı: C. Okyayuz, İçel

Her iki komisyonda bir iki teknik ekleme dışında aynen kabul edilmiş.

- Görüşme, DÖNEM: 3 CİLT: 16 TOPLANTI: 2 - 141 inci Birleşim

2.8.1971 Pazartesi

MEB Muammer Şinasi Orel görüşme sırası 32 olan yasa önerisi için önerge verir ve kabul edilir; ...

“hakkındaki kanun tasarısının müstaceliyetime binaen, gündemdeki diğer bütün işlere takdimen öncelikle ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim. ”

Mehmet Arslantürk (CHP): CHP Grubu adına konuşur ve tasarıya hiçbir eleştiri getirmez, olumlu oy vereceklerini söyler. Şu sözleri ibretlik, o da emperyalistlere teşekkür ediyor.

‘Türk eğitim ve öğretim hayatına uzun yıllar olumlu katkıda bulunmuş olan Robert Kolejin Erkek Kısmı ile Yüksek Kısmının bulunduğu yerde bir Türk üniversitelinin kuruluşunu büyük bir memnunlukla ve heyecanla karşılıyoruz.

Robert Kolejin Türk kültürüne yaptığı hizmeti şükranla karşılarken, bu yabancı okulun mesut şekilde millî bir kuruluşa dönüşümünü gerçekleştiren Millî Eğitim Bakanı Sayın Şinasi Orel’ i tebrik ederim.’ ”

Hasan Basri Albayrak (DP): DP adına konuşur ve olumlu oy vereceklerini söyler. Tek değişiklik önerisi, adının Fatih Üniversitesi olması.

⁶⁰ https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d03/c016/mm__03016141ss0379.pdf

İhsan Kabadayı (MGP): Grubu adına konuşur ve olumlu oy vereceklerini söyler. Onun da ibretlik sözleri var;

“Robert Koleji Yüksekokulu Mütevelli Heyeti Hükümetimizle anlaşarak, (...) bağışlıyor. Bu kaydı da gerekçe veriyor. Bu zarureti biz, Millî Güven Partisi Grubu olarak yerinde buluyoruz ve bu cihetten ‘evet’ demekten başka çare göremiyoruz. Bu bağışı yapan müessese mensuplarına bağışlarından dolayı ve ayrıca uzun yıllar müesseselerinde Türk evlâdı yetiştirdikleri, kıymetli değerler yetiştirdikleri için, millet kürsüsünden teşekkürlerimizi ve şükranlarımızı Millî Güven Partisi Grubu adına arz ediyorum.”

Oğuz Aygün (AP): Grubu adına konuşur ve olumlu oy vereceklerini söyler. O da Fatih isminin verilmesini savunur.

Hasan Hüseyin Abbas (AP) ;

“Müesseseler kurulurken bazı ana esaslara istinadeder. Biz, aslında yaygın üniversite tatbikatını arzuluyoruz. Ancak, bugün İstanbul şehrinde birden fazla üniversite kurulmuş ve bugün de bir yenisi kuruluyorsa, bunun kuruluşunun ana sebeplerinde bu sebebi aramak lâzım. Zira bugün Devletimiz hakikaten maddi ve manevi bakımdan fakir durumdadır. Her istediğimizi her an, her yere kuramıyoruz, işte şu anda memleketin yüksek tahsil gençliğini istihdam edecek yeni bir üniversitenin temelini teşkil edecek olan, ismi ‘Boğaziçi’ olan; fakat gönüllerimizde Fatih üniversitesi olmasını arzuladığımız bu üniversite de böyle bir zaruretin icabı olarak İstanbul’ da kurulmaktadır. Biz, bunun için, başlangıçta bu kuruluşun hayırlı olmasını diliyoruz.

Değerli arkadaşlarım; Rumeli Hisarının tam tepesinde kurulan Robert Kolejin, 1952 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile yüksek kısmının açıldığı ve yabancı lisanla tedrisat yaptığı malûmunuzdur.⁶¹ Üniversitelerin, milletlerin maddi ve manevi değerlerine sıkı sıkıya bağlı olması gerekirken, maalesef, memleketimizde üniversite ve yüksekokullar milletimizin benliğinden kopmuş, milletin üniversitelere karşı olan itimadını sarsmıştır. Üniversitelere yön vererek milletin sarsılan bu itimadını yeniden düzeltmek, bugünkü mesul şahısların en büyük görevlerinden birisi olması lâzım gelir.

Fakir milletin kesesinden ayrılan milyonlarla beslenen üniversitelerimizde, ilmin, hakikatin öğretilmesi yerine, milletimizin manevi, kültürel değerlerini tahrip eden yabancı fikir ve ideolojiler geliştirilmekte ve bugün aynı üniversitelerden, üniversiteleri kuran Cumhuriyet rejimimizin temelleri dinamitlenmektedir. Asırlarca üç kıtaya ve yedi denize hükmeden ecdadımızın kurduğu Osmanlı imparatorluğunu cepheden yıkamayan düşmanlar, içimizden kültür istilâsı yolu ile bizi yıkmayı hedef almıştır; bunun için de Osmanlı İmparatorluğunda kolejler açmışlar, milliyetçilik ruhunu körükleyerek imparatorluğun emrinde yaşayan yabancı unsurları ayaklandırmışlar ve parça parça koparmışlardır.

Nihayet, bu hedeflerine ulaştıktan sonra, imparatorluğun anasırı asliyesini teşkil eden Osmanlı İmparatorluğunu parçalamak için açılan kolejler, işte bu anda bunun tasarısını görüştüğümüz üniversitelerin ilk üniversitesi olan Robert Kolej açılırken yer selimine dahi dikkat etmişlerdir.

---

⁶¹ Milletvekili H. Hüseyin Abbas, bu kararın Anayasa'ya aykırı olduğunu, bu nedenle suç olduğunu ya bilmiyor ya da umursamıyor. Bir milletvekili için ikisi de vahim.

Balkanlarda ve diğer bölgelerde kurulan kolejlere büyük miktarda para yardımı yapan Robert'in adım verdikleri İstanbul Robert Kolejinin yeri hususunda da aynen şu tarihî zihniyet ifade eden sözü söylemişlerdir: 'Müslüman Türkler, İstanbul'a nereden girmişler ve İstanbul'u nereden fethetmişlerse, biz de yeni den İstanbul'u manevî ve kültür istilâsı ile oradan girerek fethedeceğiz.* Bu düşünce ile de kolej, bugünkü Rumeli Hisarının üstündeki Bebek sırtlarına o maksatla kurulmuştur. Zira İstanbul'un fethi, bildiğiniz gibi, Rumeli Hisarı yapıldıktan sonra, ancak boğazlardan gelen yardımların kesilmesiyle mümkün olmuştur. Bu adın manası bundan dolayı önemlidir; yoksa biz de bunun üzerinde durmuyoruz. Ancak, nesillerimize ruh veremediğimiz için bugün üniversitelerimiz bu hale geldiğinden dolayı biz, kurulan yeni üniversitenin isminin bu memleketin nesillerine millî ve tarihî bir ruh, bir vatan sevgisi, duygusu aşılacak bir isim olması üzerinde duruyoruz. İsimler çok önemlidir. Robert Kolejlin, tesislerini topyekûn Türk maarifine devir kararını takdir ederken, bunun altında yatan gizli maksatlara karşı çok dikkatli ve uyanık olmak ve devir şartlarını da ona göre yapmakta millî pek çok faydalar vardır. Zira bugüne kadar yapılan her yardımın arkasından mutlaka tahrip unsurları gelmiştir.

Hiç bir yabancı, diğer bir millete, sadece o milletin karakaşına, kara gözüne heveslendiği için yardım yapmaz; mutlaka yaptığı yardımda millî ve sair birçok menfaatlerini ön plânda tutacaktır. Muhterem arkadaşlarım; Kurulacak bu üniversitenin isminin. 'Fatih üniversitesi' olması arzusuyla ben de bir önerge verdim, önergeme iltifat buyurulmasını saygılarımla arz eder, hepinizi hürmetle selâmlarım."

1. Madde görüşmeleri tamamlanır, birçok konuşmacı ismin Fatih Üniversitesi olarak değiştirilmesini önerdiyse de, genel oylamada ret edilir. Aslında tüm görüşmelerde gerçek anlamda tartışılan tek konu üniversitenin ismidir.

Oylamalar

M. Meclisi B: 149 - 16.8.1971 - O: 1 / Çoğunluk yok. / MM toplam üye sayısı, 450
Oy veren 90, Kabul 69, Red 0, Çekinser 1. 20 kişi ne oy kullanmış, anlamadım?

M. Meclisi B:150 - 18.8.1971 - O: 1 / Çoğunluk yok. / Oy veren 187, Kabul 184, Red 2,
Çekinser 1.

M. Meclisi B:152 - 20.8.1971 – O: 1 / Çoğunluk yok. / Oy veren 182, Kabul 174, Red 5,
Çekinser 3.

M. Meclisi B:153 - 23.8.1971 - O: 1 / Çoğunluk yok.

M. Meclisi B: 154 - 25.8.1971 – O: 1 / Kabul edildi. / Oy veren 265, Kabul 257, Red 7,
Çekinser 1, Oylamaya Katılmayan 178.

Görülüyor ki MM' de gizliden bir karşı çıkış var. Oylama oturumlarında bir türlü
çoğunluk sağlanamıyor ve baskılar sonunda milletvekilleri çoğunluğu sağlıyor. 7 kişi
ret veriyor, 1 çekinser ve 178 milletvekili de oylamaya katılmıyor.

Red verenlerin yasanın özüne değil, yalnızca Fatih Üniversitesi denmemesine karşı
çıkanlar olduğu, görüşmeler sırasında ortaya koydukları görüşlerden belli oluyor.

CUMHURİYET SENATOSU

- Komisyon Raporları⁶²

Milli Eğitim Komisyon Raporu, 3.9.1971 - Başkan: F. Tevetoğlu

Bütçe Plan Komisyonu Raporu: 8.9.1971 - Başkan: M. F. Atayurt

Her iki komisyonda bir iki teknik ekleme dışında aynen kabul edilmiş.

- Görüşme, DÖNEM: 3 CİLT: 16 TOPLANTI: 2 - 141 inci Birleşim

MEB Muammer Şinasi Orel yasa önerisi için ivedi olarak ele alınması için önerge verir ve kabul edilir.

Birçok senatör aslında çok da anlamı olmayan, ana konuya değinmeyen, tüzük gibi tartışmalar yapmışlar. Bir senatörün ifadesi dikkatimi çekti ve içim acıdı. Amerika Birleşik Devletlerine teşekkür ediyor, isminin de eğer Robert Kolej yönetimi tarafından şart koşulmamışsa Fatih Üniversitesi olarak değişmesini istiyor. Senatör daha bir ülkenin bağımsızlığının anlamını, ulusun bizzati kendisinin kendi vatanında tek yetkili olduğunu bu yetkiyi de vekilleri aracılığıyla parlamentoya verdiğini anlamamış; tam bir sömürge senatörü gibi davranıyor... Birçok senatör de "*sen ne diyorsun, şart koşturmak ne demek?*" diye tepki göstermek yerine, "*şart koşulmadı*" diye yanıt veriyorlar. Yazıklar olsun;

Okuyalım görüşmeyi;

---

⁶² https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d03/c016/mm__03016141ss0379.pdf

İbrahim Tefvik Kutlar (Adalet Partisi-Gaziantep);

"... Bir asır boyu 'Robert Kolej' adı altında Türk gençliğine irfan yuvalığı yapan bu müessesenin daha ileri bir irfan yuvası olarak çalışması için burayı devreden Kolej Mütevelli Heyetine ve bunu tasvip eden Amerikan Devletine teşekkürü bir vazife bilirim. Yalnız, buna 'Boğaziçi Üniversitesi' adını verirken eğer Mütevelli Heyeti «Boğaziçi» adının verilmesini şart koşmamış ise, hakikaten buraya 'Fatih Üniversitesi' adının verilmesi yerinde olurdu. ("Şart koşulmadı" sesleri)"

İbrahim Tefvik Kutlar, Gaziantepli. Valilik yapmış, Gaziantep Belediye Başkanlığı yapmış. Adalet Partisi (AP) Gaziantep senatörü ve 3 gencin idamında "evet" oyu vermiş. O 3 genç, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan, tam bağımsız Türkiye inancıyla, Türk Devrimleri ve Atatürk' ü savunuyorlardı. Onları idama yollayan senatör ise, ABD' ye teşekkür ediyor ve Robert Kolejin iradesini Türk Milletinin iradesinin üstünde görüyor. Tarihi gerçek bu.

Kasım Gülek (CHP bir dönem güçlü genel sekteri ve milletvekili), Robert Kolej mezunu olduğunu söyleyerek, Robert Koleji öve öve bitiremiyor ve İngilizce eğitimi savunuyor.

Halil Özmen (CKMP - Kırşehir) de emperyalistlerin söylemleri ile konuşuyor;

"Boğaziçi Üniversitesi muhakkak ki inanıyorum bu memlekete ilim getirecek, irfan getirecek, kültür getirecek, ışık getirecek, memleketimizin karanlık yerlerine her şeyi götürecektir."

Halil Özmen, Hâkim, 1960 sonrasında da darbeci askerlerin meclisinde Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi temsilcisi olarak görev yapmış. En son Millet Partisine geçmiştir.

GÜNDEM BİLİMSEL ÖZERKLİK, GERÇEK EMPERYALİZME HİZMET

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ (BÜ) YERLEŞKESİ İLE İLK TANIŞMAM

Boğaziçi Üniversitesi (BÜ) yerleşkesi ile tanışmam 1985-86 yılında oldu. ODTÜ 'de Akademik Uzman kadrosunda çalışırken, bir yandan da Elektrik - Elektronik (EE) Mühendisliği Bölümünde yüksek lisans eğitimimi sürdürüyordum. Yüksek Lisans danışmanım ve tez hocam, geçen yıl kaybettiğimiz Prof. Dr. Nevzat Özyay 'ı özlemle anıyorum. Ben de emeği büyüktür. Yattığı yer uçmak olsun...

Boğaziçi Üniversitesinde mesleki bir konferans vardı ve EE 'den bir asistan arkadaşla birlikte konferansa katıldık. Yaşamımda ilk defa uçağa biniyordum; babam rahmetli Zekeriya Taşdelen hiç binemedi, oğlum ise daha bir yaşında binmeye başladı.

Boğaziçi Üniversitesi yerleşkesine varınca, hayran olduk. İstanbul Boğazı manzarasının muhteşemliği, ağaçlar arasında Boğaza tepeden bakmanın dayanılmaz heyecanı...

Biz ki ODTÜ yerleşkesi ile övünür, gurur duyarız; BÜ yerleşkesinin güzelliği ile büyülenmiştik. Öte yandan üniversite eğitimini 12 Eylül askeri faşist darbe öncesi ve sonrasında okumuş gençler, ODTÜ yerleşkesi içinde erkekler kızlar el ele bile dolaşamaz, dolaşan olursa devrimci gençler tarafından kötü gözle bakılırdı. Kız-erkek sevgili olmak, küçük burjuva alışkanlığıydı. Hele o muhteşem çimlerde kızlı erkekli yan yana uzanmak ise zinhar mümkün değildi. Feodal ahlâk bize devrimci ahlâk olarak paketlenmişti.

Görsel 4 Boğaziçi Üniversitesi Yerleşkesi

BÜ VE DİĞER ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ELEMANLARI VE ÖĞRENCİLERİNİN SİYASİ DAVRANIŞLARI, TOPLUMSAL KÖKENLERİ

Öğrenciler

12 Eylül öncesi üniversitelerde devrimci ve ülkücü öğrenciler arasında ölümlü çatışmalar, Amerikancı bir askeri darbenin gerekçeleri olarak hazırlanır, kan gövdeyi götürürken; BÜ kendi içinde sakindi. Türkiye' nin sorunları ile pek ilgileri yoktu sanki. BÜ öğrencileri, "vahalarında" Türkiye' den çok farklı bir dünyada okudular... Bu durum çok uzun yıllar sürdü.

12 Eylül öncesinde devrimci ve ülkücü gençler, farklı sözcüklerle de olsa, ülkelerini, vatanlarını, milletlerini; yabancı düşmanlara karşı korumak, emperyalizme karşı savaşmak amacı taşıyorlardı. Kendilerini, inançları, ülküleri için feda etmekten bir an çekinmediler.

Sloganları, Türk, Türkiye, Bağımsız, Hürriyet, Özgürlük sözcükleri ile yüklüydü; vatanlarına, uluslarına samimi bağlılık içindeydiler. Hiçbir çıkar gözetmeksizin, geleceklerini, ailelerinin umutlarını, hatta hayatlarını feda ettiler. Bu anlatımdan o dönemin politik gençlerinin doğru yaptığını söylediğim anlaşılmalıdır. Devrimci olsun, ülkücü olsun yaptıklarını onaylamıyorum, yöntemleri yanlıştı. Ancak gerçeğin fotoğrafı da buydu.

O dönemin politik gençlerinin, solcusunun, sağcısının toplumsal köklerine bakınca, ağırlıklı olarak taşradan okumaya gelmiş, Anadolu kültürü ile yoğrulmuş, feodal eğilimleri baskın, henüz şehirli olamamış, orta ve dar ekonomik gelir düzeyinde; Türk kimliğini benimsemiş gençlerdiler. Hemen hemen hepsi devlet okullarında okumuş, devlet liselerinden mezun olmuşlardı.

Öğretim Elemanları

BÜ akademik kadroları Amerikancı askeri darbeye karşı seslerini çıkarmadılar. Sınıfsal ve toplumsal kökenlerine, köklerine, bireysel çıkarlarına uygun bir ortamda mutlu ve mesut yaşamaya devam ettiler.

Oysa Amerikancı askeri cuntanın mason Prof. Dr. İhsan Doğramacı' ya kurdurduğu YÖK, üniversitelerde kendilerinden olmayan; Atatürkçü, bilimden ve özgürlükten yana; vatansever, milliyetçi bağımsız Türkiye yandaşı kadroları üniversitelerden atıyor ya da çeşitli baskılarla gitmeye zorluyordu.

Doğrudan ihraç yansıra, kimi rektör yardımcısı, dekan, bölüm başkanını üniversiteye sokulmuyor; sonra da dört gün mü yedi gün mü işe gelmedi diye memuriyetine son veriliyordu. Faşist cuntanın çıkardığı yasa 1402 ile öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi ihraç listeleri hazırlanıyor ve uygulanıyordu. Doğrudan ihraç edemediği öğretim üyelerini de, uzak illerde üniversitelere zorunlu tayin ediyor, istifaya zorluyordu. İstifa etmeyip gidenleri de, sürdürdükleri üniversitede atadıkları üniversite yöneticilerine yalan raporlar düzenletip, ihraç ediyordu.

Böylesi bir bilim insanı kıyımından en büyük darbeyi ODTÜ aldı: 10 öğretim elemanı (öğretim üye ve öğretim görevlisi), 6 araştırma görevlisi 16 ihraç ve 203 öğretim elemanı, 109 araştırma görevlisi baskılar sonunda istifa; toplam 328 bilim insanı kaybı. ODTÜ'nün o günkü bilim insanı kaynağının en seçkinleri tırpanlanırken, geleceği olan, en yüksek derecelerle mezun olmuş 115 araştırma görevlisi kaybı ile geleceği de karartılmak istendi. Hemen hemen tamamı devlet liselerinde okumuştular.

Ne tuhaf ki (!), "komünist" diye üniversiteden atılan öğretim üyeleri, komünizmin en büyük düşmanı ABD' de en iyi üniversitelerde iş buluyor, idari kadrolarda dekanlık, bölüm başkanlıklarına kadar yükseliyorlardır.

BÜ 7 öğretim elemanı ihraç edildi, 26 öğretim üyesi de baskılar sonunda istifa etti. İhraç edilen 7 öğretim üyesi, BÜ'nin kendi içinden yetiştirdiği, uzun yıllardır BÜ' de çalışan bilim insanlarından değil; Prof. Dr. Erdal İnönü gibi başka üniversitelerden gelmiş akademisyenler. Bir başka ifade ile BÜ' den ihraç edilen öğretim elemanı belki 2, belki de 0, araştırma görevlisi yok. Yani Amerikancı, mason askeri ve sivil cuntacılar, BÜ gençlerini kendileri için sakıncalı bulmadılar ve dokunmadılar. Kendi isteği ile ayrılan araştırma görevlisi sayısı da 3.

Geleceğin yok edilmesi noktasında, ODTÜ'nün genç ve geleceğin umutları 115 araştırma görevlisi (asistanı) üniversiteden koparken, BÜ' de 3!

BÜ, gerek o günün akademik kadroları, gerekse geleceğin garantisi genç asistanları, Amerikancı darbeciler için makbul kişiler olarak görüldü. Bu bile BÜ akademik kadroları ve öğrencilerinin faşist darbe öncesinde Türkiye iç sorunlarıyla ilgilenmediklerini, içinde yaşadıkları toplumu dert edinmediklerini ve Amerikancı yönetimlerle uyum içinde olduklarını göstermez mi?

Amerikancı askeri cunta ve cuntanın sivil uzantısı mason İhsan Doğramacı tarafından kurulan YÖK eli ile üniversitelerimizde yapılan bilim insanı kıyımı, yani Türk akademik sistemine verilen bu ağır ve yıkıcı zararın verilerini aşağıda Tablo 1 'de verdim.

Tablodaki verilerin toplanma ve yayımlanma öyküsünü, çok değerli hocam, rahmetli Doç. Dr. Güney Gönenç ile yaptığım, *'odtülüler bülteni'* nde yayınlanan söyleşide okuyabilirsiniz.⁶³

---

63 ??

ÜNİVER- SİTE	İHRAÇ EDİLENLER			AYRILANLAR			GENEL TOPLA M
	ÖĞR. ELEMANI ⁶⁴	ARAŞ GÖR.	TOPLAM	ÖĞR. ELEMANI	ARAŞ. GÖR.	TOPLAM	
Ankara	69	21	90			136	226
Atatürk			8			—	8
Boğaziçi	7	0	6	26 + 23 ⁶⁵	3 ⁶⁶	52	59
Dicle			2			6	8
Dokuz Eylül			15			19	34
Ege			101			24	125
Gazi			30			30	60
Hacettepe			6			26	32
İstanbul			24			86	110
İstanbul Teknik			—			107	107
Karadeniz			3			7	10
Marmara			1			13	14
Mimar Sinan			—			4	4
Orta Doğu Teknik	10	6	16	203	109	312	328
Selçuk			27			—	27
Trakya			—			1	1
Uludağ			3			32	35
Toplam			327			861	1.188

Tablo 1 12 Eylül Askeri Faşist Cunta ve mason İhsan Doğramacı' ya kurdurduğu YÖK eli ile üniversitelerimizden tırpanlanan bilim insanları sayıları (Kaynak Bilim Sanat Dergisi) ⁶⁷

⁶⁴ Öğretim elemanı: Öğretim üyesi ve öğretim görevlisi

⁶⁵ Öğr. Üyesi: 25

Meslek Yük. Ok. Öğr. Görevlisi: 23

⁶⁶ Uzman

⁶⁷ https://tustav.org/yayinlar/sureli_yayinlar/bilim-ve-sanat/bves-38.pdf

https://tustav.org/yayinlar/sureli_yayinlar/bilim-ve-sanat/bves-40.pdf

ODTÜ ve BÜ öğretim kadroları ve öğrencilerinin o dönemde cunta tarafından atanan rektöre verdikleri tepkiye bakalım şimdi de.

ODTÜ' ye Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinden Prof. Dr. Mehmet Gönübol atandı. Öğrenciydim. Üniversite akademik kadroları hiç iyi geçinmediler rektörle. Demokrasiye geçince yani çok partili sisteme geçip, serbest seçimler yapıldıktan hemen sonra Mehmet Gönübol ODTÜ' de bir an bile duramadı ve gitti. Yerine ODTÜ bünyesinden yetişmiş bir rektör seçildi ve atandı.

BÜ' ne atanan rektör, BÜ ile hiçbir ilişkisi olmayan, İTÜ' den bir öğretim üyesi; Prof. Dr. Ergün Toğrol. Ergün Toğrol 33.° masondur, hem de masonların Yüksek Şûrasının en tepesindeki mason; baş mason ya da kendi deyişleriyle "Hâkim Büyük Amir" .

Askeri faşist cuntanın, başta General Kenan Evren olmak üzere masonlarla kol kola olduğunu da anımsatmalıyım. Meraklısı Marmaris Locası⁶⁸ kuruluş makalemde okuyabilir.

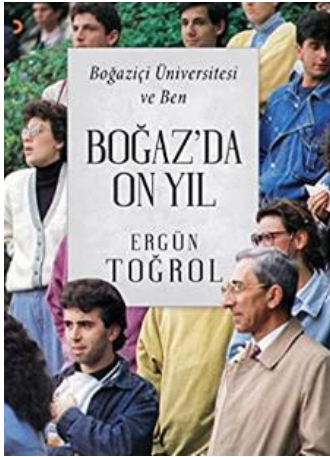
Görsel 5 Marmaris Locası kuruluş kokteylinde Gen. Kenan Evren, etrafında 33.° masonlar

Baş mason; Amerika Ordusunda görevli loca başı ve Avrupa NATO masonlarının başı...

---

⁶⁸ <https://huroltasdelen.com/index.php/mason-localari/yazilarim/123-marmaris-locasi-abd-askerleri-ve-kenan-evren-isbirligi>

Mason, 33.° Ergün Toğrol, Sebatayist kökenli, Amerikancı bir rektör olarak, askeri cunta döneminde BÜ akademik kadroları ile uyum ve huzur içinde çalıştı. BÜ, dışarıdan, BÜ geleneklerine hiç uyulmadan tayinle atanan rektörü, askeri cunta dönemi bitip, seçim kazanarak hükümeti kuran Başbakan Turgut Özal ve ANAP döneminde de, Sebatayist – baş mason Ergün Toğrul’ u, 1982 - 1992 arasında tam 10 yıl olarak başlarında tuttular.

1980’ lerde, BÜ yetişmiş ve yetişmekte olan akademik kadrolarının Türkiye’ nin derin sorunları ile hiçbir ilgileri olmadığı; demokrasi ve özerklik istemleri, buna rektör ataması dâhil, olmadığı açıkça görülüyor.

O zaman 1980’ den 2020’ ye ne de ğ i ş ti? Bu sorunun yanıtını bu kitabın okuyucusunun, ortaya konulan somut bilgi ve veriler sonunda, en doğru şekilde vereceğine hiç kuşkusuz yok.

BÜ akademisyenleri iki binlerde politize mi oldular?

BÜ’ nin iki binli yıllarda siyasi eylem ve davranışlar içine giren akademisyenler, 12 Eylül askeri darbe önce ve sonrasında Türkiye’ nin sorunları ile ilgilenmeyen, demokrasiyi ortadan kaldıran, faşist askeri diktanın kurduğu düzenden hoşnut, darbecilerin dokunmadığı, aksine destekleyip önlerini açtığı 1980’ lerin genç öğrencileri, asistanları ve bir kısmı da o dönemin genç akademisyenleridir.

Niteliklerine baktığımızda;

- Çoğunluğu, Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulmuş misyoner "kolejlerden" mezun, üst gelir düzeyinde ailelerde yetişmiş, İstanbullu, İzmirli.
- Bu grubun hemen hemen tamamının Sebatayist ve gizli Ermeni kökenlilerin kullandıkları isim kodlaması ile uyumlu çift isimleri var.
- Türkiye' mizin çeşitli illerinden gelenlerin çoğunluğu, kamu ve özel burslarla İstanbul' da BÜ' de üniversite eğitimi alan yoksul aile çocukları...
- Hemen hemen tamamı, Amerika' da yüksek lisans ve doktora eğitimi almış.
- Türkiye' de kamu bursu alarak ve daha çok da ABD çeşitli vakıf, burs kuruluşu ve üniversitelerden burs alarak okumuşlar.
- Türkiye' ye tepeden bakan, Batı yaşam tarzına hayran, Batının kültürünü üst kültür olarak benimsemişler.
- Ülkemizin kaynakları alanlarında iyi eğitilmişler, zekiler.

O dönemin ülke sorunları ile ilgilenmeyen ve politize olmamış genç, iyi eğitilmiş ve zeki gençleri; günümüzde siyaset ile iç içe, hoşlarına gitmeyen bir durum olduğunda kazan kaldıran, merkezleri Batı emperyalist ülkelerinde olan, oralardan finanse edilen Vakıflar, STK' larda etkin görevler alan bilim insanlarına dönüştüler.

Şimdilerde de toplumun sorunları ile ezilenlerin, emekçilerin, çalışanların sorunları ile ilgilenmiyorlar. Onların dile getirdiği dertler, sorunlar; başta ABD olmak üzere Batı emperyalist devletlerin ülkemizde var olarak gösterdikleri sorunlar. Türk halkının, kendi toplumlarının değil. 1923 'den önce Batılı misyonerlerin yaklaşımları ve söylemleri ile koştur, aynı yöntemleri kullanarak. O zamanın misyonerlerinin çoğunluğu Batı ülkelerin vatandaşları, sonra eğitim süreçleri sonunda eğitilmiş ve programlanmış Osmanlı tebaası Sebatayist, yoksul Ermeniler, yoksul Rumlar ve küçük bir grubu da devşirilmiş Türkler olurken; şimdilerde devşirilmiş yoksul Türk çocukları ve zengin Sebatayist, gizli Rum, gizli Ermeni ailelerin çocukları!

Dünya görüşleri de, eylemleri de onlara bu olanak ve ekonomik rahatlığı sağlayanların çıkarları doğrultusunda oldu, oluyor elbette. Vatan, ulus bilincinden beslenip evrenselliğe ulaşmaya çalışan aydınlar olarak değil; “komprador aydın” olarak yetişmiş ve öyle davranan kimseler...

BÜ öğretim üyeleri, araştırma asistanları ve yönlendirdikleri öğrenciler;

- Toplumu bütüncül olarak ele alıp, sorunları konuşmak yerine; toplumu mikro parçalara bölüp, bir biri ile ve devletle çatıştırmak için bazı sorunları öne çıkarıyorlar.
- Türk Ulusunun tarihten gelen ve büyük çoğunluğu da sömürücü emperyalistler tarafından oluşturulmuş etnik sorunlarda, hep Türklere karşıt, Türkleri suçlayıcı, Türkler ve Türkiye Cumhuriyeti karşıtlı ile donanmış bir öfke ile düşman cephelerinde yer alıyorlar.

NE KADAR SAMİMİLER, GERÇEK AMAÇLARI NE?

BÜ' de, en son atanan rektörün kimliği ve atanma biçimine tepki gösteren, karşı çıkan bir grup akademisyenin en büyük yandaşları da Vakıf Üniversiteleri akademik kadroları. BÜ' den emekli olan akademisyenler de soluğu vakıf üniversitelerinde alıyor, akademik yaşamlarına oralarda devam ediyorlar.

Oysa vakıf üniversitelerinde rektör, vakfı kuran aile, patron ya da grubun belirlediği Mütevelli Heyeti ve son sözü de söyleyen "patron" . Rektör belirlenirken akademik kadrolara, öğretim elemanlarına soran, hatta danışan bile yok. Atanan rektör de hemen hemen tamamında o üniversitede okumamış, öğretim kadrosunda bulunmayan, yani dışarıdan gelen bir akademisyen. Üniversitenin, rektör yardımcıları, dekanları, bölüm başkanları da bu atanmış rektör tarafından belirleniyor ve patron ile arkadaşlarından oluşan mütevelli heyetince onaylanarak atanıyorlar. Öğretim üyelerine, öğretim görevlilerine, araştırma asistanlarına (görevlilerine) soran, danışan bile yok! Hele öğrencilere söz hakkı, asla!

BÜ' de son rektör atamasına karşı çıkan akademisyenleri destekleyen; atama nedeniyle devlete tepki gösteren, direniş yapan, vakıf üniversitelerindeki akademik kadroların, kendi üniversitelerinde, demokratik olmayan yöntemle rektör atanmasına sesleri çıkıyor mu? Yoksa aldıkları yüksek maaş, sağlanan yüksek nitelikli konut ve yaşam olanakları, yurt dışı akademik geziler mi, atanmış rektörler emrinde mutlu ve mesut yaşamalarının nedeni. Durum böyleyken, kendi üniversitelerinde benimsedikleri, rektör, rektör yardımcısı, dekan, bölüm başkanı atama sistemine; hangi yüzle, hangi ahlaki temelle başka üniversitelerde karşı çıkıyorlar?

Öte yandan BÜ' den emekli olan deneyimli profesörler ile BÜ' de doktora yapıp, bilimsel akademik kimliğe ulaşan genç akademisyenler, rektörü patron tarafından belirlenen vakıf üniversitelerinde görev alıyorlar.

Bu konuda bakın BÜ eski rektörlerinden mason Sabih Tansal da aynı düşünüyor, Vakıf Üniversite yönetimleri için;

"Burası vakıf üniversitesine nasıl dönüşür, ben onu göremedim açıkçası. Öyle bir girişimde de bulunmadım. O zaman burası hakiki manada bir vakfın güdümüne girecek. Vakıf üniversitelerine de bakıyorsunuz, çoğu kurucularının sözü geçen üniversiteler. Dolayısıyla ben olabilirliğini görmedim. Buranın bütün havası değişecekti. İmkân da yoktu zaten. Öyle bir şey olsa Boğaziçi Üniversitesi, Boğaziçi Üniversiteliğinden çıkar diye düşündüm. Çünkü bakıyorsunuz çoğu vakıf üniversiteleri, vakfın kurucusu veya yetkilisi kimse onun dediğinin olduğu üniversiteler. Mütevelli heyeti var, ama mütevelli heyeti de vakfın başkanı kimse onun izinde gidiyor. Bakın etrafınızdaki üniversitelere." ⁶⁹

Neresinden baksan bilimsel ve en temel toplumsal ahlakla örtüşmeyen; ikiyüzlü, çıkarıcı, sahte davranış...

Dahası, şu anda son rektör atama yöntemine karşı çıkan o anlı şanlı profesörler, görece genç akademisyenler, son yapılan Anayasa' ya karşı bir bildirimleri, beyanları olmadı; aksine "evet ama yetmez" nidaları ile destek oldular. Oysa halk oylamasına konan anayasada, üniversitelere nasıl rektör atanacak açık seçik yazıyordu. Değişen ne?

Türkiye Cumhuriyeti' nde tüm üniversitelerinde geçerli olmak üzere onayladıkları "kamu üniversitesine rektör atama yöntemi" , kendilerine uygulanınca rahatsız olan, karşı çıkanın gerekçe ve amaçlarının; bilimsel özerklik, üniversite yönetiminde demokrasi olduğuna kendileri belki inanıyor gözükebilirler, ama gerçek değil. İlkeli, dürüst ve samimi değiller.

Karşıtlıklarının gerçek nedeni emperyalizmin çizdiği yoldan sapılması, kendi vahalarında, emperyalizmin hizmetinde ve kişisel maddi – manevi kazançlarının bozulmasıdır.

Toplumsal sorunlarda aldıkları pozisyon, söyledikleri ve savunduklarına da ikiyüzlü, komprador işbirlikçi kimliklerine uygun; ilkesiz ve samimiyetsizler.

---

⁶⁹ <https://ee.boun.edu.tr/sabih-tansal-sozlu-tarih-gorusmesi>

Savundukları ve korumaya çalıştıkları; kökenleri ve devşirilip yetiştirilme amaçlarına uygun olarak; ülkede emperyalizm ile işbirliği içinde komprador tüccar, komprador teknokrat ve bürokrat, komprador sözde aydın yetiştirilmesi ve karşılığını maddi – manevi fazlasıyla aldıkları emperyalistlerle işbirliği düzeninin sürmesidir.

Eski rektör, mason Sabih Tansal' ı okuyalım. Kendi düzenlerini nasıl da böbürlenerek savunuyor ve Devletin karışamayacağını tehditkâr bir üslupla söylüyor;

“Bizim kurullarımız çalışıyor Boğaziçi’ nde. Demokratik bir ortamımız var. O demokratik ortam da her ne kadar YÖK “Dekanları rektör atar” diyorsa da biz bu konuyu hep seçimle yaptık. Yani dekan atayacaksınız, fakülteye ‘Yapın seçiminizi, bana adaylarınızı bildirin’ diyorsunuz. Ondan sonra YÖK’ e adayları yolluyorsunuz seçimdeki sıraya göre. O sırada da diyorsunuz ki “Lütfen bu kişiyi atayın.” Bizde de bugüne kadar seçilenin aksine bir atama olmadı. En güzeli de o. Çünkü rektör doğrudan dekanı atadığı zaman yönetim kurulu büyük bir kısmı rektörün adamlarıyla dolmuş oluyor. Başkaları da var, ama dekanları siz atadıysanız o dekanlar sizin ağızınıza bakıyor. Ama fakültenin seçtiği dekanları atıyorsanız, o dekanların illa size bağlı kalması gerekmiyor. O bakımdan o demokratik ortamı Boğaziçi Üniversitesi başarıyla devam ettiriyor. Bu da daha sağlıklı bir çalışma. Rektör seçim ve atamaları da öyle.

A.D.: Bunu YÖK’ e rağmen başarmak da epey marifet istiyor.

*S.T.: Bugüne kadar yürüdü. Bizim seçtiğimiz ve önerdiğimiz adaylar dışında bir atamanın YÖK’ ten geldiğini zannetmiyorum. **Gelseydi zaten kıyamet kopardı diye düşünüyorum.**”⁷⁰*

---

⁷⁰ <https://ee.boun.edu.tr/sabih-tansal-sozlu-tarih-gorusmesi>

GENÇLERDEN ÇEKİN ELİNİZİ

Mason rektörlerden Semih S. Tezcan, 12 Eylül öncesinde diğer üniversitelerde yaşanan öğrenci olaylarını ve çatışmalarını anımsatıp, bizim üniversitemizde olmadı diyor. Nedeni de BÜ öğretim kadrosunun Robert Kolej mezunlarından oluşması.

“Çünkü ondan sonra Türkiye’ de yükseköğretimde bazı olaylar oldu. Hatırlarsanız boykotlar oldu, dönemler, seneler kaybedildi bazı üniversitelerde. Boğaziçi Üniversitesi bu tür olaylara en az karışan ve bu tür olaylardan en az etkilenen üniversite olarak ortaya çıktı. (...)

Çünkü o zamanki hocaların çoğu Robert Kolej döneminde hocalık yapmış veya Robert Kolej’ de okumuş insanlardı. ”⁷¹

Robert Kolej mezunu BÜ rektörü mason Semih S. Tezcan bu sözleri ile tam bir komprador züppelik içinde; Robert Koleji ve mezunlarını, o sırada diğer tüm devlet okulları ve kolejlerden üstün gördüğünün de açık bir ibretlik ifadesidir bu. Yazıklar olsun.

Gelelim sözünün öğrencilerle ilgili içeriğine. O zaman iktidara karşı yapılan öğrenci gösterilerini ve çatışmalarını kötü görüp, BÜ ’de olmamasını öğretim kadrosunun Robert Kolejli olmasına bağlayan Semih S. Tezcan ’a ve benzerlerine soruyorum: Şimdi öğrencileri iktidarı protestoya ve çatışmalara süren sizler, Robert Kolejli Boğaziçi Üniversitesi akademisyenleri, ne oldu şimdi? Bu ne ikiyüzlü ilkesizliktir mason efendi? Aslında mason olduğunu söylediğimizde, ikiyüzlü, takiyeci olduğunuzu da söylemiş oluyorum...

---

⁷¹ <https://www.gazeteduvar.com.tr/semih-s-tezcan-sessizce-robert-kolej-gitmis-gicir-gicir-universite-kurulmustu-haber-1514824>

12 Eylül öncesini anımsatan sözlerin bir diğer beni doğrulayan yanı da, 12 Eylül öncesi BÜ üniversitesi öğrencilerinin, Türkiye ’nin toplumsal sorunları ile ilgilenmeyen kimliklerini doğrulamakta.

Orta yaşı geçmiş, baba olup, bilim insanı genç bir evlat yetiştirmiş bir kişiyim. Türkiye' mizin bence en bahtsız, en çok acı çekmiş kuşağının gençliğinden geliyorum. Günde yaklaşık 10 gencin öldürüldüğü, ardından gelen Amerikancı askeri darbe döneminde "bir sağdan bir soldan idam edildiği " , hayatta kalanların da akademik hayatlarının sonlandığı geleceklerinin karartıldığı bir kuşaktan geliyorum. Vatansever, Türk milliyetçisi, Türkiye sevdalısı; çağdaş bilim eğitim olanakları ile üst düzeyde yetiştirilmiş binlerce bilim insanının üniversitelerden atıldığı bir dönemin üniversite öğrencisiyim.

Çevremde "devrimci" , "ülkücü" gençlerin bir birini kırdığını, katil ya da öldürülen olduğunu, her türlü geleceklerinin karartıldığını yaşayarak, bilerek gördüm. Çatışmalar içinde yer alan gençler, bireysel kurtuluşlarından önce, hatta hayatlarından önce; ideallerini ortaya koyan, zeki, enerji dolu gençlerdi. Sağcı, solcu; ülkücü, devrimci ayırt etmeksizin söylüyorum. Hepsinin bu ülke vatandaşı anaları babaları vardı; tüm umutlarını çocuklarına bağlayan... Bu kuşak yok oldu efendiler... Kendileri idealleri için savaştıklarını sanıyorlardı; vatanları, milletleri için ama gerçekte emperyalizmin çıkar merkezleri tarafından kullanılıyor, kardeşi ile savaşarak bir kuşak yok edilirken, Amerikancı generaller de, askeri darbenin hazırlıklarını yapıyorlardı.

Gençler kullanıldılar... Hoyratça, acımasızca; delikanlılıklarından yararlanarak kullandılar! Kişi bazında bireylerin hayatlarının sönmesi, aynı zamanda canım ülkemin, idealist, enerji dolu ve zeki bir kuşağı kaybetmesi değil miydi sonuçları?

O dönemi yaşamış akli başında olan ya da akli başına gelmiş herkes, siyasi görüşü ne olursa olsun kahrolmuyor mu bugün, o günleri anımsadıkça? Genç yıllarımızda yaşadığımız kardeş kavgasının sonuçları hangimizin yüreğini dağlamıyor?

Dediğim gibi, kitaplardan öğrenmedim; 12 Eylül Amerikan emperyalizminin askeri darbesi öncesi ve sonrası üniversite öğrencisi olarak kendi gözlerimle gördüm.

Sabah ülkücü elinde olan bir silahın bir devrimciyi; öğleden sonra devrimci elinde ülkücüyü ama illa ki bu ülkenin eğitilmiş, zeki, gençlerini yok ettiğini de, örgütler içinde kışkırtıcı, ajan, Batılı istihbarat uzantıları kişileri de gördüm. Öğrenciler arasına sızmış kışkırtıcı unsurlar dışında, ülke siyasetine, yönetimine egemen kişilerin, kendi çıkarları için gençleri bir birinin üstüne sürdüklerini gördüm.

ODTÜ' de devrim stadyumunda İstiklal Marşı çalındığında ayağa kalkmayanları, kalkanlara da bağırarak oturtulmaya çalışmaları; mason Rektör Prof. Dr. Mehmet Kıcıman yönetimi altında kışkırtmaların yapılmasını da gördüm. ODTÜ 'de Masonlar" kitabımda anlattım.⁷²

Sonra evlendim, baba oldum. Eşimle birlikte bir evlat yetiştirdik. Babalığın ne demek olduğunu da bildim, anaların, babaların, çocuğunun üzerine nasıl titrediğini de...

Son BÜ olaylarında, öncü öğretim kadrolarının sanal ortamlardaki yazılarına bakıyorum; öğrencilerin sokak eylemlerinde yer almalarına, devletin güvenlik güçleri ile çatışmalarına güzellikler dolu. Açıkça gençleri kışkırtıyorlar.

Boğaziçi Üniversitesinin egemen öğretim üyelerine, görevlilerine sesleniyorum.

O çocuklar sizlere, eğitim alsınlar diye, mutlu bir geleceğe hazırlansınlar diye emanet edildi.

Kendi idealleriniz, çıkarlarınız ve emperyalizm çıkarları için gençleri kullanasınız; devletin güvenlik güçleri ile çatışmalara sürükleyesiniz diye değil! En büyük hainlik, en büyük acımasızlık o gencecik, idealler dolu çocukları, öğrencileri kullanarak, hayatlarını yok etmenizdir.

Ellerinizi gençlerden çekin! *"Dursun artık bu hayâsız akın"*

Sizler, çıkarlarınız için, demokratik sınırlar içinde tepkinizi ortaya koyabilirsiniz ama gençleri kullanmayın; sürüklemeyin karanlığınıza. Gençlerin ve ailelerinin umutlarını, hayatlarını karartmaya hakkınız yok!

---

⁷² <https://huoltasdelen.com/index.php/odtu/masonlar/28-odtu-de-masonlar> , sayfa 3-4

BÜ elbette seçkin bir üniversite, ama kimin yararına ve çıkarına kullanılıyor?

BÜ, güzel yurdumun en önemli üniversitelerinden birisi, hiç kuşkusuz. Robert Kolej de döneminde Osmanlı coğrafyasının en başarılı orta öğretim ve sonrasında yükseköğretim yapan eğitim kurumuydu. Osmanlı coğrafyasında kurulan misyoner okulları, kesinlikle Osmanlı coğrafyasındaki eğitim sisteminden çok daha gelişmiş, çok daha nitelikli ve çok daha topluma ulaşmada başarılıydı. Batının çağdaş üniversitelerinde kullanılan yöntemleri kullanıyor ve Batının çağdaş üniversitelerinde çok iyi yetişmiş öğretim kadroları ile her türlü faaliyetlerini sürdürüyorlardı. Bu misyoner okulların bilimsel niteliğine ve o dönem içinde çağdaş ve bilimsel yöntemlerine, düzeyine kim olumsuz bir şey söyleyebilir? Ancak, bu okullar, yerel ulusların kendi hür iradelerinin gelişimi, kendi insan ve doğa kaynaklarını kendi çıkarları için kullanmalarını amaçlamıyor; bu yönde insan yetiştirmiyorlardı. Misyoner okulların amaçları, Batı emperyalist devletlerin sömürü düzeni için kuruldukları, faaliyet gösterdikleri ve coğrafyamızdaki kanlı ve acı sonuçları, artık herkesçe bilinir ve kabul edilir durumdadır.

Amerikan emperyalizminin Türkiye coğrafyasında sancak gemisi Robert Kolej'in temelleri ve omurgası üzerinde yalnızca biçimsel değişim ile dönüştürülen Boğaziçi Üniversitesinin bilimsel niteliği ve düzeyi de tartışılmaz bir gerçeklik olarak ortada

BÜ günümüzde ülkemizin en seçkin üniversitelerinden birisidir. Bu gerçeğe kim karşı çıkabilir? Bilimsel yöntemi öne çıkarıp; Batının önde gelen üniversitelerinde yetişmiş yabancı ya da yerli öğretim kadroları ile oluşturur, onları dünya bilim insanları ile sürekli ilişki içinde tutar, finansal, mekânsal ve teknolojik olarak destekler, en son teknoloji ürünü donanımlar ile teçhiz ederseniz, bir de ülkenin en zeki ve iyi eğitilmiş gençlerini merkezi üniversite sınav sistemi ile seçer, toplarsanız; elbette başarılı bir üniversite ortaya çıkar.

Ancak o vahim soruyu sormamız gerekir; Bu üstün nitelikli eğitim kurumu ve yetiştirilen insanlar hangi toplumun, kimin vatanının çıkarları, hangi toplumsal sınıfın egemenliği için çalışıyor? Bilim evrenseldir ancak bilim insanları bir ülkenin, bir ulusun, bir kültürün ve en önemlisi bir vatanın önemli kişileridir. İngiliz burjuvazisi "Royal Academy" – Kraliyet Akademisini ne için kurdu ve emperyalist döneme geçince ne için kullandı, kullanıyor? Elbette kendi ulusal çıkarları ve egemenliği için.

Atomun parçalanabileceğini ortaya koyan Albert Einstein ve ardılları atom bombası yapımını bulan Robert Oppenheimer ve diğer bilim insanları, atomu bilimsel ideallerle parçalamayı keşfedip, parçalamayı başardılar. Amerika Birleşik Devletleri, bilim insanlarının buluşundan gene bilim insanları ve teknokratlar aracılığıyla ürettikleri atom bombasını, milli ve devlet çıkarları için, Japon çocuklarını, kadınlarını, insanlarını katletmek, şehirlerini yok etmek için kullandı.

Biontech aşısını bulan iki bilim insanının, Türk asıllı, Alman üniversitelerinde ve şirketlerinde çalışan iki bilim insanının bulduğu aşı, önce Almanya, Avrupa Birliği vatandaşlarının hayatını korumak için kullanıldı, kullanılıyor. Hindistan, Türkiye, Afrika' daki birçok ülke ve diğer az gelişmiş ülke insanları için değil.

Sosyal Bilim dallarında da değişen bir şey yok. Sosyal bilim alanlarındaki çalışmalar da, bilimsel temelde, insanlığın toplam yararına, daha mutlu, doğa ile daha barışık bir insanlık için değil; öncelikle kendilerini üretmiş olan Kapitalist sistemin egemenleri Burjuvazinin hedeflerine, çıkarlarına yönelik ve uygun olmak durumundadır.

İngiliz Milli Burjuvazisi, "Royal Academy" yi ve ardından gelen emperyalist devletler ülkelerinde Bilim Akademilerini bunun için kurdular.

Türkiye' deki tüm kurumlar da, öncelikle vatan dediğimiz bu topraklarda, tarihin ilk emperyalizm karşıtı, ulusal kurtuluş savaşı veren ve kazandığı zafer sonucunda evrensel yöntemlerle, çağdaş seviyede milli kimliğimizi, milli teknolojimizi oluşturmak, yaşatmak; böylece insanımızı daha mutlu, daha güvende ve dimdik ayakta tutmak için kurduğumuz Cumhuriyetimiz için çalışmak, üretmek durumundadır. Bunu yaparken elbette diğer uluslarla insanlık bilinci içinde, dostlukla, barışla işbirliği yaparak.

BÜ en üst düzeyde eğitim ve bilimsel çalışmalarını; Türkiye Cumhuriyetinin, toplumumuzun yararına mı yoksa 100 yılı geçkin köklerinden gelen ve halen BÜ ' nü yöneten, yönlendirilen emperyalistler ve işbirlikçilerinin çıkarları doğrultusunda mı yapmaktadır? İçim acıyarak Türkiye' nin olmadığını, sömürge Amerika imparatorluğunun çıkar ve ülkemizdeki amaçlarına hizmet ettiğini söylemek durumundayım. BÜ' de bilimsel özgürlük, Irak' a, Libya' ya medeniyet götürmenin yalanının, Türkiye' ye bilimsel özgürlük, sivil toplum anlayışı getirilmesi yalanı olarak başka bir sürümüdür.

Atatürk çok açık bir biçimde bu gerçeği söylemedi mi?

"Hâlbuki hangi istiklâl vardır ki ecnebilerin nesayihî ile ecnebilerin planlarıyla yükselebilsin?"

"Tarih böyle bir hadîse kaydetmemiştir"

Meselenin özü budur; BÜ Türkiye Cumhuriyetinin ulusal bir kurumu mudur, emperyalistler ve işbirlikçilerinin işgalinde midir? BÜ, toplumu anlayan ve toplumunun mutluluğu, hürriyeti için çalışan vatansever aydınlar mı yetiştirmekte yoksa toplumu küçümseyen, toplumun mutluluğu yerine Batı emperyalizminin çıkarları için ve aynı zamanda yalnızca kendi bireysel çıkarlarını gözeterek yerel devşirme, komprador sözde aydınlar mı?

İşte bütün mesele bu!

EMPERYALİZMİN YÖNTEMLERİ

GELENEKSEL YÖNTEMLER

Batı Emperyalizmi, sömürmek istediği ülkelere insani ve toplumsal anlamda, iyi ve güzel “şeyler” götüreceği vaadiyle girmiştir. Toplumun sorunlarını, toplumsal ve tarihsel düzlemde belirleyip, harekete geçmiştir;

- Demokrasi, eşitlik, özgürlük getiriyorum yalanları ile insanları kandırmak,
- Ülkedeki sorunları öne çıkarmak, sorunları çözme savı arkasında toplumda çatışmayı ve parçalanmayı geliştirmek,
- Misyoner okulları açarak, yerel insanlardan devşirip, kendilerine bağlı kılıp, amaçları için kullanmak,
- 1980' lere kadar önde Mason Localarını, özellikle 2. Dünya Savaşından sonra da ağırlık olarak “Sivil Toplum Kuruluşlarını” ve her zaman mason localarını kullanmak,
- Sömürecekleri ülkedeki sorunları belirleyip, onların üzerinden siyaset yapmak

Bizim coğrafyamızda da Osmanlı' dan bu yana bunu yaptılar ve yapmayı sürdürüyorlar.

Emperyalistlerin bir önceki yüzyılda kullandıkları kurumlar;

- Konsolosluklar (özellikle ABD ve İngiliz konsoloslukları),
- Mason Locaları
- Misyoner Okulları
- Hastaneler

Günümüzde bunlara;

- Sivil görünümlü, gerçekte emperyalist devletin finans ve yönetici sağladığı Sivil Toplum Kuruluşları, Vakıflar
- Ülkelerinde ve “oltadaki ülkede” devşirip; yetiştirdikleri nitelikli genç akademisyenler ve onların yetiştirdikleri
- Her düzeyde eğitim kurumları
- Her türlü medya

Emperyalistler, sömürgeleştirdikleri ülkenin halkına, her türlü yalanı ustaca söylerler. En ayrıntılı olarak üzerinde çalıştığım Mason Tarikatından örnek verirsek; içine sızdıkları ülkede, milliyetçiliği yerip, evrenselliği yüceltirken; sömürgeleştirilen ülkenin masonunu ulusal kimliğinden sıyırıp, komprador⁷³ yaparken; kendi mason locaları milliyetçidir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde, İtalyanlar Libya’ yı işgal ederken, geri ve uygarlıktan uzak olarak yaftaladıkları Libya halkına, uygarlık ve demokrasi götüreceklarını söylüyorlardı. İtalya orduları Libya’ da kan döker, zalimce ülkeyi işgal ederken, İtalya Büyük Üstadı, Mahmut Esat Bozkurt’ un verdiği isimle baş masonu bakın neler diyordu;

“ Vatanımızın renkleri (Bayrağı) Trablus’ a doğru yelken açmış gidiyor.

*Her biraderin, yöneticilerinin eylemleri üzerindeki, her biri saygı değer olan kişisel düşünceleri ne olursa olsun, Masonluğun görevi –ki herkes vatanın büyüklüğü, güçlülüğü ve özgürlüğü idealini dayatılmış eder- medeni bir üstünlük ve insanlık ilerlemesi eylemine girmiş olan **Bayrağımızın zafer güneşi tarafından kucaklanmasını temenni ederek, sakın bir şekilde ve rahat bir vicdanla olayların gelişmesini beklemekten ibarettir. (...)***

---

⁷³ Komprador: Kendi çıkarı bakımından bir ülkede **yabancı anaparayı** yerleştiren ya da yerleşmesine yardımcı olan kimse.

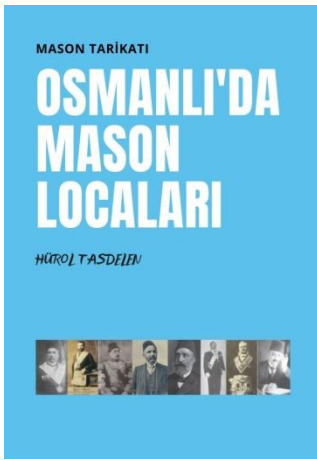
(<http://www.dildernegei.org.tr/TR,274/turkce-sozluk-ara-bul.html>)

Masonluğun kalbi, İtalya' nın kalbiyle birlikte güçlü bir şekilde çarpmaktadır. " 74

İfadelere dikkat;

'medeni üstünlük ve insanlık ilerlemesi eylemine, Bayrağının zaferi... '

"Osmanlı' da Mason Locaları" 75 kitabımda mason tarikatının yapılanması ve faaliyetlerini belgeleri ve tüm ayrıntıları ile ortaya koydum. "Meraklısı" okuyabilir. Kitabımda mason örgütlenmesi yanı sıra sınırlı ölçüde de olsa Konsolosluklar ve Misyoner Okullardan da söz ettim.

Görsel 6 Osmanlı' da Mason Locaları kitap kapağı

Yakın tarihe gelelim, birçoğumuz yaşayarak biliyoruz. Amerika Birleşik Devletleri, Irak' ı işgal edince, kadınların ırzına geçip, çocuk yaşlı demeden 1,5 Milyon Iraklıyı katlettiği vahşi saldırının gerekçesi olarak; *"Irak halkına özgürlük ve demokrasi"* götürmek olduğu yalanını söylüyordu.

⁷⁴ (Koloğlu, Osmanlı-İtalyan Libya S.'da, İttihatçılar, Masonlar ve Sos. Ent., 1999, s. 120-121)

⁷⁵ <https://huroltasdelen.com/index.php/mason-localari/kitaplar/osmanli-da-mason-localari/16-osmanli-mason>

Haziran 2019

GÜNCEL YÖNTEM: HİBRİT SAVAŞ

Hibrit savaş, siyasi savaşı kullanan ve konvansiyonel savaşı, düzensiz savaşı ve siber savaşı yalan haberler, diplomasi, hukuk ve dış seçim müdahalesi gibi diğer etkili yöntemlerle sentezleyen bir savaştır.

Stratejiyi “siyasal amaçlara ulaşmak için askeri imkânların dağıtımı ve uygulanması sanatı” olarak tanımlayan Hart⁷⁶, ve ondan öncüllerinin tanımlamalarının üzerinden çok şey değişti. Düşmanı siyasal amaçlara ulaşmak için zorlamak artık sadece askeri imkânlarla değil, toplumun elindeki bütün güçlerin kullanımı ile yapılıyor.

Çeşitli jeopolitisyenler öncelikle askeri açıdan dünyaya nasıl hâkimiyet kurulacağına ilişkin teoriler ortaya attılar. Bunlardan Mackinder, Kalpgah teorisi ile Doğu Avrupa’ ya hükmedenin dünyaya hükmedeceğini⁷⁷, Spykman ise kenar kuşak teorisi ile “Kenar Kuşak ülkelerine (Yenisey nehri ile Polonya arası) egemen olanın dünyaya hükmedeceğini⁷⁸, ifade etmişti. İlginçtir ki; her iki bölgede de ülkemiz ve coğrafyamız bulunuyor.

Bugünkü modern dönemin stratejisini belirleyen Spykman ölümünden sonra yayınlanan “Barışın Coğrafyası” adlı eserinde ise; **“Kenar kuşağa başka ülkelerin hâkim olmasını engellemek için ittifak yapılarak, uluslararası bir silahlı topluluk meydana getirmenin ve kolektif bir güvenlik sistemi kurmanın gerekliliğini açıklamıştır.”**

Spykman’ ın tavsiye rotasının NATO; CENTO, SEATO’ yu işaret ettiğini görmemek mümkün değil. Böylece ABD hem kuzey atlantike, hem merkez Asya’ ya, hem Güney Asya’ ya kendisi tarafından demir güç olarak kullanılabilir bir askeri gücü yarattı.

---

⁷⁶ Lidell, Hart, Strateji Dolaylı Tutum, Doruk Yayıncılık 2003 age s.447

⁷⁷ Sandıklı, Atilla “Jeopolitik ve Türkiye” Bigesam Raporu, No:27, 2011, age s3.

⁷⁸ Davutoğlu Ahmet “Stratejik Derinlik. Küre Yayınları 2012 age s.105

Şu halde; NATO' nun sadece askeri yaptırım seçenekleri için geçerli olduğunu varsayacak olursak; geriye kalan ve hibrit savaşın gerektirdiği ekonomik, kültürel, siyasi kontrolü kim sağlayacaktır? Sorunun cevabının aslında kitaba neden bu başlığın seçildiğini açıklamada yeterli olacağını düşünüyorum.

NATO 1949' da İkinci Dünya Savaşından sonra bir antikomünizm örgütü olarak kurulmuş olsa da; nihai amacı komünizm ile savaşmak bahanesi altında ABD tarafından kontrol edilebilir dünya yaratmaktı. Nitekim sadece askeri olarak kontrol edilebilir bir dünya tam olarak kontrol edilebilir sayılamayacağı için siyasi, kültürel ve ekonomik diğer kurumlara ihtiyaç vardı.

MİSYONERLİK, MİSYONERLER VE TİCARET

Misyonerlerin faaliyetleri elbette ağıdaki ülkenin yer üstü ve yer altı zenginliklerinin, kazanımlarının sömürülmesi içindir. Sömürü de izlenen yöntemlerden birisi de "ticaret" .

Prof. Dr. Haluk Selvi gerçeği ortaya koymuş⁷⁹;

"Ticari ilişkiler yanında Misyonerlerin faaliyetleri de iki ülke ilişkilerinde önemli bir yer tutmaktadır. 1800' lerin başında Amerika' daki Protestan kiliseleri, diğer din mensupları üzerinde çalışmaya karar verdiler. Kilise bu çalışmaları organize etmek için 1812' de yabancı Misyonerler için Amerikan Masasını' nı kurdu (American Board of Commissioners For Foreign Missions - ABCFM).⁸⁰ Bu masa kendisine çalışma alanlarından biri olarak Osmanlı Devleti Müslümanlarını seçti. Bu Amerika Misyonerlerinden ilki 1820' de Anadolu' ya geldi. Osmanlı Devleti kanunlarına göre Müslümanların dinini değiştirmek için faaliyetler yasaklandığı için Misyonerler yerli Hıristiyanları seçtiler.

Misyonerler öncelikle eski Apostolik Kilisesi' ni ayartmak için reform yapmayı, bu mümkün olmadığı takdirde yerli Hıristiyanlar arasında bir Protestan toplumu kurmayı istediler.

Rum Ortodoks toplumu Amerika Protestanlarına pek ilgi göstermediler, fakat Ermeniler bu konuda çok istekli idiler. Bu sebeple Protestan okulları, tıbbi klinikleri ve kiliseleri bunlarla dolmaya başladı.

⁷⁹ <https://hselvi.sakarya.edu.tr/tr/apersonel/akademik>

<https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthor.jsp>

⁸⁰ Osmanlı coğrafyasında Amerikan Misyön okullarını, Amerika' da sivil görünüşlü bir örgüt ile gerçekleştirdiler. Çünkü Amerika anayasası, devletin başka ülkelerin işlerine girmesini yasaklıyordu. Bu nedenle önde sivil görünüşlü bir yapı, derin altında ise elbette Amerika egemenleri, istihbarat örgütleri.

Bu örgütün adı; "American Board of Commissioners for Foreign Missions" (ABCFM ya da kısaca Amerikan Board).

Ermeniler arasında talebin olması Amerikan Masasını genişletti, programı dünyadaki en geniş oldu Misyonerler 1891' e kadar 9 kolej kurdular.

Bunlar İstanbul' da Robert Koleji (1862), Beyrut' ta Beyrut Üniversitesi (1864), İstanbul' da Amerikan Kız Koleji (1873), Antep' te Merkezi Türkiye Koleji (1876), Harput' ta Fırat Koleji (1878), Maraş' ta Merkezi Türkiye Kız Koleji (1882), Merzifon' da Anadolu Koleji (1886), Tarsus' ta Paul Enstitüsü (1888) ve İzmir' de Uluslararası Kolej (1891). Anadolu' daki beş Amerikan Kolejinin ana taşıyıcıları Ermenilerdi.

Misyoner okullarında eğitim gören genç öğrenciler, eğitimlerini tamamlamak için Amerika' ya gitmeyi gözlemeye başladılar. Bunlar arasından seçilen gençler Misyonerler tarafından Amerika' ya gönderildi. Misyonerler bunların geri dönerek Misyoner okullarında öğretmenlik, papazlık veya kliniklerde yardımcılık yapmalarını umuyorlardı. (...)

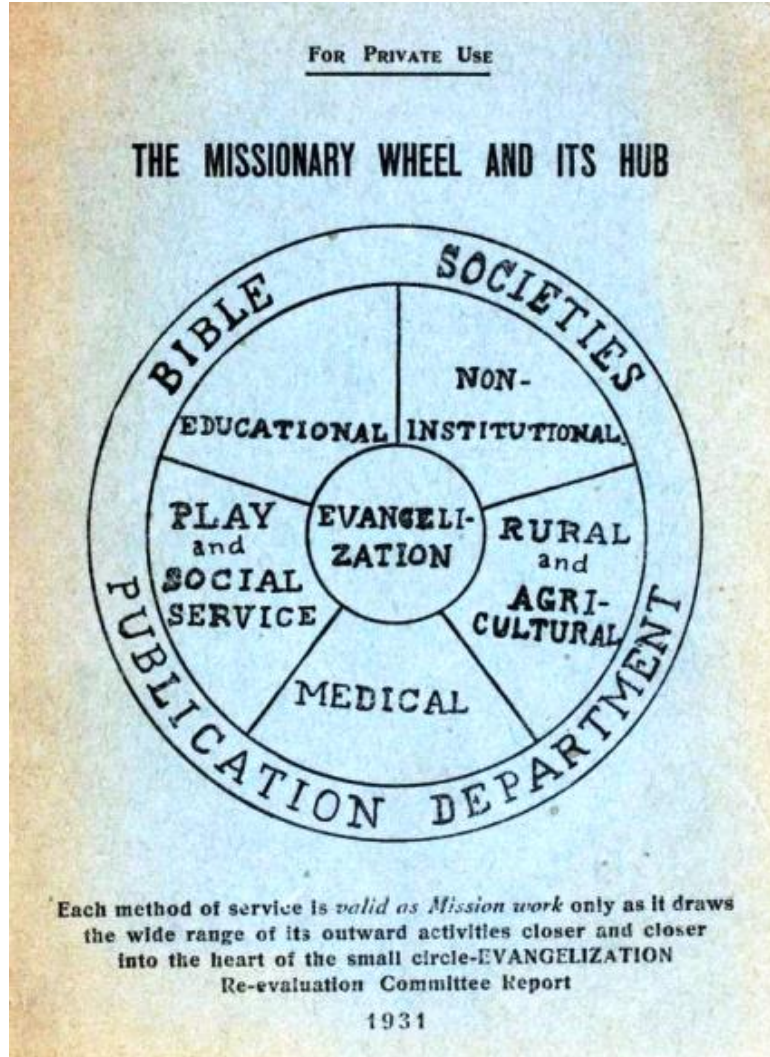
Bu şekilde başlayan Osmanlı-Amerikan ilişkileri, Anadolu' da başlayan Ermeni olayları ile farklı bir hal aldı. Özellikle ABD' ye göçüp Osmanlı ülkesine geri dönen, ABD vatandaşlığına sahip Ermenilerin olaylara karışması ve Misyonerlerin faaliyetleri Osmanlı Devleti' ndeki ABD vatandaşlarının hukuki durumunu ele alma ihtiyacı doğurdu. Her iki devlet arasında savaşa varan siyasi müdahaleye giden süreçte imtiyazlar ve tanınan haklar önemli bir duruma geldi. Bu imtiyazların ve ABD vatandaşlarının hukuki durumunun incelenmesi konunun anlaşılması açısından önemlidir." ⁸¹

Osmanlı İmparatorluğunda Amerika, İngiltere, İskoçya, Fransa, İtalya, Almanya hatta kimi yeni kurulan Balkan devletleri binlerce Misyon okulu açtılar. Misyon okulu açmaya İngiltere başladı, İngiltere tarafından açılan yoldan ve Birleşik Krallık konsolosluk ağı desteği ile ABD girdi ve Osmanlı Coğrafyasına yüzlerce okul açtı.

---

⁸¹ (Haluk Selvi, 2012, s. 331-332)

Okul açmada amaç, yerel halktan zeki ve yoksul çocukları devşirmek; Batılı ülkelerin kendi kültürleri ile yoğurarak yetiştirmek ve sonrasında, kendi sömürülecek toplumlara eğitmen olarak göndermek. Her zaman bu yöntem etkili olarak işe yaramıştır ve halen de kullanılmaktadır.

Yukarıdaki tablonun üstünde gizlilik sınırlaması konmuş; "for private use" (özel kullanım, hizmete özel). Misyonerliğin tekeli ve uçlarını gösteriyor. Merkeze Evangelistleştirme konmuş. Birinci çevre kullanılacak yöntem ve yoğunlaşacak alanları gösteriyor; Toplumsal Servisler, Sağlık ("medical"), kırsal ve tarımsal, kurumsal olmayan eğitim. En dış çember de; İncil Toplumlari – Halk Bölümü

ABCFM

İngiltere, İskoçya ve İrlanda devletleri, Osmanlı Coğrafyasında misyonerlik faaliyetlerini doğrudan devlet kurumları, elçilikler ve konsolosluklar, ordu ve mason locaları ile gerçekleştirirken; Fransızlar Katolik Cemaat – Kilise Örgütleri; Amerika Bileşik Devletleri de, devletle görüntüde bağı olmayan Protestan – Evangelist sivil bir toplum kuruluşu olan ABCFM ve mason locaları üzerinden gerçekleştirdi. Osmanlı’ da kurulan tüm Amerikan okul, hastane ve kiliseler, ABCFM tarafından kuruldu, finansı sağlandı ve yönetildi.

Prof. Dr. Ayten Sezer;

“Katoliklerin açtığı bu okulları Protestan okulları takip etti. 1856 Islahat Fermanı ile sağlanan vicdan hürriyeti prensibi çerçevesinde mezhep değiştirme serbestiye tinden de yararlanan Protestan misyonerler eğitimi; Protestanlaştırma programının bir parçası ve aracı olarak gördüklerinden çeşitli seviyelerdeki okullarının sayılarını arttırdılar. Bu okulların en önemlileri Amerikalı misyonerler tarafından açıldı. Bu işi üstlenen en etkili ve güçlü kuruluş ise 1810 yılında Boston’da kurulan "American Board of Commissioners far Foreign Missions" (ABCFM) isimli misyoner teşkilatı idi. Bu örgütün ilk misyonerleri Pleny Fisk ile Levi Persons 1820 Ocağında İzmir’e gelerek ilk misyonu kurdular. Bunu diğerleri takip etti ve İstanbul (1831), Trabzon (1835), Erzurum (1838), Antep (1847), Sivas (1851), Adana (1852), Merzifon (1852), Diyarbakır (1853), Kayseri (Talas-1854) ve Harput’taki (1855) misyonlar açıldı. Amerikan Board olarak anılan bu örgüt yanında Osmanlı topraklarında faaliyette bulunan ABD’nin dini kurumları arasında "American Bible Society" , The Near East Relief teşkilatı ile YMCA ve YWCA kuruluşları da önemli yer tutuyordu.”⁸²

---

⁸² (Ariğ, Osmanlı’dan Günümüze; Misyonerlerin Türkiye’deki Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri)

ABCFM, kendi belgeleri (arşiv), Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti dönemlerinde kendilerini ve yapılarını şöyle tarif ediyor;

*"Amerikan Yabancı Misyonerler Komiserleri Kurulu (ABCFM), 1810'da kurulan ve 1812'de Massachusetts eyaleti tarafından misyonerleri yurtdışına göndermek, öncelikle dini amaçlarla, aynı zamanda okul ve hastane açmak da dâhil olmak üzere genel fedakârca çalışmak için kiralanan bir **Protestan ajansıydı.***

*1820'de -ilk personeli bugünkü İzmir'in Smirna' ya geldiğinde- ve yirminci yüzyılın ikinci on yılı arasında, ABCFM Anadolu ve Balkanlar'da yirmiden fazla Misyoner istasyonu kurdu ve **bu istasyonlar başta Ermeni ve Yunan olmak üzere yerel Hıristiyan nüfusa hizmet etti.** Örgütsel amaçlarla, bu bölgelerdeki çalışmalarını dört ayrı idari birime ayırdı: Avrupa, Batı, Orta ve Doğu Türkiye Misyonerleri. 1914'te, Birinci Dünya Savaşı arifesinde, Amerikan Yönetim Kurulu'nun bu geniş bölgedeki girişimleri arasında **450 okul, dokuz hastane, on dispanser ve birkaç matbaa bulunuyordu.** Kurulun bu dönemde dünya çapındaki faaliyetlerinin yaklaşık üçte biri burada merkezliydi ve **ABCFM şüphesiz bölgedeki en önemli çağdaş Amerikan varlığıydı.** (...)*

*1. Dünya Savaşı sırasında kapanan yönetim kurulu işletmelerinin çoğu, 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra Türkiye'de kalanlar yeni ulusal laik sisteme dâhil edildi. **1928'de Kurul ülkede sekiz okul, üç hastane ve bir basın işletiyordu, ancak sonraki on yıllar daha fazla kapanmaya tanık oldu.***

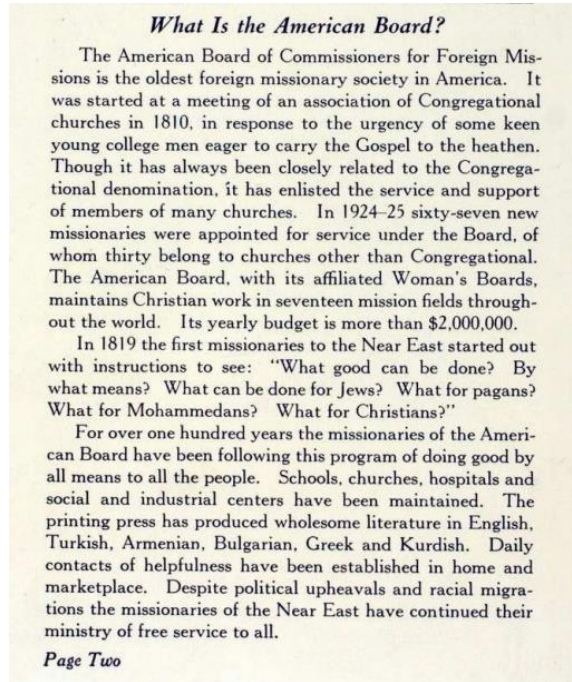
*1960 civarında ABCFM'nin yerini, Türkiye ofisi için uzun süredir devam eden "Amerikan Kurulu" unvanını koruyan İsa Birleşik Kilisesi'nin (UCC) Misyoner programı olan Dünya Bakanlıkları için Birleşik Kilise Kurulu (UCBWM) aldı (Amerikan Board Heyeti veya ABH, Türkçe). UCBWM, mevcut ABH kurumlarının Türk mülkiyetine ve denetimine devredilmesi için açık bir politika benimsemiştir ve 1968 yılında, özel, kar amacı gütmeyen bir Türk kuruluşu olan **Sağlık ve Eğitim Vakfı (Sağlık ve***

Eğitim Vakfı veya SEV), kendi adına Yönetim Kurulu mülklerini güvence altına almak için ilk görevle kurulmuştur.

SEV, 1998 yılında hayatta kalan tüm ABH kurumlarının (üç okul, bir hastane ve bir yayınevi) tam idari ve mali yönetimini ve 2010'a kadar tam mülkiyetini üstlendi. Aynı yıl (2010), daha sonra UCC'nin Daha Geniş Kilise Bakanlıklarının irtibat bürosu olarak görev alan ABH, kalıcı olarak kapanarak Amerikan Yönetim Kurulu'nun Türkiye'deki tarihi varlığını sona erdirdi.”⁸³

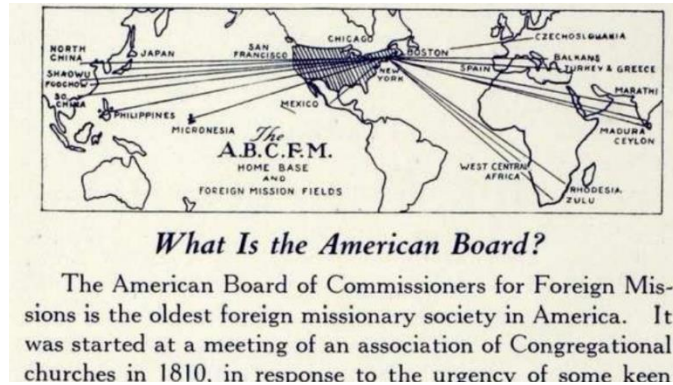
Hemen düzeltelim, SEV bir Türk kuruluşu değil. Türkiye’ de kurulmuş ama mülkiyeti ABCFM’ de olan bir Amerikan kuruluşudur. ABCFM günümüzde kendilerini yukarıda verdiğim sözlerle anlatıyorlar. Bakalım 1900’ lerin başında kendilerini nasıl anlatmışlar?

What is ABCFM? – ABCFM nedir?⁸⁴

⁸³ <http://dlir.org/arit-american-board-archives.html>

⁸⁴

Yukarıda yazılanların Türkçe anlamı ise;

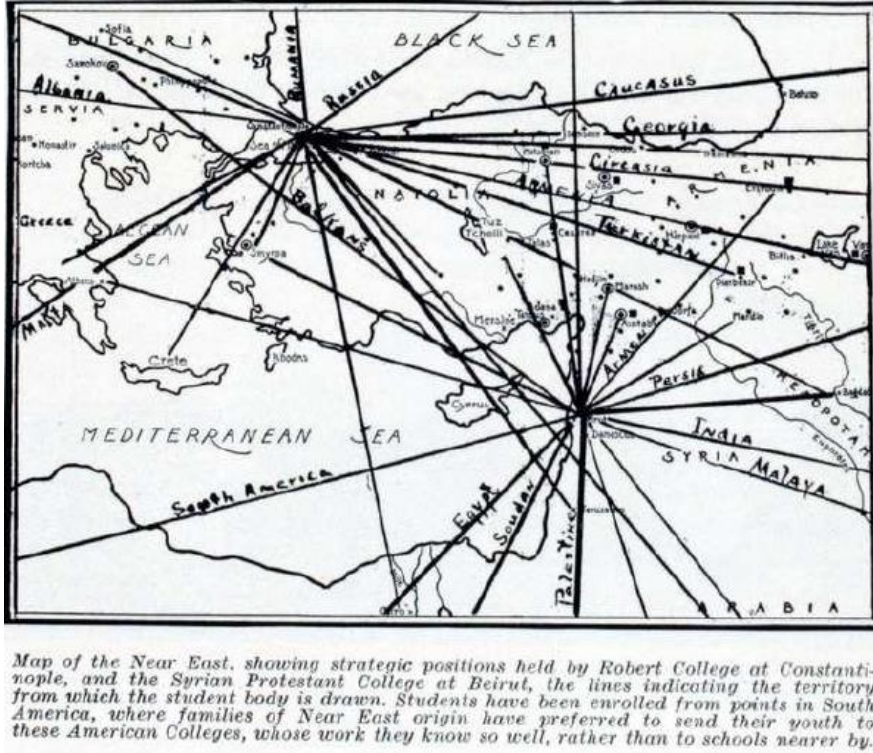
"Amerikan Yabancı Misyonerler Kurulu, Amerika'daki en eski yabancı misyoner cemiyetidir. 1810'da bir Cemaat kiliseleri derneğinin toplantısında başladı. İncil'i dinsizlere taşımaya hevesli bazı hevesli genç kolej adamlarının aciliyetine yanıt olarak. Her zaman Kongrenin mezhebiyle yakından ilişkili olmasına rağmen, birçok kilisenin üyelerinin hizmet ve desteğini sağlamıştır. 1924-25'te, otuz tanesi Cemaat dışındaki kiliselere ait olmak üzere, Kurul'a bağlı olarak hizmet için atanmış altmış yedi yeni misyoner vardı. Amerikan Kuruluna bağlı "Woman's Boards" (Kadınlar Kurulları) ile dünya çapında on yedi görev alanında Hristiyan çalışmalarını sürdürmektedir. Yıllık bütçesi 2.000.000 dolardan fazladır.

1819'da Yakın Doğu'daki ilk misyonerler, "Ne işe yarayabilir? Ne demek oluyor? Yahudiler için ne yapılabilir? Putperestler için ne var? Müslümanlar için ne var? Hristiyanlar için ne var? "

Yüz yıldan fazla bir süredir, Amerikan Yönetim Kurulu misyonerleri, tüm insanlara iyilik yapmanın bu programını takip ediyorlar. Okullar, kiliseler, hastaneler ve sosyal ve endüstriyel merkezler korunmuştur. Matbaa, İngilizce, Türkçe, Ermenice, Bulgarca dillerinde köklü literatür üretmiştir. Yunanca ve Kürtçe evde ve pazarda günlük yardım ilişkileri kuruldu. Siyasi çalkantılara ve ırksal göçlere rağmen, Yakın Doğu'nun misyonerleri tüm hizmetlerine ücretsiz hizmetlerini sürdürdüler."

ROBERT KOLEJ

Amerikan Misyon okullarının merkezi, ABCFM' in sancak gemisi Robert Kolej' dir. Amerikalıların kendi hazırladıkları harita, durumun doğruluğunu göstermiyor mu?

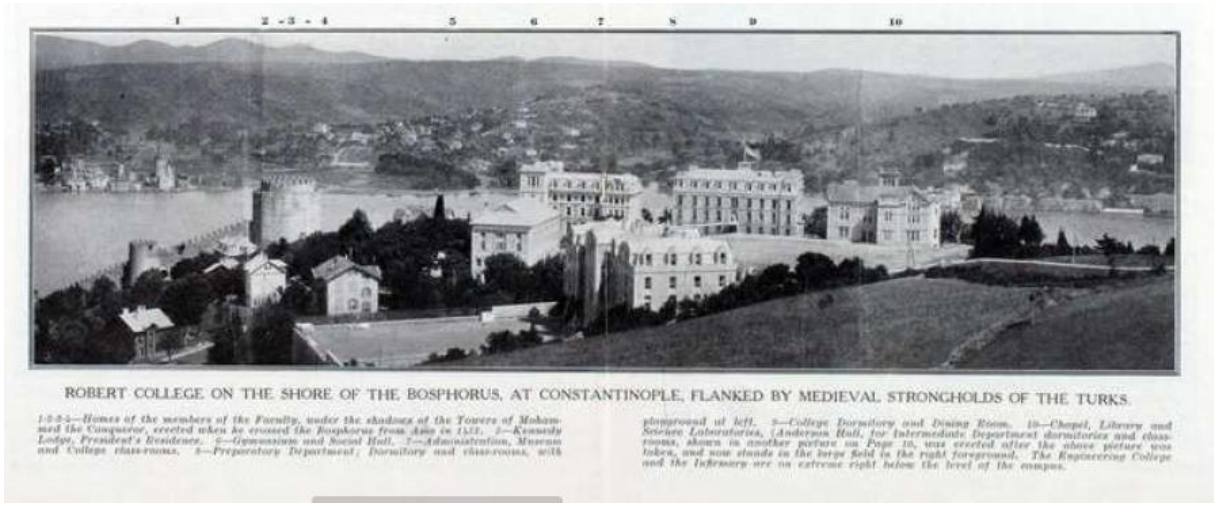

Görsel 7 ABCFM 'in iki merkez okulu. İstanbul' da Robert Kolej ve Beyrut' da Protestan Okulu. ⁸⁵

Resim altı notun Türkçesinden bir bölüm;

"Yakın Doğu İnsanı, Robert Kolej' in Konstantinopolis'te ve Suriye Protestan Koleji'nin Beyrut'ta tuttuğu stratejik pozisyonları gösteren, okullardan çıkan çizgiler, öğrencilerinin okullarında görev aldıkları yerleri gösteriyor."

⁸⁵ <http://www.dlir.org/archive/orc-exhibit/items/show/collection/6/id/11228>

Görsel 8 Robert Kolej

Robert Kolej kuruluş sürecine bakalım.

“Robert Kolej, ABD sınırları dışında kurulmuş olan en eski Amerikan eğitim kurumudur. 1863 yılında erkek öğrencilere hizmet vermek amacıyla Bebek’ te kurulan okulu, 1871 tarihinde kız öğrencilere eğitim veren Amerikan Kız Koleji takip etmiştir. 1971 yılında bu iki okulun birleşmesiyle Robert Kolej’ de karma ortaöğretim vermeye başlanmıştır. Robert Kolej, kuruluşundan günümüze, 150 yılı aşkın bir süredir çeşitli evrelerden geçerek Türkiye’ nin en köklü ve önde gelen eğitim kurumlarından biri olma niteliğini sürdürmüştür.”⁸⁶

Kurucular

1863, 24 Nisan’ da Amerikalı, ABCFM eski görevlisi **Cyrus Hamlin** tarafından, New Yorklu zengin tüccar Christopher Rhinelande Robert desteği ile İstanbul Bebek’ te kuruldu; New York Eyaleti tarafından onaylandı. Robert Kolej’ in ABCFM ile görünüşte organik ilişkisi yoktu. Görünüşte!

⁸⁶ <https://website.robcol.k12.tr/tr/rc-hakkinda/tarihimiz>

Robert Kolej'in kuruluşunda gereken finansmanı sağlayan Christopher Rhineland Robert, hep "hayırsever New Yorklu bir tüccar" olarak tanıtılır. Oysa bakın hangi ailedenmiş?

"Hamlin 'in kolej çalışmalarında en büyük yardımcısı Fransalı Roçild ailesine mensup New York tüccarlarından Mister Hiristifer Rinlender Robert' tir. Robert öldüğü 1878 yılına kadar Kolej'in tüm masraflarını karşılamıştır." ⁸⁷

Buyurun... **Robert Kolej temelleri Rothshild ailesinin sermayesi ile atılmış!**

Kuruluş Amacı

Dr. Selim Selimoğlu,

"Değerlendirmeler:

'Ayşe Aksu, Robert Kolej ' in İzinde, Türkiye ' de Amerikan Misyonerliğinin Eğitim Stratejisi, İstanbul' " makalesinde;

"Kolejin ana eksenini, tek bir millete hitap etmek yerine birden fazla millet mensubunun yer aldığı; çok dilli, çok etnisiteli ve buna mukabil seçilmiş öğrencilerden oluşan bir yapı üzerine oturtulmuştur. Bu yönüyle de kolej, Amerikan Board' un genel eğitim çizgisinden epeyce bir sapma göstermiştir (s. 281).

(...)

Ticaretten denizcilığe, maden ve taş biliminden mantık ve tarihe kadar geniş bir yelpazeyi içine alan bu müfredat, belli ki Müslümanlar da dâhil, o dönemin Osmanlı halk kitlelerinin tamamından gelecek öğrencilere talip olduğunu ilan etmiş olmaktadır (s. 336).

---

⁸⁷ (Ulusoy, 2005, s. 29)

Hamlin' in kolejin tüm malzemelerini Amerika' dan getirmesi kaynakların kendi ülkesine akmasını istemesinin yanında, daha da önemli olan, Amerikan kolejinin bahçe kapısından bacasına, sırasından masasına, perdelerinden dolaplarına, lambasından bardağına kadar tüm malzemeleriyle; bunların deseni, şekli, rengi ve kokusuyla Amerikalı olmasını istemesindedir (s.320).

Hamlin, mekânın insan halet-i ruhiyesi üzerindeki etkisini iyi çözümlemiş ve eğitim ortamını buna göre tasarlamıştır. Hamlin, okulun inşasında kullanılacak taştan kullanılacak harca kadar titiz bir araştırma yapmıştır ve İstanbul' un en yenisi sekiz yüz yıllık hisarlarından numuneler almıştır. Bu da Hamlin' in okul binasının günü kurtarmak için yapılan bir mekân olmadığını göstermesi bakımından önemlidir. Bu da Misyonerlik faaliyetlerinin bu coğrafyada kendilerine biçtiği ömrü tayin açısından oldukça anlamlıdır.”⁸⁸

YOUNG MISSIONARIES IN THE LANGUAGE SCHOOL, CONSTANTINOPLE

Görsel 9 “İstanbul’ da Dil Okulunda Genç Misyonerler”

---

⁸⁸ (Selimoğlu, 2018, s. 126-127)

Robert Kolej Kuruluş Amacını Kendileri Anlatıyorlar;

"Tek Yol

...Yakın Doğu'nun gençlerini yüksek Hıristiyan erkeklğine ve yararlı vatandaşlığa yönlendiren, dünyanın bu sorunlu bölgesindeki iki Amerikan kurumu insanlığa şanlı bir hizmet veriyor. Konstantinopolis'teki Robert Koleji ve Beyrut'taki Suriye Protestan Koleji, neredeyse altmış yıldır kesintisiz kariyerlerinde ve özellikle son beş yılda, yabancı bir toplulukta, bir dünya savaşının tehlikelerine kahramanca dayanarak, bunu kanıtladılar. Hükümetler yükselir ya da düşer, sınırlar değişir, hanedanlar geçer ya da bütün uluslar yok olur, yine de karakter sonsuza kadar sürer.

Bu enstitüler Hıristiyan karakteri üzerine kurulmuştu. Kapılarımızı, renk, millet, ırk, din farkı olmaksızın her sınıftan kişiye açarken; kurucularımı zdan birisinin sözü ile bizim inandığımız gerçeği bilmeden bizimle uzun süre devam etmek, olanaksızdı.

Bu kolejler, bu nedenle, en başından beri, Yakın Doğu'daki Amerikan Misyonerlik faaliyetleriyle kardeşçe bir uyum ruhu içinde işbirliği yaptılar. Görkemli Hıristiyan girişimlerini, büyük ölçüde tamamlamaya ve ilerletmeye hizmet ediyorlar." ⁸⁹

---

⁸⁹ (Barışa ve Aydınlanmaya Tek Yol)

<http://www.dlir.org/archive/orc-exhibit/items/show/collection/6/id/11228>

Görsel 10 “Barış ve Aydınlanma için Tek Yol” Kitap Kapağı⁹⁰

Şaban Ulusoy;

“Kolejin eğitim felsefesi bütün insanlığı Hıristiyan kardeşliğine dayalı bir anlayışla yetiştirmek temeline dayanır. Kolej milletlerin eritildiği bir potadır. Bu erime Hıristiyanlık anlayışı içerisinde olmaktadır. Bu ideali kolejde müdürlük yapmış olan Caleb Frank Gates şöyle ifade eder: ‘İmparatorluktaki yabancı mekteplerin hiç biri Robert koleji ölçüsünde bir sisteme, amaca, belli bir fikri aşlamaya ve kültürel yönden yoğurmaya muvaffak bir plana sahip değildir’ .

⁹⁰ <http://www.dlir.org/archive/orc-exhibit/items/show/collection/6/id/11228>

Kolejin kurucusu ve ilk yöneticisi Hamlin, kolejde uyguladığı eğitimle ananevi Hıristiyan eğitime dayalı anlayışı aşmıştır. Önceleri kolejde sınıflı bir eğitim anlayışı, Batı' nın toplumsal yapısına uygun, onu yansıtan bir anlayış uygulanmıştır. Paşa, prens, doktor, mühendis, genel müdür, vs. gibi yüksek statü sahiplerinin çocuklarına el atılmış ve onlar okula yönlendirilmiştir. Bu yolla toplumumuza daha kolay nüfuz edilebilmekte ve toplum daha çabuk kontrol altına alınabilmektedir.”⁹¹

“Kolejin asıl varlık sebebi bir Hıristiyan mezhebi olan Protestanlığı yaymaktır. Kolej Bunu da açıkça yapıyordu. Bu amacını her vesile ile açıklamak Kolejin göreviydi. Bir gün Katoliklerin ileri gelenlerinden bir bayan koleji ziyaret eder. Her şeyi beğenir. Ancak; ‘ben oğlumun buraya veririm, aile papazımın haftada bir gün okula gelip, oğluma dinini öğretmesine müsaade edeceksiniz’ der.

Cyrus Hamlin, ‘biz buna müsaade edersek Yunanlılarınkine, Bulgarınkine ve hatta imamlara bile müsaade etmeliyiz. Hayır, hanımefendi bu tür gayeler için hiçbir din görevlisine müsaade edilemez’ der. Kadın, ‘isteğimin imkânsızlığını anlıyorum. Sizin verdiğiniz dini öğretim nedir?’ deyince, Hamlin, ‘biz bütün öğrencilerimize ki, bunlar Yahudi, Hıristiyan, İslam olabilir, aynı öğretimi veriyoruz.

Biz onları aynı şekilde İncil’ e göre, Hıristiyanlığın önemli gerçekleri doğrultusunda eğitiyoruz. Farklılıkları asla dikkate almıyoruz. Biz, İncil’ de bize ulaştırılan inandığımız şeyi öğretiyoruz’ der.”⁹²

---

⁹¹ (Ulusoy, 2005, s. 36)

⁹² (Ulusoy, 2005, s. 34)

Yer Seçimi

Robert Kolej binalarının yapılacak yeri olarak, Rumeli Hisarının tam karşısında, bugünkü Boğaziçi Üniversitesinin yeri seçildi.

“Okulun yer seçimi de birçok yönden dikkat çekicidir. İlk olarak bir Bizans sarayında açılması düşünülen kolej için daha sonra Rumeli surlarının üst tarafında karar kılınmıştır. Okul için tayin edilen mevki tarihi bir önem arz etmektedir.

Fatih Sultan Mehmed Han' ın fethine başladığı yer olması, fetih şehitlerinin burada metfun olması, Fetih ' ten sonra Bektaşî tekkelerinden birinin kurulduğu mıntıkaya Amerikan Misyoner grubunun bir okul açması son derece anlamlı, bilinçli ve mesaj yüklüdür. Tüm bunlar Hamlin tarafından söylenildiği iddia edilen sözü destekler niteliktedir: “Fatih nasıl ki İstanbul' u fethine buradan başladıysa ben de onu geri almaya buradan başlayacağım.” (s. 313).

Nitekim inşaat başladığında köşe taşı indirme töreninde konuşan Rum avukat Philip Apostolides İstanbul surlarını kastederek,

‘Bu bina o surlardan daha yüksek bir yerde bulunmaktadır. Onlara hükmetmektedir. Bu binanın gücü manevidir ve ebedidir. O surların yıkılıp gittiğini görecektir’

Diyerek oradaki kimselerin hissiyatına tercüman olmuştur (s. 313).⁹³

---

⁹³ (Selimoğlu, 2018, s. 126-127)

Arazisinin Satın Alınması

Şaban Ulusoy;

"Robert Kolejinin birinci kısmının yerini Ahmet Vefik Paşa önce on altı bin liraya, sonra ikinci kısmını da yirmi bin lira karşılığında Amerikalılara satmıştır. (...)

...Ahmet Vefik Paşanın bu hareketini sadaret makamı dahi hoş görmedi, etrafta dedikodu yayıldı. Paşa ise

'Paris sefaretı esnasında tahsisatın tam verilmediği ve borçlandığı bu nedenle ne halt etse müstahak olduklarını' söylemiştir.

Kolejin müdürlerinden biri olan Wasburn, Hamlin ve bizim bazı tarihçilerimize rağmen Paşa' nın yerini borç yüzünden değil, Kolej' e ilgi duyduğu ve Kolej' in samimi bir dostu olduğu için sattığını iddia eder. Arazinin satışını hemen herkes Paşa' nın misyonerlere bir ihsanı olarak görür. Daha sonraları Vezir Ali Paşa, Ahmet Vefik Paşayı bu satışı feshetmesi için zorlar ve tüm ihtiyaçlarının karşılanacağı konusunda garanti verir buna rağmen Ahmet Vefik Paşa bu işe yanaşmamıştır. Ahmet Vefik Paşa' nın arazisini her türlü girişimlere rağmen Amerikalılara satması devrin hükümdarı II. Abdülhamit Han' ın canını fazlasıyla sıkmıştır. Ahmet Vefik Paşa öldüğü zaman nereye gömülmesinin arzu ve irade edildiği usulen II. Abdülhamit Han' a sorulunca

'Kayalar kabristanına defnediniz. Robert Kolejde çalınan çan sesleri kıyamete kadar kulaklarında çınlasın dursun'

Demiş ve emri icra olunmuştur. ⁹⁴

---

⁹⁴ (Ulusoy, 2005, s. 30)

Robert Kolej Kuruluş İzini Nasıl Alındı?

“Robert Kolejin kuruluşu için defalarca başvurulmasına karşın, izin alınamıyordu, her seferinde başvuru ret ediliyordu.

Nihayet üstesinden geldiği zorlukları resmeden Dr. Hamlin ‘in başvurularının Türk Hükümeti defalarca ret edilmesinden sonra, zararsız küçük bir taktikle Türklerin rızasını almayı nasıl başardığını anlatan hikâyesi.

İç Savaş'ın sonunda Amiral Farragut, Birlik filosunu Avrupa suları turuna çıkardığında, güzergâhının bir parçası olarak Boğaz'a demirledi.

Türk yetkililer, karakteristik olarak, Amiralin ziyaretinin ciddi bir gizli amacı olduğunu hayal ettiler. Türklerin şüpheli doğasını bilen Dr. Hamlin ‘in Ermeni bir arkadaşı, öğretmen-Misyonere bundan yararlanmasını önerdi. Amiral Farragut planın iletilmesine hemen rıza gösterdi.

Buna göre, Türk yetkililer tarafından onuruna verilen bir ziyafette Amerikan Amirali Sadrazam'a döndü ve oldukça masum bir şekilde;

‘Amerikan kolejini inşa etme izni neden reddedildi?’

Hepsi buydu ve yeterliydi. Türkler, Amiralin ziyaretinin gerçek amacını keşfettiklerini düşünüyorlardı. Birkaç hafta sonra bir imparatorluk habercisi, Dr. Hamlin’ e Boğaz kıyısında bir Amerikan Koleji kurma izni verdi.

Kolej, adını taşıyan New York tüccarı Christopher R. Robert'ın verdiği pratik yardım olmadan asla başlayamazdı.”⁹⁵

Osmanlıdan 1829’ da Yunanistan’ ın, 1908’ de Bulgaristan’ ın kopmasında bu kurumların önemli rol oynadılar. **Bulgaristan ayaklanmasının liderlerinin tamamı,**

⁹⁵ (Robert Kolej at Constantinople)

<http://www.dlir.org/archive/orc-exhibit/items/show/collection/6/id/11228>

İstanbul’ da Robert Kolej’ de eğitilmişlerdiler. Robert Kolej’ in yönetici ve öğretmen kadrolarını çoğunlukla masonların oluşturduğunu anımsayalım.

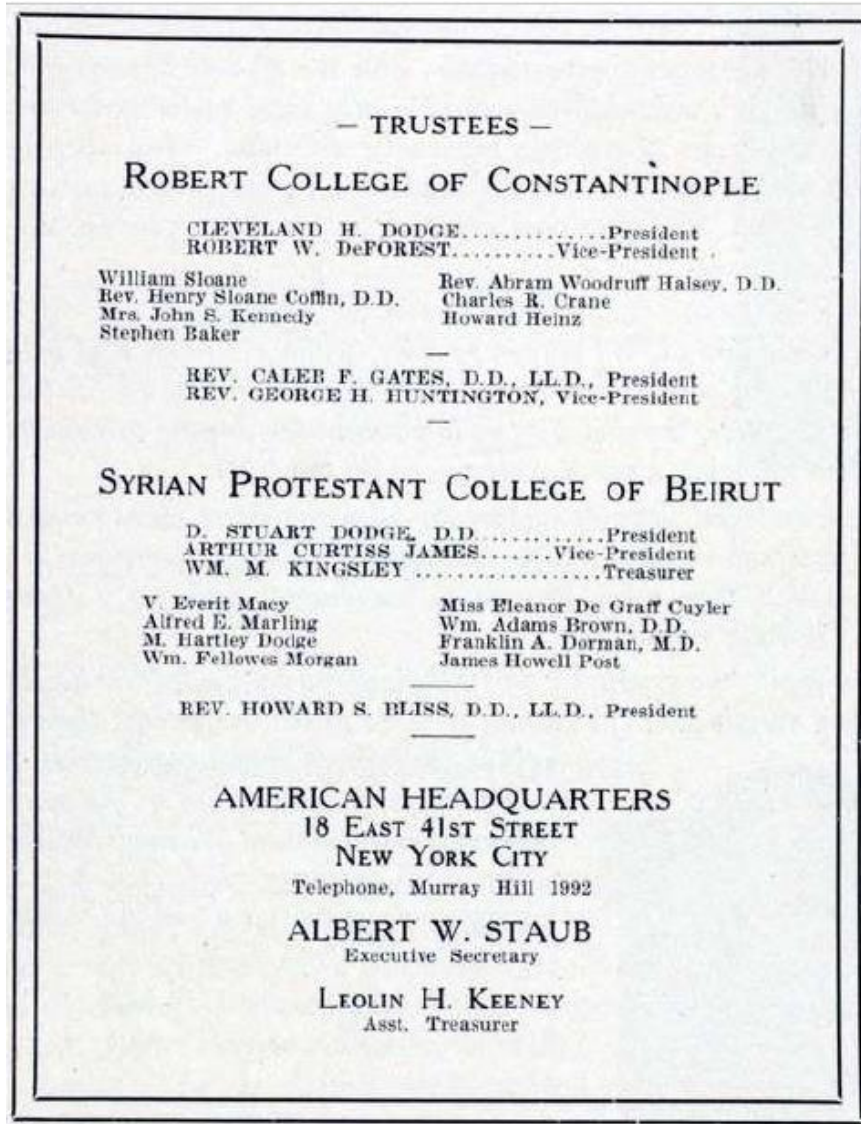
Prof. Dr. İlhan Tekeli;

“Robert Kolej, ilk yıllarda Ermeni, Rum ve Bulgar öğrencileri eğitmiş. Bulgar milliyetçiliğinin gelişmesinde ve yönlendirilmesinde önemli etkisi olmuş; isyanın önder kadrosu bu okulda yetişmiştir. Bulgaristan’ ın o dönem iki başbakanı Robert Kolej mezunudur. 1880’ lerin ikinci yarısından sonra, Türk ve Yahudi öğrenci sayısı artmıştır.

1912’ de kolejin mühendis bölümü açılmış, yüksek eğitim kurumu niteliği olmuştur.”⁹⁶

---

⁹⁶ (İlhan Tekeli, 1999, s. 116)

Görsel 11 Robert Kolej, İstanbul ve Suriye Protestan Koleji, Beyrut Yöneticileri

Robert Kolej Anadolu' ya Devşirilmiş Öğretmen Yetiştirir

Anadolu' da kurulan ABCFM Misyon okullarının önemlilerinde ve ABD konsolosluklarında, Robert Kolej' de eğitilmiş, Ermeni asıllı kişiler görev alıyordu. Yüzlerce örnekten buraya ancak birkaç tanesini alıyorum:

- Bahçecik Amerikan Koleji - Bitinya / Bithynia Lise

Resül Narin;

*"Laura Farnham neredeyse okulu tek başına idare ediyordu. Okulun bütün işlerinden o sorumlu idi. Derslerin çoğuna o giriyordu. Bu durum Mr. Parsons' un gelişine kadar devam etti. Daha sonra ikiliye Armenag Hagopyan ve **Robert Kolej' den mezun kardeşi Profesör A. Hagopyan katıldı.** Okulda dersler Ermenice idi. Fakat İngilizce de öğretiliyordu."* ⁹⁷

- ABD Sivas Konsolosluğu

Bilal N. Şimşir, Diplomat ve Akademisyen;

"ABD Sivas konsolosluğu, 1886 yılında açıldı. Buraya Konsolos olarak H.M. Jewett adında biri atandı. Mr. Jewet bir Amerikan Misyonerinin oğluydu. Fanatik Türk düşmanı Misyoner ailede koyu bir Türk düşmanı olarak yetiştirilmişti. Anadolu ' nun Tokat kentinde doğmuştu. Çocukluğu Ermeniler arasında geçmişti. Sonra Amerikan Misyonerlerinin ana merkezinin bulunduğu Massachusetts eyaletine öğrenime gönderilmişti. Yıllar sonra oradan alınıp, doğduğu ve çocukluğunu geçirdiği Orta Anadolu' ya Amerikan konsolosluğuna gönderildi. 20 Kasım 1886 günü Sivas' a geldi ve Amerikan konsolosluğunu açtı.

(...)

---

⁹⁷ (Narin, s. 266)

Konsolosluk dragomanlığına yine Amerikan Misyonerlerinin okutup yetiştirdiği Ananie Haralanyades adlı bir Rum alındı, İstanbul Robert Kolej çıkışlıydı. Konsolosla birlikte aynı binada çalışıyor ve aynı binada yatıp kalkıyordu. Yine Misyonerlerin yetiştirdiği İsalah Moutisantos adlı bir başka Rum, ikinci tercüman olarak Konsolosluğa alındı.

Sivas konsolosluğuna bağlı olarak Ankara' da bir Amerikan Konsolosluk ajanlığı açıldı. Bunun başına Dikran Tabibi adlı bir Ermeni getirildi. Jewett bu Ermeni' yi Washington' a şöyle tanıtıyordu:

'Mesleği doktorluk olan Mr. Tabibian, İngilizce konuşup yazıyor. Altı yıl Amerika Birleşik Devletlerinde kalmıştır. Amerikan Misyonerlerince hararetle tavsiye ediliyor. Kendisi Türk vatandaşı olmakla birlikte, Konsolosluk ajanı olarak atanmasına Babiâli' nin ses çıkarmayacağını öğrendim '

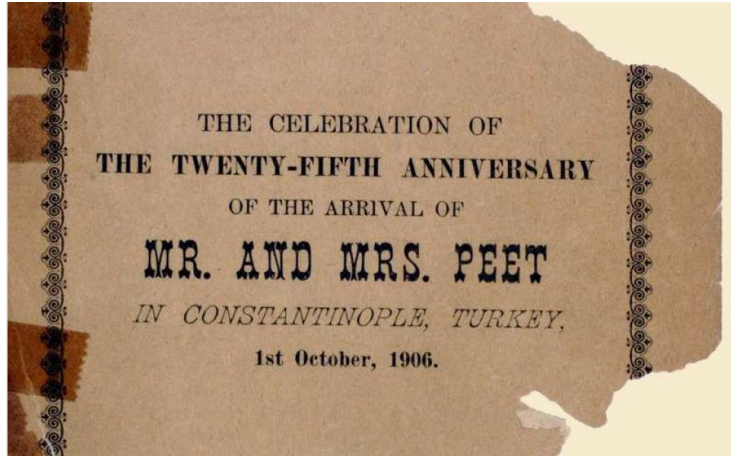
Tabibian da Misyonerlerin yetiştirmesi, onların Amerika' da okuttuğu bir Ermeni doktoruydu. Sivas Amerikan konsolosluğunun kadrosu böylece tamamlandı. Misyoner çocuğu olan Jewett' in üç yardımcısı da Misyonerlerin yetiştirdiği, Misyonerlerin salık verdiği kimselerdi. Biri Ermeni, ikisi Rum Raporları bunlar kaleme alacaklardı. ⁹⁸

---

⁹⁸ (Şimşir, s. 87-88)

- Bay ve Bayan Peet

Bay ve Bayan Peet' in İstanbul Misyonundaki görevlerinin 25. Yılı şerefine bir toplantı düzenlenir. Toplantı hakkındaki kitapçığın kapağını aşağıda veriyorum, kitapçığın tamamı ABCFM belgeliğinde bulunmakta.⁹⁹

Bay ve Bayan Peet İstanbul' a 1881' de gelmişler, Osmanlı coğrafyasında birçok yerde çalışmış, toplantılar düzenlemişler. Kitapçık ' da Bay ve Bayan Peet hakkında övücü konuşmalar, kendisine verilen hediyeler anlatılmış. Meraklısı bağlantısını verdiğim sanal adresten tamamını okuyabilir.

Bu araştırmada aktaracağım kısım, kitapçığın sonundaki Ermeni ve Rum kişilere dair olan bölüm. Bay ve Bayan Peet ' in Misyonerlik faaliyetleri sırasında Ermeni kilisesi, Ermeniler ve Rumlarla nasıl işbirliği yaptıklarını göstermesi bakımından anlamlı:

13. sayfada yer alan bu paragrafta toplantıya kimlerin katıldığı anlatılmakta. " Misyoner Derneğinin üyelerinin yanı sıra, Ermeni ve Yunanlı dostların, Robert Kolej profesör ve okutmanlarının "British Colony" üyeleri, Amerika büyükelçisi Hon. John G. A. Leishman, Amerika konsolosu Bay Ozmun ve diğer diplomatik görevliler.

---

⁹⁹ <http://www.dlir.org/archive/orc-exhibit/items/show/collection/6/id/11312>

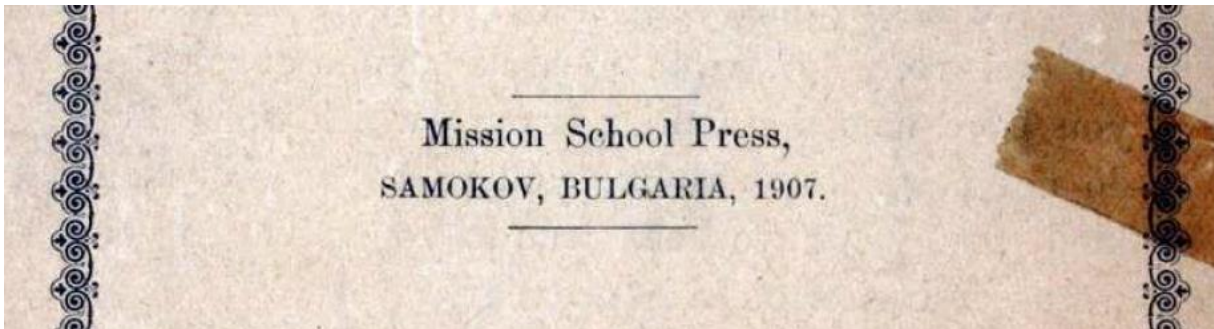
Those present, besides missionary associates, included a few Armenian and Greek friends, Professors and Instructors from Robert College and the American College, members of the British Colony, and the Hon. John G. A. Leishman, American Ambassador to Turkey, together with Mr. Ozmun the American Consul General and other members of the diplomatic corps.

Katılanlara bakar mısınız?

- Ermeni ve Yunanlı dostlar
- **Robert Kolej öğretim kadrosu**
- Amerika elçiliği en üst düzeyde temsil...

Kitapçıkta belirtildiğine göre, Ermeni Patriği de Bay Peet' e çok samimi bir mektup göndermiş. Mektupta toplantıya katılabilmek istediğini, ancak zamanında haberi olmadığı için katılmadığını belirttikten sonra; *"yoksul ve acı çeken halkına yaptıkları için teşekkür eder."* Ermeni Patriğin "halkım" dediği Ermeniler tabii ki.

Kitapçık, Bulgaristan' da Misyon okul matbaasında basılmış.

Matbaa çok önemli

Doğu Akdeniz' e ilk gelen Amerikalı misyonerler, ilk iş olarak Girit 'te bir matbaa kuruyorlar, ardından Bulgaristan 'da. Sonra İstanbul' a yerleşince, matbaayı İstanbul' a taşıyorlar, peşi sıra Anadolu' da belirli merkezlerde matbaalar kuruyorlar.

Robert Kolej Yüksekokul kısmı, Boğaziçi Üniversitesine dönüştürülünce, Rektörün ilk işi matbaa kurmak oluyor.

THE CELEBRATION OF
THE TWENTY-FIFTH ANNIVERSARY
OF THE ARRIVAL OF
MR. AND MRS. PEET
IN CONSTANTINOPLE, TÜRKİYE,
1st October, 1906.

The many friends of Mr. and Mrs. Peet will doubtless be glad to learn that the twenty-fifth anniversary of their arrival in Constantinople was delightfully observed on the afternoon of October 1st.

The reception took place in Mrs. Carrington's parlors in the Bible House.

After a goodly muster of friends had gathered and offered their personal congratulations to Mr. and Mrs. Peet, Dr. Washburn made a brief address, at the conclusion of which he presented to Mr. and Mrs. Peet a Morris chair and a beautiful antique rug in behalf of their friends in Constantinople, the

— 4 —

four missions in Turkey and a few former associates now in America. Dr. Washburn spoke as follows:—

“ We have met together here to-day especially to congratulate Mr. and Mrs. Peet on the completion of one quarter of a century of labor in connection with the work of the Bible House at Constantinople and in Turkey generally, and I have been honored by being requested to speak as the representative of all the many friends of Mr. and Mrs. Peet on this occasion. I confess that I am somewhat embarrassed, and I have been reminded of an incident that came to my knowledge when I was a boy. The most famous divine in New England was Dr. Emmons. Now there was a certain Dr. of Divinity, named Williams, who was an eloquent speaker and was very fond of delivering eloquent addresses. He had picked out Dr. Emmons as a good subject and told him he would like to preach his funeral sermon. Dr. Emmons consented, and Dr. Williams wrote his sermon. Dr. Emmons however did not die. Finally Dr. Williams went to Dr. Emmons and said, “See here, I have had that sermon ready all this time, and now I am going to read it to you.” So when he read it Dr. Emmons said, “Stop! Dr. Williams, that is not true.” And when Dr. Emmons tried to say more, Dr. Williams said, “Brother Emmons, you are dead. Keep quiet!”

THE CELEBRATION OF
THE TWENTY-FIFTH ANNIVERSARY
OF THE ARRIVAL OF

MR. AND MRS. PEET

IX COXŞTAXTIXOPLE, TÜRK EY,

İst October, 1906.

The many friends of Mr. and Mrs. Peet will doubtless be glad to learn that the twenty-fifth anniversary of their arrival in Constantinople was delightfully observed on the afternoon of October İst.

The reception took place in Mrs. Carrington's parlors in the Bible House.

TO THE KIND FRIENDS WHO HAVE REMEMBERED
THE 25th ANNIVERSARY
OF OUR ARRIVAL IN CONSTANTINOPLE.

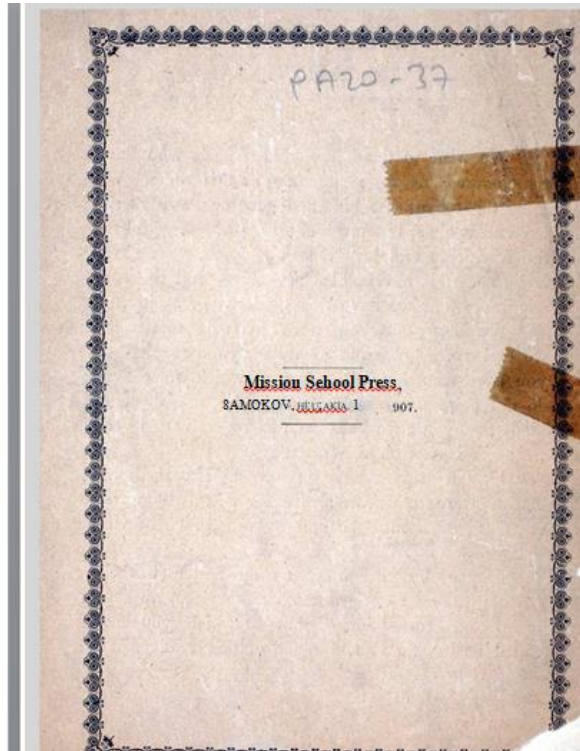
We wish to thank the kind friends who have remembered us so generously at this time. We are particularly thankful for the kind and generous words written and spoken, but most of all we are thankful for the friendship and love these stand for. Your love and esteem is a valuable possession, and the consciousness that we have this gives us great joy.

We know that you have given us more than we deserve, you have thanked us beyond our deserts, you have named qualities as ours which we fear we do not possess. It is like you to be generous and kind, and you have been true to yourselves in your words and gifts on this occasion.

May we take what you have said to us as the mark towards which we shall strive, as a suggestion of what we should be and by the grace of God shall be.

If year by year we can show better work, a purer life, and more consecrated service, we shall realize our conception of that to which you have called us by the remembrance of this anniversary.

Thankfully,

Belge 8 Bay ve Bayan Peet için basılmış kitabın ilk sayfaları ve arka kapak sayfaları

- Rıza Nur Anılarından

"KOLEJLER, HIRİSTİYANLIK YUVASIDIR

Avrupalılar Türkiye' deki mekteplerine, âsâr-ı atika taharriyatına (eski eser araştırması) hele Amerikalılar çok ehemmiyet verdiler. Bunlar için adeta kapitülasyon tarzında şeyler istiyorlar. Ne ise, onları da kaldırdık. Robert Kolej, Cizvit mektepleri memleketimizin irfanı için pek mühimdir, lazımdır. Ancak bu mektepler dini ve siyasidir. Memleketimizde sırf bu maksatla yapılmışlardır. Talebeyi Katolik ve Protestan yapmak istiyorlar. Koloni işinin mukaddemesi mektep, yetimhane ve hastanedir. Avrupalılar kaç asırdır, koloni yaptıkları memleketlerde evvelce hep böyle başlamışlardır. Bir memlekette bu mektep ve hastaneyi gördünüz mü, derhal hükmediniz ki, o devlet orayı koloni yapmak istiyor. Bu koloni işi, mühim bir iştir. Bu teşkilât hakkında yüzlerce kitaplar vardır. Burada bahsi uzundur. Hele Türk bunu iyice tetkik etmelidir. Bizim için hayati meseledir.

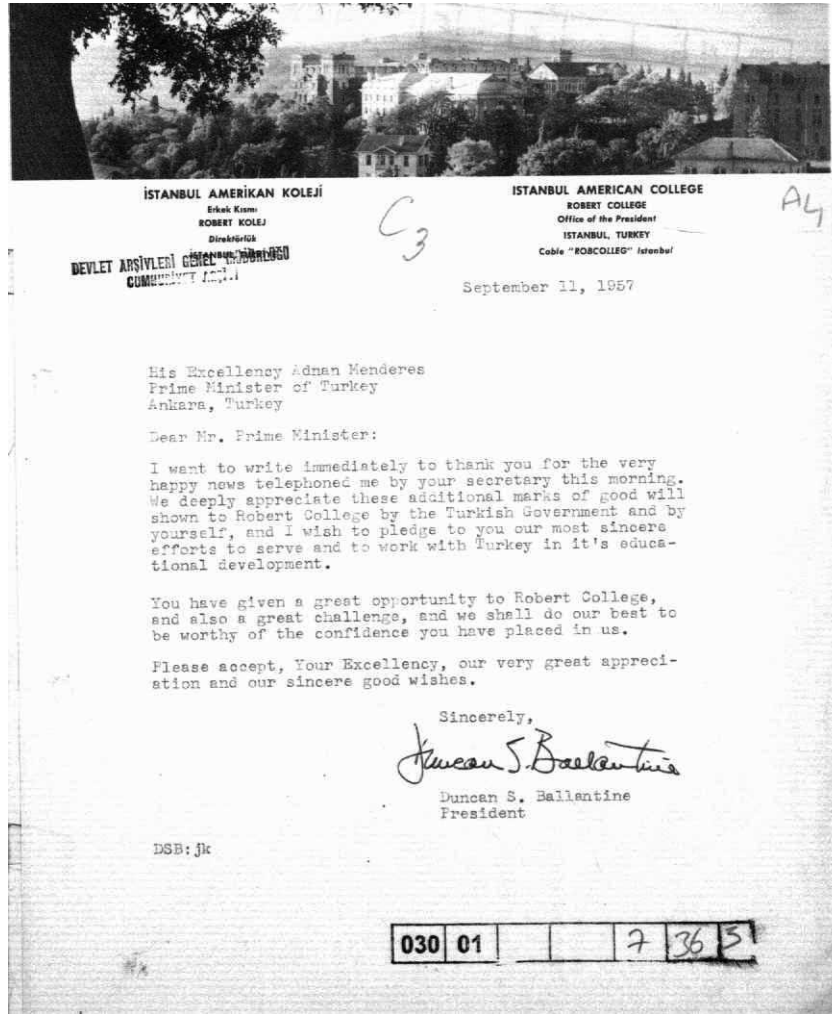
Fransızların bu teşkilâtının merkezi Lyon' dadır. Buna dikkat etmeli. Nitekim son yıllarda İtalyanlar bu işe gayret vermişler, bizde birçok mektepler açıyorlar. Bir de eskiden bu mekteplere Rum ve Ermeniler dolardı. Yahudiler de Alliance İsrailite denilen cemiyetin mekteplerine giderlerdi. Bu müessese Fransız Yahudilerininindir ve Fransız emellerine hadimdir. Bu mekteplere, bilhassa Amerika mekteplerine Türk çocuklarını doldurmalı. Ancak din ve akidelerine, milliyetin muhafazasına dikkat etmeli. Son yıllarda memnuniyetle gördüm ki, İstanbul' daki Robert Kolej Okulunun dörtte üç talebesini Türk çocukları teşkil etmektedir." ¹⁰⁰

---

¹⁰⁰ (Nur, 1992, s. 271-272)

AMERİKALILARIN KÜSTAHLIĞI

Robert Kolej Başkanı, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve Başbakanına davet mektubu yazıyor, İngilizce! Bu küstahlıktır, hakarettir. İsmet İnönü, Adnan Menderes, Süleyman Demirel mektupları geri göndermiş mi acaba? Teşekkür mektupları yazdıysa hangi dilde yazdılar acaba?

Belge 9 Robert K. patronundan Başbakan Adnan Menderes' e İngilizce mektup ¹⁰¹

¹⁰¹ Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

DEVLET ARŞİVLERİ
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Alfred Ogden
Chairman

120 Broadway

New York N. Y.

July 5, 1962

His Excellency İsmet İnönü
The Premier of Turkey
Ankara, Turkey

Your Excellency:

Mr. Orhan Mersinli, the new Senior Vice President of Robert College has, or in the near future, will personally ask you on my behalf as Chairman of the Board of Trustees, to attend a special Centennial Dinner which is being held in New York City to celebrate the start of the 100th Anniversary year of the founding of Robert College in Istanbul. The Centennial Dinner will take place in the Grand Ballroom of the Waldorf-Astoria Hotel in New York on October the 17th.

Because Robert College was the first educational institution of its kind to have been established abroad by Americans, the occasion of its centennial year also marks the close bonds which have existed for many years between our two countries. It would give us great pleasure if you would agree to be present as an honored guest and to speak a few words on this important occasion.

A special Founding celebration will also take place at the College during May of 1963. Our centennial observances will therefore be international, occurring as they do in both New York and Istanbul.

We sincerely hope that we have the honor of your presence at the New York occasion.

Respectfully yours,

Alfred Ogden
Alfred Ogden
Chairman

030 01 7 42 7

Belge 10 Robert K. patronundan Başbakan İsmet İnönü' ye İngilizce mektup ¹⁰²

¹⁰² Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

CARLETON COLLEGE
NORTHFIELD, MINNESOTA

THE PRESIDENT

November 3, 1965

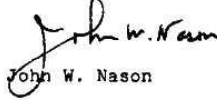
His Excellency,
Suleyman Demirel
Premier of Turkey
Ankara, Turkey

Dear Mr. Prime Minister:

As a trustee of the Eisenhower Exchange Fellowships from their beginning until this past September when I resigned, I was delighted to learn of your victory in the recent elections in Turkey and of your assumption of the Premiership of your country. The Eisenhower Exchange Fellowships trustees and your other friends in this country are proud of you and wish you every possible success in your difficult and important assignment.

I knew Mr. Menderes and have had the privilege of entertaining him when he was in this country. It is therefore an additional satisfaction that his reputation has been restored by your election.

Yours sincerely,

John W. Nason

JWN:do

030 01 8 50 6

2

Belge 11 Robert K. patronundan Başbakan Süleyman Demirel' e İngilizce mektup ¹⁰³

¹⁰³ Bu belge Devlet Arşivlerinden alınmıştır: <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr>

ROBERT KOLEJ REKTÖRLERİ

CYRUS HAMLİN, 1863 - 1877

ABCFM, "Amerikan Board" ; Osmanlı İmparatorluğuna yolladığı ilk misyonerlerden (1938) ve Robert Kolejin kurucusu ve ilk rektörü.

Şaban Ulusoy;

"Cyrus Hamlin ' in dedeleri aslen Fransalıdır. Dedeleri Fransa' dan İngiltere' ye oradan da Almanya' ya sonrada Amerika' ya yerleşmişlerdir. Hamlin 'in ailesi koyu bir Hıristiyan ailedir. Hamlin bu Hıristiyan ailede koyu bir dindar, idealist ve müteşebbis bir ruhla yetişmiştir. İç dinamiğini hep Hıristiyanlıktan almış nerede olursa olsun bütün dini ibadetlerini yerine getirmiştir. Yıllar geçtikçe Hamlin kendini her yönden yetiştirmiştir. Onu en çok inançsızların aydınlatılması konusu etkilemiştir. Bunun için yapılacak en iyi faaliyet misyonerce hareket etmektir. Hamlin misyoner olmaya karar vermiş ve 1836 yılında Misyoner İdare Heyeti Sekreteri William Armstrong, Cyrus Hamlin 'e İstanbul' a misyoner olarak atandığı bildirmiştir. (...)

Misyonerler gittikleri ülkelerdeki azınlık dillerini çok iyi bilirlerdi. Hamlin ' de çalıştığı ülkenin azınlık dillerini çok iyi bilmekteydi. Teşkilat özellikle Ermenice öğrenmesini istiyordu. Bunun üzerine Hamlin, koyu bir Ermeni ırkçısı olan Mr. Mesrobe Tolitain' den ders aldı. Misyonerler her konuda gayet iyi bir şekilde yetiştirilir ve kendilerini tamamen inançlarına ve ideallerine adanmışlar böylece gittikleri ülkelerde ihtilal seviyesinde hareketler meydana getirirlerdi. Cyrus Hamlin kolejin tam anlamıyla varlık sahasına çıkması ve tam bir 'Hıristiyan Evi' olması yönünde hiçbir fedakârlıktan çekinmemiştir. Türkiye' de, İngiltere' de, Fransa' da ve Amerika' da araştırmalar yapmış, kolej için çeşitli cemiyetler kurmuş, Hıristiyan hayır kurumlarından, zenginlerden ve

devlet adamlarından maddi ve manevi yardımlar toplamış, onların desteğini almıştır. " ¹⁰⁴

"Robert kolejinin ilk öğrencileri arasında bulunan Bulgar ihtilalcisi Mateef, Bulgarca Mir gazetesinin 20 Haziran 1936 tarih ve 10.774 numaralı sayısında şunları yazmıştır:

'Dr. Hamlin Müslümanlık nereden İstanbul' a girmişse Hıristiyanlığın da oradan İstanbul' a girmesi için Rumeli Hisarı' nın en yüksek kulesi üzerinde bir Kolej açmak istiyordu.' " ¹⁰⁵

Dr. Uygur Kocabaşoğlu;

"1890'lı yılların ortalarından itibaren baş gösteren olaylar (Ermeni olayları) da yine iki ülke arasındaki başlıca sürtüşme konularından birisiydi ve bir ucundan misyonerlerle ilintiliydi ya da en azından öyle algılanıyordu. Öte yandan misyonerler kendileriyle ilgili olaylarla Osmanlı yönetimine baskı yapılması için her türlü olanaktan yararlanıyorlardı. Başkan McKinley (1897- 1901) yönetiminin Dışişleri Bakanı John Hay, Robert Kolej'in ünlü müdürü George Washburn 'un kuzeniydi. Suriye Protestan Koleji'nin ünlü müdürü Howard Bliss ise Başkan Theodore Roosevelt'in (1901-1909) çocukluk arkadaşıydı. Robert Kolej'in kurucusu George Washburn 'un kayın pederi ünlü misyoner 86 yaşındaki Cyrus Hamlin Başkan Cleveland'a (1885-89 ve 1893- 97) Osmanlı karasularına savaş gemileri göndermesini salık vererek saldırgan bir 'gunboat' diplomasisi kışkırtıcılığı yapıyordu. " ¹⁰⁶

---

¹⁰⁴ (Ulusoy, 2005, s. 27-28)

¹⁰⁵ (Ulusoy, 2005, s. 29)

¹⁰⁶ (Kocabaşoğlu, 1989, s. 22)

"Bulgaristan'ın 'kurtarılması' davasının bayrağını ilk açan misyoner, Robert Kolej'in kurucusu Cyrus Hamlin olduysa, sonuç alınmasına en çok emeği geçen misyoner de Cyrus'un damadı ve Kolej'in ünlü müdürü George Washburn oldu. Kayınpeder ve damadı, gerek derin Bulgarofilliklerinin, gerekse sonsuz Rusofobiyalarının etkisiyle ve hiç kuşkusuz ehl-i salib ehl-i islâm çelişkisinin verdiği iman gücüyle bu davaya soyundular." ¹⁰⁷

Doç. Dr. Mustafa Çabuk;

"Misyoner Hamlin okullarda Ermenice öğretimine verilen önemle ilgili şunları söylemekteydi:

'Ermeni' yi veya herhangi bir azınlığı millet yapabilmenin yolu dilden geçer. Bizim dersimiz Ermeni dilinin işlenmesine büyük bir hareket unsuru kattı. Çamur ve demir cevheri halinde bulduğumuz şeyi altına çevirdik.' Demekteydi (Gailard vd., 2005:135)." ¹⁰⁸

Bilal N. Şimşir;

"Kilise önlerinde Protestan papazlarının Türk düşmanlığıyla ilgili kitapları adeta kapışılıyordu. Türkiye' de uzun süren misyonerlik yapmış olan Bliss' ler, Sreene' ler, Hamlin' ler ve daha niceleri, Türk düşmanlığı üzerine ve Ermeni propagandasıyla ilgili kitaplarıyla zenginleşmişlerdir. Sürümünü arttırmak için bu kitaplar iğrenç resimlerle süslenmiş ve Protestan papazları sözde görüntüyle de Türk' e karşı bütün kinlerini kusmuşlardır. İlerde bu yayınlardan örnekler verilecektir." ¹⁰⁹

"Türkiye' de bulunmuş Amerikan Misyonerlerinden Rahip Edwin M. Blisa, Turkey, The Armenian Atrocities (Türkiye ve Ermeni Vahşeti), adlı

---

¹⁰⁷ (Kocabaşoğlu, 1989, s. 125)

¹⁰⁸ (Çabuk, 2013, s. 44)

¹⁰⁹ (Şimşir B. N., s. 71)

kitabı yayınladı. Kendisine Robert Kolejin kurucusu ve sonra müdürü olan Cyrus Hamlin de yardım etti.”¹¹⁰

Dilşen İnce Erdoğan;

“1820 yılında Osmanlı topraklarına ayak basan Amerikalı misyonerler iktisadi ve siyasi açıdan büyük ülke olabilmesi için bu topraklarda Amerikalı tüccarlar ile birlikte çalışmaya başlamışlardır. Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde yaşayan etnik gruplar üzerinde, dönemin siyasi konjonktürüne de uygun olarak görünürde Hıristiyanlığı yaymak amacı ile ilk önce Yahudiler, Müslümanlar, Rumlar ve Ermeniler arasında faaliyet gösterdiler.

Yahudilerin ve Müslümanların dinlerine sıkı sıkıya bağlı olmaları, Rumlarında Amerikalı misyonerlerin getirdikleri hizmetlere Avrupa’ ya yakın olmalarından dolayı daha önceden tanışmaları nedeni ile misyonerler başarılı olamadılar. Fakat Ermenilerin bağımsız Ermenistan kurma, Ermeni milliyetçiliğinin oluşması, Ermeni dilinin ve Ermeni tarihinin gelişmesinin yapı taşlarını oluşturan Amerikalı misyonerler bu dönemde çıkan Ermeni isyanlarının da baş aktörü oldular.”¹¹¹

“Örneğin Robert Kolejin kurucularından olan Cyrus Hamlin ezilmişlik duygusunu eğitimde ilke olarak benimseyen ve bunu Ermeni öğrencilere benimseten Amerikalı öğretmenlerin başında gelmiştir. Bu doğrultuda eğitim alan, devletin kendilerini ezdiğine ve sömürdüğüne inanan Ermeni öğrenciler, patlamaya hazır bombalar haline dönüştürülmüşlerdir. (Hamlin, 1924: 260-265).

Amerikan okulları, her iki toplumu birbirinden uzaklaştırmaya başlamış ve sonunda da koparmıştır.”¹¹²

---

¹¹⁰ (Şimşir B. N., s. 77)

¹¹¹ (Erdoğan, 2012, s. 1654)

¹¹² (Erdoğan, 2012, s. 1658)

GÜNÜMÜZDE HAMLİN' E ÖVGÜLER

BÜ web sayfasında, Robert Kolej kurucuları olarak gösterilen, Osmanlı İmparatorluğunu yıkıma götüren sürecin baş aktörleri, Amerika emperyalizminin kanlı misyonerleri; başta **Hamlin... Hala hayırsever bir insan olarak tanıtılıyor.**

"Robert Kolej bir eğitimci, mucit, teknisyen, mimar ve kurucu olan Dr. Cyrus Hamlin ile tanınmış hayırsever ve zengin bir tüccar olan New Yorklu Mr. Christopher Rheinlander Robert tarafından İstanbul, Türkiye'de kurulmuştur.

Boğaziçi Üniversitesi' nin temelleri 1863 yılında bir eğitimci, mucit, teknisyen ve mimar olan Dr. Cyrus Hamlin ile tanınmış hayırsever ve zengin bir tüccar olan New Yorklu Mr. Christopher Rheinlander Robert tarafından Birleşik Devletler sınırları dışındaki ilk Amerikan koleji olan Robert Kolej' in İstanbul' da kurulması ile atılmıştır." ¹¹³

"1863 senesinde kurulduğunda, Robert Kolej' in bütün yükü Cyrus Hamlin adında çalışkan ve azimli bir adamın sırtındaydı. Dr. Hamlin, okulun yöneticiliğini yapmakla kalmıyor, o zaman henüz inşa halinde olan kampüste işçilerle birlikte çalışıyor, sabahları her işini bırakıp öğrencilerle beraber kahvaltı ediyor ve gerektiğinde resmi işleri halletmek üzere bazen saraya kadar uzanan görüşmeleri yürütüyordu.

1869 senesine gelindiğinde, Cyrus Hamlin Bebek' te bir efsane haline gelmişti. - Meltem Gürle, Yabancı Diller Yüksekokulu 13 Mart 2013" " ¹¹⁴

¹¹³ http://www.boun.edu.tr/tr_TR/Content/Genel/Tarihce

¹¹⁴ <http://www.150.boun.edu.tr/yazi.php?id=1>

Güney Kampüs I. Erkek Yurdu (Hamlin Hall)

Vizyon-Misyon-
Değerlerimiz

Etik İlkeler

Boğaziçi Arşivleri

Fahri Doktora

Kişisel Verilerin Korunması

Kurum Tarihi >

Kronoloji

Rektörler

Kurumsal Kimlik

Robert Kolej bir eğitimci, mucit, teknisyen, mimar ve kurucu olan Dr. Cyrus Hamlin ile tanınmış hayırsever ve zengin bir tüccar olan New York'lu Mr. Christopher Rheinlander Robert tarafından İstanbul, Türkiye'de kurulmuştur.

Boğaziçi Üniversitesi'nin temelleri 1863 yılında bir eğitimci, mucit, teknisyen ve mimar olan Dr. Cyrus Hamlin ile tanınmış hayırsever ve zengin bir tüccar olan New York'lu Mr. Christopher Rheinlander Robert tarafından Birleşik Devletler sınırları dışındaki ilk Amerikan koleji olan Robert Kolej'in İstanbul'da kurulması ile atılmıştır.

Mr. Robert finansal yükü üstlenirken, Dr. Hamlin ise Birleşik Devletler'den kaynak sağlayarak Koleji kurma sorumluluğunu eline almıştır. Yeni kurulan Yönetim Kurulu'nun aldığı kararlar doğrultusunda, Kolej'in kapıları ırk, milliyet, din gözetilmeksizin önyargısızca ve ayırım yapılmadan tüm öğrencilere açık olmasına, hiçbir koşulda herhangi bir politik eğilim göstermemesine, hiçbir politik düşünceye dahil olmamasına ve eğitim dilinin İngilizce olarak yapılmasına karar verilmiştir.

Boğaziçi Üniversitesi, tarihçesi içinde tamamen Robert Kolej tarihçesi veriliyor, üstelik çarpıtılarak, gerçek saklanarak. Tarihçe içinde açıkça yalan söyleniyor. Robert Kolej Yüksekokul oluşu ve BÜ dönüşümü de gerçeğe aykırı, çarpıtılarak anlatılıyor;

“1959: Bir Yüksek Öğretim Kurumu

Robert Koleji, İdari ve İktisadi Bilimler, Mühendislik, Fen Edebiyat ve Eğitim alanlarında yükseköğretim kurumu olma statüsü kazanır.

1971: Robert Koleji’ n den Boğaziçi Üniversitesi’ ne

Yıllar süren işbirliği ve koordinasyonun ardından 1971 yılında, Robert Koleji Yüksekokulu Türkiye Devleti’ nin değerlendirme sürecinden geçer. Bunun arkasındaki itici güç, Türkiye’ nin o tarihlerde Ulusal Üniversite sistemini geliştirme sürecine girmesi ve Robert Koleji kurumunun çağdaş anlamda bu bakımdan önemli ölçüde tanınmasıdır. Robert Koleji Rumelihisarı Kampüsü’ nü boşaltır ve üniversite tesislerini Türkiye Cumhuriyeti’ ne bağışlar. Bu durum, 18 Mayıs 1971 tarihli protokolde şu kelimelerle anlatılmıştır: ‘...Türkiye Hükümeti bir üniversite kurmak amacıyla Robert Koleji Yüksekokulu’ nun tesis ve imkânlarından yararlanabilir...’ ”

GEORGE WASHBURN, 1877 - 1903

Cyrus Hamlin 'in damadı (kızı ile evli), Başkan McKinley (1897- 1901) yönetiminin Dışişleri Bakanı John Hay 'ın kuzeni.

George Washburn 'a "**Bulgaristan' ın Atası**" da denmektedir.

Doç. Dr. Celal Öney;

"Öğretim süresi yüksekokul niteliğindeki bölümler dört yıl, diğer bölümler ise üç yıl olan bu okullarda temel amaç Protestanlığı öğretmek ve yaymak olmuştur. Robert Kolej' in müdürlüğünü yapmış olan George Washburn; "Bu kolej, Türk halkına Hıristiyan ruhunu, hayat tarzını ve dünya görüşünü açıklamak için kurulmuştur" sözüyle doğrulamaktadır (Halefioğlu, 2007: 22-23). Ayrıca Amerikan Board' ın raporlarında okulların basit bir eğitim kuruluşu olmadığı, Protestan bir merkez olduğu, bunun yanında bir misyoner güç olarak Ortadoğu' daki etkili ve önemli bir unsur olduğunun vurgulanması da okulların amacını net olarak ortaya koymaktadır (Bağceci, 2008: 158-162)" ¹¹⁵

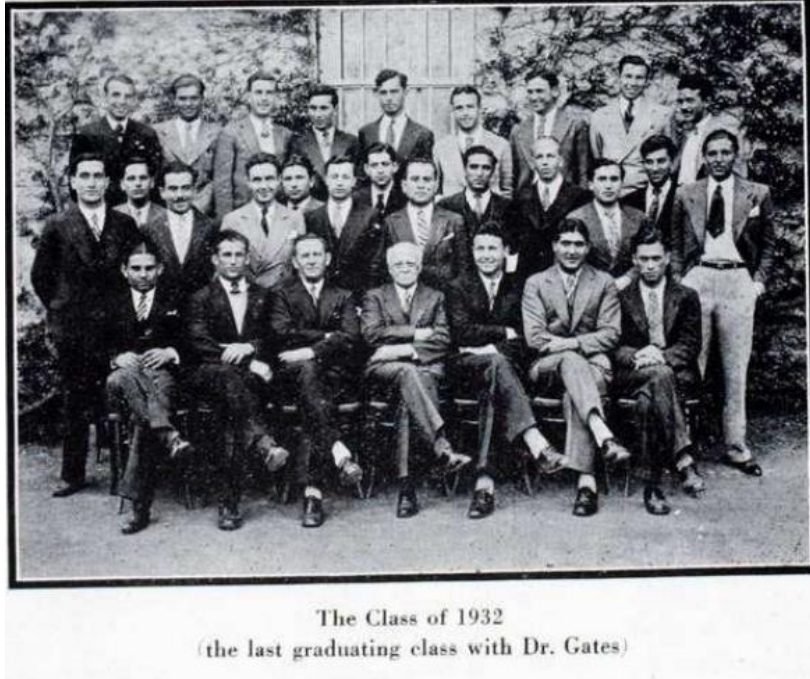
¹¹⁵ (Öney, 2010, s. 82)

CALEB FRANK GATES, 1903 - 1932

Prof. Dr. Orhan Kılıç;

"1894-1902 yılları arasında Caleb Frank Gates Fırat Koleji başkanlığını yürütmüştür. Gates, Chicago' lu idi. Beloit Koleji ve Chicago Ruhban Okulu mezunuydu. 24 yaşında iken 1881 yılında Türkiye' ye gelmiş ve Mardin' de Arapça öğrettiği bir erkek lisesi kurmuştu. Mardin' de iken, kimse dilini öğrenmeden bir ülkede yaşamamak diyerek Türkçe de öğrenmişti.

Gates' in görevde olduğu yıllar 1895 Ermeni olaylarının yaşandığı yıllardır bu olaylardan Harput ta etkileniyordu. Böylesine zor bir dönemde başarılı olmuş olacak ki 1902 yılında Robert Kolej başkanlığına tayin edilmişti." ¹¹⁶

Görsel 12 Dr. Gates ile son sınıf öğrencileri

¹¹⁶ (Kılıç, 2007, s. 480)

PAUL MONROE, 1932 - 1935

*"Paul Monroe 7.6.1860'da Indiana' da Madison'da doğdu. Chicago Üniversitesinde 1902' ye kadar eğitim gördü. Daha sonra Kolombiya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 1915–1923 yılları arasında başkanlık yaptı. Eğitim konusunda önemli kitaplar yazdı. Robert Kolej ve Amerikan Kız Kolejine mütevelli heyeti tarafından başkan yapıldı. "*¹¹⁷

WALTER LİVİNGSTON WRIGHT, 1935 – 1944

*"Monroe' den sonra Walter Livingston atandı. Wright Nebraska'da Lincoln' da 1900'de doğmuştu. Babası Walter Livingston Wright, Pennsylvania' daki Lincoln Üniversitesinin Başkanıydı. Livy (Livingston) lisans derecesini Princeton'dan 1921'de almış, Master'ı Beyrut'taki Amerikan Üniversitesinden almıştı. 1928'de Princeton Üniversitesinde doktora yapmıştı. Osmanlı devlet yapısı üzerine kitap yazmıştır." "*¹¹⁸

DİĞERLERİ

4. Paul Monroe (1932-1935)
5. Walter Livingston Wright (1935-1943)
6. Floyd Henson Black (1944-1955)
7. Duncan Smith Ballantine (1955-1961)
8. Patrick Murphy Malin (1962-1964)
9. Dwight James Simpson (1965-1967)
10. John Scott Everton (1968-1971)

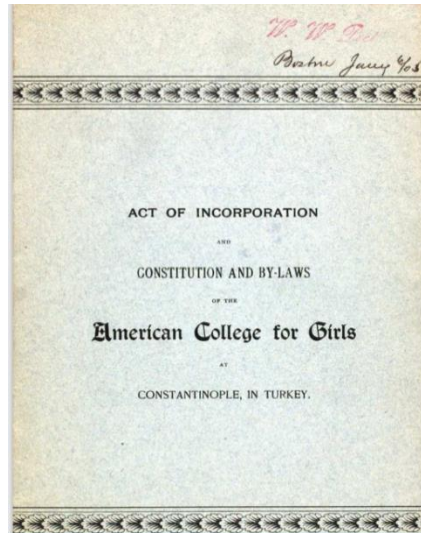
¹¹⁷ (Ulusoy, 2005, s. 53)

¹¹⁸ (Ulusoy, 2005, s. 53)

ÜSKÜDAR AMERİKAN KIZ KOLEJİ

1871' de İstanbul Kız Koleji, Boston Kadınlar Derneği tarafından "*Constantinople Home School for Girls*" ismiyle Gedikpaşa' da kuruldu. Massachusetts Eyaleti tarafından onaylandı. Kuruluş amacı, İstanbul' da milliyeti ve dini ne olursa olsun her genç kızı; Hristiyan eğitimi ile yetiştirmek ve Hristiyan ahlaki değerlerini öğretmek olarak ifade edilmiş.

Amerika yasalarına göre işbirliği (Corporation) olarak kurulan İstanbul Amerikan Kız Kolejinin, Kuruluş 1901' de yeniden düzenlenen Sözleşmesinin birinci maddesinde WBM¹¹⁹ yönetim kurulu üyesi olan her kişinin, bu "İşbirliğinin" de yönetim kurulu üyesi olduğu ve ikinci maddesinde de "İşbirliğinin" adının; "İstanbul Amerikan Kız Koleji" (The American College for Girls at İstanbul) olduğu yazılıdır.¹²⁰

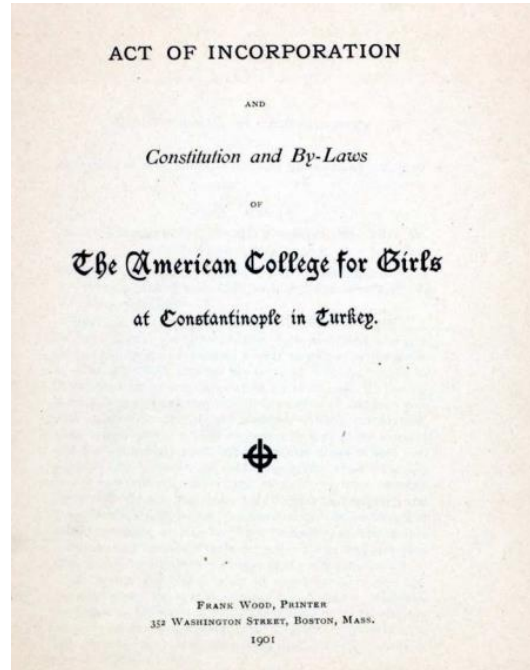

Belge 12 Kızlar için Amerikan Okulu Kuruluş Sözleşmesi Kapak ¹²¹

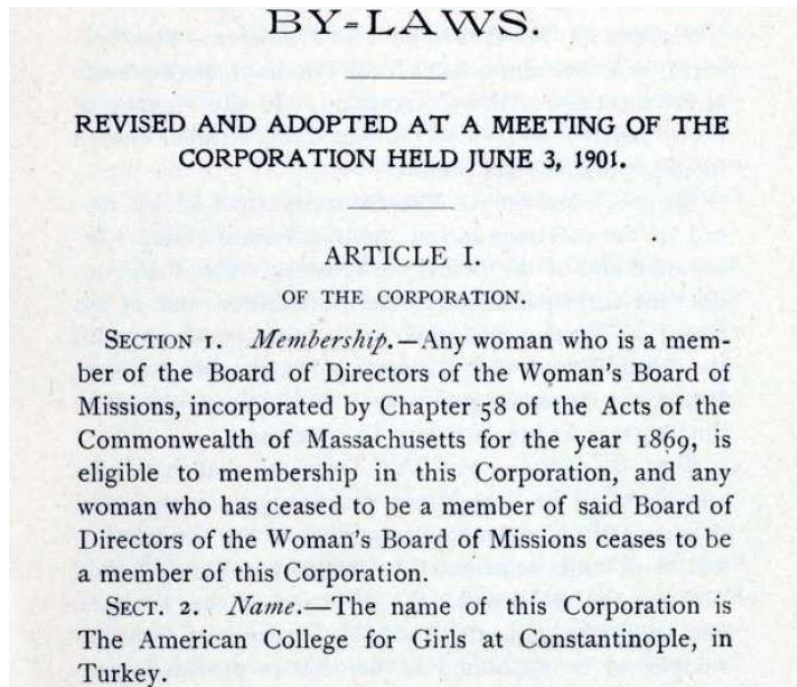
¹¹⁹ Woman' s Board of Mission – Kadınların Misyon Board' u

¹²⁰ Act of in Corperation and Constitution and By Laws of the American College for Girls at the Constantinople, in Turkey, Boston, 1901

¹²¹ <http://www.dlir.org/archive/orc-exhibit/items/show/collection/6/id/11109>

Belge 13 Kızlar için Amerikan Okulu Kuruluş Sözleşmesi Kapak içi

Belge 14 Kızlar için Amerikan Okulu Kuruluş Sözleşmesi Madde 1 ve 2

1873' de Üsküdar' a taşındı.

1890' da eğitimine dört yıl daha ekleyerek kolej niteliğine dönüştü. Eğitim dili İngilizce.

1905' te binası yanınca 1914' de Arnavutköy sırtlarına taşındı.

Başlangıçta Ermeni, Bulgar, Rum öğrenciler öğretim görürken, II. Meşrutiyetin İlanından sonra Yahudi ve Müslüman öğrenciler de eğitildi. Halide Edip Adı var bu okulun ilk mezunlarından.

1920' de okula bir tıp fakültesi eklendiyse de 1924' te kaldırıldı.¹²²

Görsel 13 Amerikan Kız Koleji, Üsküdar

---

¹²² (Büyükkarcı, 2001)

Prof. Dr. Süleyman Büyükkarcı,

<http://cv.sinop.edu.tr/projeler/SULEYMANBUYUKKARCI-387>

Amerikan Kız Koleji, Bina Yapımı, Köşe Taşı Yerleştirme Tören Programı:¹²³

- I. Invocation by Rev. MARCELLUS BOWEN.
- II. Address by President MARY MILLS PATRICK, on the "College at Arnaoutkeuy."
- III. Addresses by MEHMED HALIL BEY, representative of the Imperial Ottoman Department of Public Instruction; CHRISTOPHER KNITIS, Bishop of Pera, representative of the Greek Patriarchate; KHOSROV VARTABED, representative of the Armenian Patriarchate; ARCHIMANDRITE SHOPAU, representative of the Bulgarian Exarchate; and by Sir EDWIN PEARS, representative of the British Community.
- IV. Laying of the corner stone, by Hon. WILLIAM WOODVILLE ROCKHILL, Ambassador of the United States of America.
- V. Prayer by President CALEB FRANK GATES, of Robert College.

Amerikan Kız Kolejinin, Üsküdar' da inşa edilen binasının köşe taşını yerleştirme programının İngilizce aslının önemli bölümlerini aşağıda veriyorum:

"Davetliler:

Osmanlı İmparatorluk Kamu Düzenleyici Bölüm temsilcisi Mehmet Halil Bey,

Christopher Knitis

Yunan Patriği, Ermeni Patriği, Bulgaristan Eyalet Temsilcisi, "British" topluluğunun temsilcisi."

Müslüman ve Yahudi Dini liderler davet edilmemiş ya da gelmemişler.

¹²³ (Marry Mills Patrick, 1912, s. 16)

Temel taşı koyma töreni, tipik masonik köşe taşı koyma töreni.

- Köşe taşını Amerika Birleşik Devletleri **Mason** Büyükelçisi koyuyor.
- Temel atma töreninin duasını da Robert Kolej Başkanı mason Caleb Frank Gates yapıyor.
- Temel atma töreninde 7 erkek 1 kadın var. Bir mason locasının kusursuz olması için 7 üstat masonun tapınak da hazır bulunması gerekir. Burada da 7 kişi var, rastlantı mı? Büyük olasılıkla hepsi de Üstad / Usta masonlar.

Dünden bugüne özetle

1863 Bebek' te erkeklere eğitim vermek üzere kuruluşu

1871 Gedikpaşa' da Amerikan Kız Koleji' nin açılışı

1971 Arnavutköy' de Robert Kolej olarak karma eğitime geçiş

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ VE AMERİKAN OKUL LOGOLARINDA MASONİK SİMGELER

SİMGELERİN ANLAMLARI

Mavi – Kırmızı

Renkler, mason tarikatı öğretilerinde önemli bir yere sahiptir. İlk üç dereceyi oluşturan Büyük Localarda, localara "Mavi Localar" denir. Mavi localar da loca görevlilerinin dış giysileri (regalyeleri) mavidir. Yüksek Şûra, 4 – 33 dereceler arasının yapılmasıdır ve Yüksek Şûrada localar "Kırmızı Localar" diye ifade edilir.

- *"Mavi Kurdele ve Mavi İpek*

İngiltere B. Locasının 37 Mart 1721 tarihli kararı şu şekilde alınmıştır:

'Büyük Üstat, Büyük Üstat Kaymakamı ve Büyük Görevliler dışında hiç kimse som altın veya altın kaplamalı bijusunu boynuna mavi kurdele ile asamaz ve mavi ipek kenarlı beyaz deri önlük takamaz; bu tip önlükler Önceki Büyük Vazifelilerce de takılabilir.'

Yukarıdaki, önlük kenarına mavi ipek hakkındaki ilk kayıttır ve mavi rengin Büyük Vazifelilere ait olduğu belli olmaktadır. 1745-1750 senelerine doğru Büyük Vazifelilerin önlüklerinin kenarına mor bordur takmağa başladıkları görülür." ¹²⁴

"... 'kuşam' konusunda localar birçok fantezilere yer vermişler, en açık gök mavisinden, koyu lâciverte kadar bütün nüanslara yayılarak 'mavi' rengine sadık kalmakla beraber çeşitli süslemelere imkân bırakmışlardır. ¹²⁵

¹²⁴ (Ayan, 1994, s. 60-62)

¹²⁵ (Nafiz Ekemen, 1976)

Görsel 14 Çeşitli mason önlükleri

- Mavi Renk Hannover Sülalesinin İngiliz Kraliyetindeki rengidir!

"İngiliz Masonluğunda beyaz renk, Cambridge Üniversitesi ve Parlamantonun rengidir. Açık mavi renk Dizbağı Nişanı kurdelesi, Stuartistler ve Oxford Üniversitesinin rengidir. Ancak, Hannover hanedanının tahta geçmesinden sonra koyu mavi renge dönüştürülmüştür. Bunun için İngiltere'de Büyük Görevli önlüklerinin koyu mavi rengi Kraliyet rengidir ve Büyük Üstatların Hannover Kraliyet ailesinden seçilmesinden gelmektedir." ¹²⁶

Görsel 15 İngiltere B. Büyük Locası ana toplantı salonu

¹²⁶ (Ayan, 1994, s. 70)

Geometri

Masonlar 7 temel bilim arasında geometriyi de sayarlar. Aslında matematik, geometri bilim değildir; bilimin ortak dili olarak kabul edilirler. Bir doğrunun döndürülmesi ile daire, kaydırılması ile kare ve yürütülmesi ile üçgen elde ederiz ki bunlar geometrinin temel şekilleridir.

Daire - Çember

Daire/çember, mason tarikatının en önemli simgelerindedir. Mason logosunun temel işareti pergel ile çizilir. Geometri "bir" ile başlar ve başlangıç küre ile ifade edilir. Küre tekliği sembolize eder. Daire, kürenin iki boyutlu izdüşümüdür.

Yer, toprak, kare veya dörtgen; gök, daire olarak ifade edilir. Tapınak mimarileri de, bu nedenle dörtkenar ile yarım kürenin (kubbe) bileşimidir. Yeni mason da kareden başlar daireye geçer. Bu nedenle daire kareden üstündür.

Yarım Daire

Bir dik üçgen, bir yarım daire içine çizilebilir. Bu da yarım dairenin gücünü gösterir. Süleyman tapınağının kubbesi pergel ile yarım daire olarak çizilir. Bu anlamda yarım daire, Süleyman Tapınağını ve onun temsili olan tüm mason tapınaklarının tavanını simgeler.

Kare

Kare, mason simgelerinin en önemlilerinden olan gönye ile çizilir. Gönye, pergel ile birlikte mason işaretini oluşturur. Dört dik köşesi ile kare 4 sayısı ile ifade edilir. Karenin uzaya izdüşümü küptür. Küp en kusursuz şekildir, altı yüzü vardır; Böylece, küp evreni simgeler. Locaya kabul edilen aday simgesel olarak ham taş olarak kabul edilir. Locada işlendikten sonra küp taş olacaktır. Masonlar kimi zaman dikdörtgene de uzun kare derler. Mason Localarının toplandığı yerler tapınak (mabet) olarak isimlendirilir ve uzun kare biçimindedir.

Kare içinde Daire

Masonik birçok simgede, daire bir kare içine çizilmiştir. Bunun anlamı; Kareyi oluşturan dört duvar üzerinde kubbenin yapılandırılır. Kareden daireye geçiş, masonik anlamda masonun yapması gereken bir durumdur. Kare içinde daire simgesi, kabalistler tarafından ayrıca ve özellikle değerlendirilmiş; maddede gizli bulunan tanrısal ateşi belirttiği kabul edilmiştir.

Üçgen

Büyük Loca bünyesindeki Mavi Localarda (1.° - 3.°)

Üçgen, üç noktayı birleştiren üç açı ile üç kenardan oluşan, iç üç açının toplamı 180° olan geometrik şekildir.

Masonluğun ana simgelerindendir. Mason simgeleri içinde Eşkenar Üçgenin yani Deltanın içine bir göz şekli konunca her şeyi gören göz simgesi ortaya çıkar. Eşit kenar içindeki göz simgesi ile birlikte "ışıklı üçgen" masonluğun en önemli ve güçlü simgelerindendir; ilahi kuvvetin simgesidir. Kral Süleyman' ın tahtının arkasında ve localarda onu temsil eden loca başının (Üstadı Muhterem) kürsüsü arkasında tam ortada bu simge muhakkak bulunur. 4.°Tablosu, İbrani alfabesinden bir 'yod=' harfi, bir yıldız, bir üçgen ve bir çember veya daireyi içerir.

Delta

"Eşkenar üçgen, diğer birçok antik toplumda da Tanrıyı temsil eder. Şekil Musevi sistemine taşındığında, ortasındaki Yod harfiyle birlikte Tetragrammaton (YHVH), veya Allah' ın telaffuz edilemeyen kutsal adını temsil etmeye başlamıştır. Buna göre, Vasıflandırılmaz Derecelere bu şekliyle taşınan eşkenar üçgeni, merkezinde bir Yod harfi bulunan Delta olarak tarif edebiliriz." ¹²⁷

---

¹²⁷ (Or, 2008, s. 96-98)

*“Az aydınlatılmış dokuz kemerli geçit üç nöbetçi tarafından korunurken, Loca parlak ve ışıqla parlar. Altın ve beyaz ışıqlar alana hakimler ve oda içerisindeki sayısız kaynaktan ışığı yansıtırlar: Anılmaz Ad Taşıyan akik taşın üzerinde bulunan ışıklandırılmış kaide, **Güneyde bulunan üç ışığın oluşturduğu eşkenar üçgen, Batı’ da bulunan beş yıldızın kareyi oluşturup merkezinde bir yıldız bulundurması, yine Batı’ da bulunan yedi yıldızın kareyi oluşturup bir üçgeni kapsamaları.**”¹²⁸*

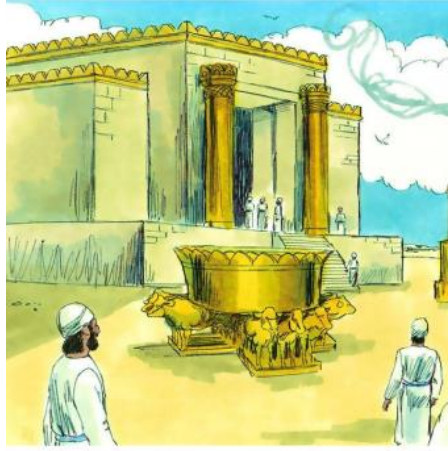
Sütun

Tarihin en önemli ve etkileyici binaları, tapınakları çeşitli başlık süslemeleri olan sütunlarla inşa edilmiştir. Sütun, göğe doğru yükselmeyi, tanrıya ulaşma çabasını; gücü ve dayanıklılığı simgeler. Masonik terminolojiye göre, bunlar J sütunu (Jakın) ve B sütunu (Boaz) olarak gösterilir. Bu sütunların söylene bilimden alınan birçok bulunuş hikâyesi olduğu gibi, masonlar J ve B sütunlarının tanım ve simgeledikleri kavram ve nesnelere, her derecede ayrı olarak tanımlarlar. Mason Loca yapılanmasının ve mason öğretisinin en önemli simgelerinden biridir. Kral Süleyman tapınağının giriş kapısının önünde iki sütun olduğu kabul edilir. Kral Süleyman tapınağı temel olarak yapılandırılan ve biçimlendirilen mason tapınak girişlerinde kesinlikle sağ ve solda iki sütun bulunur.

J ve B sütunları, masonik törenlerde töreninde çok önemli yer tutarlar. Mason locasına girişlerde, iki sütun arasında durularak loca başını derecenin selamı ile selamlarlar. Aksi takdirde çalışmaya başlamış bir locaya giriş yapılamaz.

---

¹²⁸ (Seren, s. 186-187)

Görsel 16 Kral Süleyman Tapınağı, girişte J ve B sütunları

Kemer

Arch sözcüğünü sırasıyla inceleyecek olursak; mimaride kullanılan Kemer anlamında bilindiği gibi iki noktanın arasını bağlayan dışbükey şekildir. "B" ve "J" sütunları arasındaki kemer buna örnek verilebilir.

Masonluğun felsefi derecelerinden olan 13. derecedeki Royal Arch da ise iki sütun üzerindeki kemer kilit taşı ve kemer taşlarının oluşturduğu kemer yapısı ise iki boyutlu olarak algılanabilir. Kral Süleyman tapınağında kemer kavramı önemlidir. –Tapınağın gizli odasına 9 kemerli tünelden gidilir.

Mason bilginin her şeklini edinebilecek, J ve B sütunu nasıl iki kemerle alttan ve üstten birleşmişlerse, ilimle dini, felsefe ile ilahiyatı da birleştirmesini başaracak ve bunların birbirleriyle bilgi paylaşımını sağlayacaktır.

Görsel 17 Birçok simge bir arada. Önde iki sütun ve sütunları bağlayan kemer

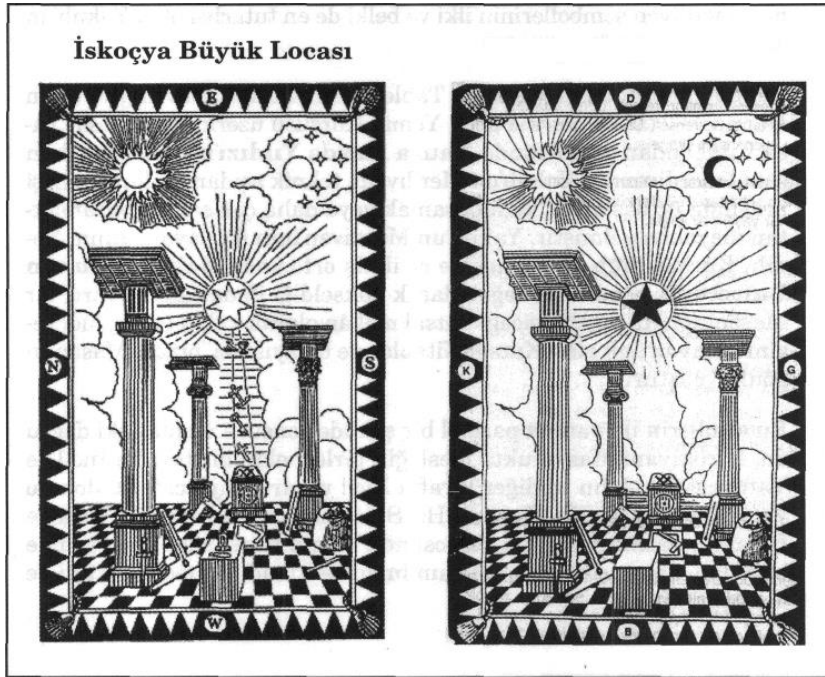
Merdiven

Merdiven, mason tarikatı öğretisine, diğer birçok simge gibi Yahudi dininden girmiştir.

- "Yakub' un Merdiveni¹²⁹ - Tamer Ayan 33.°

" 'Yakup, oradaki taşlardan birini alıp başının altına koyarak yattı. Rüyasında yeryüzüne bir merdiven dikildiğini, başının göklere eriştiğini gördü. Tanrı' nın melekleri merdivenden çıkıp iniyorlardı.' (Tevrat-Yaradılış, 28, 11 - 12)

29 Nisan 1965 Konsekrasyon Töreni ile İskoçya Büyük Locasından alınan Yakup'un Merdiveni ve teferruatı bir süre kullanıldıktan sonra 1984-1985 tarihinde Türkiye Büyük Locası tarafından ' laiklik elden gidiyor gerekçesiyle' ritüelden ve Çalışma Tablosundan çıkarılmıştır. " ¹³⁰

Görsel 18 Solda İskoçya BL 'dan alınan tablo, sağda 1981' de değiştirilen tablo.

¹²⁹ (Ayan, YAKUBUN MERDİVENİ, 2005)

¹³⁰ (Ayan, YAKUBUN MERDİVENİ, 2005)

Kandil - Lamba

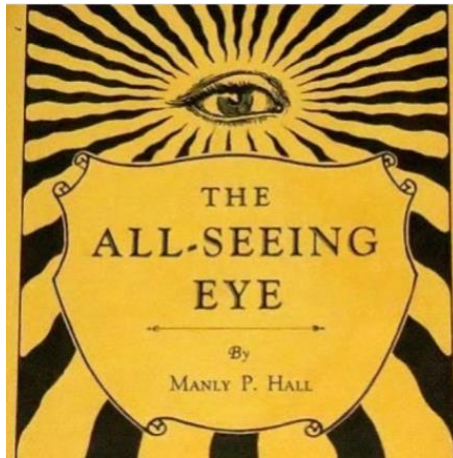
Kandil, usta masonu simgeler. Mason, kandil gibi yanarak insanlığı aydınlatacaktır. Çıracak mason, mason olduktan sonra usta masonların eğitimiyle kandile dönüşecektir. Çıracak masonun dönüşüm sürecini yöneten usta mason, onun içine gereken yağ koyacaktır. Kandil Süleyman Tapınağının altında 9 kemerden oluşan tünel ile erişilebilen, Kral Süleyman' ın hazinesi ve gizli bilgileri saklayan sandığı ve en önemlisi yaratıcının, söylenemeyen yalnızca okunan gizli isminin kazılı olduğu sütunların bulunduğu odada bulunur. Odanın bir korumacısı vardır ve odada bulunan kandilleri hep yanık tutmakla görevlidir. Kandil aynı zamanda, yandığı sürece masonları aydınlatan bilim ve fenni temsil eder.

Mason Simgelerinden Örnekler

Yukarıda üçgen ve içinde herşeyi gören göz, girişte sağlı sollu J ve B sütunları

Loca – Büyük Loca Simgeleri / Bijuleri

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası

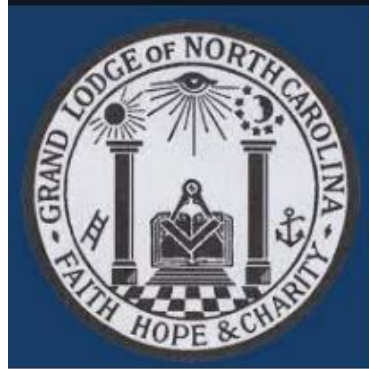
[HKEMBL](#) [Temel Kavramlar](#) [Nasil Mason Olunur](#) [SSS](#) [Türkiye](#) [Dünya](#) [English](#)

Grand Lodge of Tennessee - Wi...
en.wikipedia.org

Grand Lodge of Missouri - Wiki...
en.wikipedia.org

LOGOLAR

BÜ

Geometrik biçimlerden oluşuyor; çember/daire, kare, iç içe geçme. Rengi lacivert ve açık mavi. Logoda dualite var.

Masonlarca kutsal 7 ilimden birisi kabul edilen Geometri şekilleri ile tasarlanmış; En dışta kare ve içinde daire, kare 2 eşkenar üçgene bölünmüş, üçgenler içinde de yarım daireler. Tipik masonik simgeler topluluğu. Bunların anlamını bölüm başında vermişim.

Renk geçişleri de dualityyi, karşıtların iç içeliğini simgeliyor. Kötünün içinde iyilik, iyiliğin içinde kötülük gibi. Mavinin içinde açık mavi, açık mavi içinde koyu mavi.

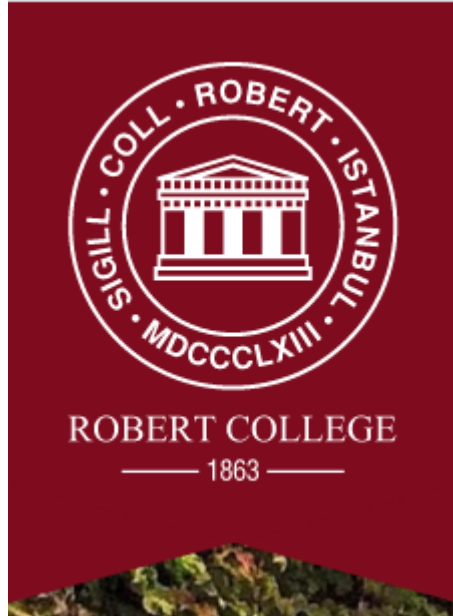
BÜ logosunu söylendiğine göre, BÜ kurucu rektör Aptullah Kuran tasarlamış, Özer Kabaş' ın bir tasarımcı olarak çizgiye dökmüş. Logo, 1971 – 1972 yılları arasında ortaya çıkmıştır. Logoyu masonların tasarladığına hiç kuşku yok.

Robert Kolej / Robert Lisesi

Görev yapan mason öğretim elemanları:

Adam Oliver, Nilhan Çetinyamaç, Fatma Ümran Ümgün

Süleyman Tapınağı giriş kapısı çizilmiş. Yeni çizimde eski ayırmaç (logo) bir uzun kare (dikdörtgen) içine alınırken, uzun karenin alt uçlarında eşit kenar üçgen de çizilmiş.

Resim 1 Robert Kolej eski ve yeni ayırmaç

Amerika Kız Koleji / Lisesi

Görev yapan mason öğretim elemanları:

Peter Coles, Funda Cüceloğlu

Eski Logo

Yeni Logo

Logonun rengi koyu mavi, BÜ ile aynı. Logo içinde Yakup' un merdiveni (4 basamaklı), J ve B sütunları, sütunlar üzerinde görünmez de denin kemer ince bir çizgi ile vurgulanmış, yan tarafta ağaç da destekliyor.

Logonun işlendiği uzun kare altında eşkenar üçgen ihmal edilmemiş.

Tarsus Amerikan Koleji

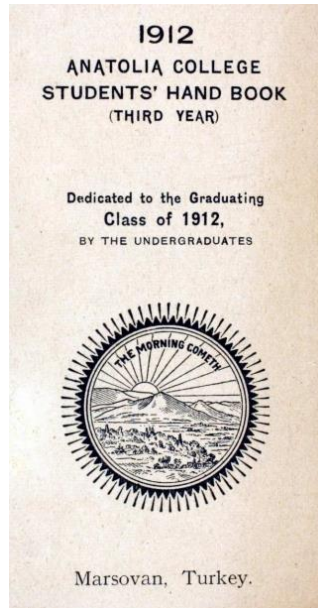
Eski ayırmaç

Yeni ayırmaç

Maraş, Anadolu Koleji

BİRİNCİ KİTAPTAN İKİNCİSİNE GEÇERKEN

Vardık birinci yolun sonuna, her varış, bir yeni yola çıkış değil midir?

Birinci kitapta Boğaziçi Üniversitesi kökleri, köklerden meydana çıkarılanı ve sonra biçimsel olarak dönüştürüleni konuştuk. Dünü konuştuk, bugüne nasıl geldiğini gördük.

İkinci kitabımızda dönüşmüş yani dönüştürülmüş olanın ne olduğunu konuşacağız; kurumsal ve bireysel ilişkileri, gölgede saklanan kimlik ve aile bağlantıları, amaçları ve görevleri konuşacağız. Bilim cüppesi giymiş olanın, gerçek amacının, toplum için özgür bilim yapmak mı yoksa emperyalist anamalcı (kapitalist) sömürü düzenini ayakta tutmak ve güçlendirmek üzere bilim ve eğitim olanaklarını kullanmak mı?

Dönüştürülmüş olanın akademisyenlerinin, Türk Ulusunun “çağdaş uygarlık düzeyine erişme savaşında” , eğitim muharebe alanında hangi tarafta yer aldıklarını anlamaya çalışacağız; tam bağımsız Türkiye Cumhuriyetinden yana mı, vatanımızı, insanımızı, tüm kaynaklarımızı sömüren emperyalist düşmandan yana mı?

I.Kitap – “Kökler ve Dönüşüm” de daha çok tarihi, dünü konuştuk. II. Kitapta ise bireysel, örgütsel, sınıfsal ve işbirlikçi toplumsal boyutu ile günceli konuşacağız. Çok şaşırtan isimler, ilişkiler göreceğiz.

Yeni yolculukta buluşmak dileğiyle, esen kalın.

KAYNAKÇA

- Arıĝ, A. S. (2014). *Atatürk Dönemi Yabancı Okullar, 1923-1938* (2. Baskı b.). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, XVI. Dizi - Sayı 831.
- Arıĝ, A. S. (tarih yok). Osmanlı'dan Günümüze; Misyonerlerin Türkiye'deki Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri. *Hacettepe Üni. Edebiyat Fak. Dergisi*, 169 - 183.
- Ayan, T. (2005, Eylül). YAKUBUN MERDİVENİ. *Mimar Sinan*(136), 37-58.
- (tarih yok). Barışa ve Aydınlanmaya Tek Yol. *Tek Yol*. içinde İstanbul: Robert Koleji.
- Büyükkarcı, S. (2001, Aralık 1). Amerikan Okulları Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*(9), 9-52.
- Çabuk, M. (2013). *Misyonerler ve Ermeni İsyanları, Doktora Tezi*. Kahramanmaraş: KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM Ü. .
- Er, T. (2007). *Erguvaniler-Türkiye'de İktidar Doğanlar* (3. Baskı b.). İzmir: Duvar Yayı.
- Erdoğan, D. İ. (2012). XIX. YÜZYILDA ERMENİLERİN SİYASAL, SOSYAL, KÜLTÜREL HAYATINDAKİ DEĞİŞMELERDE AMERİKA BD Rolü. *38. ICANAS -Uluslararası Asya ve Kuzey Asya Çalışmaları Kongresi, 2007, 10-15 Mayıs. 4*, s. 1653-. Ankara: ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU.
- Haluk Selvi, K. D. (2012). Osmanlı Devleti'nde Amerika Birleşik Devletleri Vatandaşlarının Hukuku ve Karşılaşılan Bazı Problemler. *History Studies*, 4(Özel Sayı), 327-349.
- İlhan Tekeli, S. İ. (1999). *Osmanlı İmparatorluğunda Eğitim ve Bilgi Üretim Sisteminin Oluşumu ve Dönüşümü* (2. Baskı b.). Ankara: TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ.
- Kılıç, O. (2007, 4 20). Kendi Yazdıkları Işığında Amerikan Mis.Harpüt Faal. *İslâm Araştırmaları D. - Journal of Islamic Research* 476-491, 476-491.
- Kocabaşoğlu, D. U. (1989). *Kendi Belgeleriyle Anadolu'daki Amerika 19. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğundaki Amerikan Misyoner Okulları*. İstanbul: ARBA Yayınları .
- Kocabaşoğlu, U. (1989). *Kendi Belgeleriyle Anadolu'daki Amerika Misyoner Okulları*. İstanbul: Arba Yayınları.

- Köse, İ. (2014, Temmuz-Aralık). ABD'DE TÜRK-AMERİKAN LOZAN ANTLAŞMASI'NIN (6 AĞUSTOS 1923) ONAY TARTIŞMALARI VE ONAY TARAFTARLARININ YAYINLAMIS OLDUĞU KİTAPÇIK. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*(Sayı: 44), 131-155.
- Narin, R. (tarih yok). Amerikan Board'un Kadın Misyonerleri ve Adapazarı Ermeni Kız Okulu. *Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi/ International Journal of Historical Research*(Yıl/Vol. 3, Prof. Dr. Azmi Özcan Öğrencileri Özel Sayısı), 249-286.
- Nur, D. R. (1992). *Dr. Rıza Nur'un Lozan Hatıraları* (3. Baskı b.). İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Öney, C. (2010). *II. ABDÜLHAMİD DÖN. ANADOLU'DA MEYDANA GELEN ERMENİ İSYAN. AMERİKAN MİSYONER OK. ROLÜ-y. İLİSANS TEZİ*. Balıkesir: TC Balıkesir Ü.
- (tarih yok). Robert Kolej at Constantinople. *Tek Yol*. içinde İstanbul: Robert Kolej.
- Selimoğlu, S. (2018). Değerlendirmeler: "Ayşe Aksu, Robert Kolej'in İzinde, Türkiye'de Amerikan Misyonerliğinin Eğitim Stratejisi, İstanbul". *İnsan ve Toplum*, 8(2), 121-127.
- Selvi, H. (2007). Ermeşe (Akmeşe) Manastırı ve Ermeni Olaylarındaki Yeri. A. T. Kongresi (Dü.). içinde Ankara: ASAM Yayınları.
- Soysal, İ. (1978). *Türkiyede ve Dünyada Masonlar ve Masonluk, 2. Basım*. İstanbul: DER Yayınları.
- Şimşir, B. (tarih yok). Ermeni Propagandasının Amerika Boyutu Üzerine. TTK (Dü.) içinde, *Türk-Ermeni Külliyyatı, (X. Cilt) Ermeni Meselesinin Ortaya Çıkışı ve Yabancı Devletler* (Cilt X.). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Şimşir, B. N. (tarih yok). *Ermeni Propagandasının Amerikan propogandasının Boyutu Üzerine*.
- Ulusoy, Ş. (2005). *Robert Koleji ve Yab. Ok. Yönelik Atatürk Dön. Yapılan Düzenlemeler, Yük.Lisans Tezi*. Van: TC Yüzüncü Yıl Ü.
- Yücel, M. S. (2016). *TÜRKİYE'DE YABANCI OKULLAR VE AZINLIK OKULLARI*. Bilecik: Şeyh Edibali Üniversitesi, Sosyal Bil. Ens.Tarih Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi.

LİSTELER

BELGE LİSTESİ

Belge 1 Amerikan Robert Koleje arazi satılması izni	6
Belge 2 Amerikan Üsküdar Kız Lisesine Öğrenci Yatakhane Yapılma İzni	9
Belge 3 Robert Koleje Yüksekokul açma izni	12
Belge 4 Resmi Gazete 1 Ekim 1971 tarihli sayısında 1489 Nolu Yasa	18
Belge 5 Hisar Eğitim Vakfına Bağış Belgesi	39
Belge 6 Bahaddin Dülger, Yassıada Mahkemesi İdam Kararı Belgeleri	62
Belge 7 Kurmay Albay, DPT Müsteşarı yapılır	73
Belge 8 Bay ve Bayan Peet için basılmış kitabın ilk sayfaları ve arka kapak sayfaları ...	143
Belge 9 Robert K. patronundan Başbakan Adnan Menderes' e İngilizce mektup ..	145
Belge 10 Robert K. patronundan Başbakan İsmet İnönü' ye İngilizce mektup	146
Belge 11 Robert K. patronundan Başbakan Süleyman Demirel' e İngilizce mektup ..	147
Belge 12 Kızlar için Amerikan Okulu Kuruluş Sözleşmesi Kapak	158
Belge 13 Kızlar için Amerikan Okulu Kuruluş Sözleşmesi Kapak içi.....	159
Belge 14 Kızlar için Amerikan Okulu Kuruluş Sözleşmesi Madde 1 ve 2.....	159

GÖRSEL LİSTESİ

Görsel 1 Ayşe Hümeyra Ökten kitap kapağı	8
Görsel 2 YÖK kuruluşu sonrası BÜ yönetimi İhsan Doğramacı ile	38
Görsel 3 Tekfen kurucuları.....	42
Görsel 4 Boğaziçi Üniversitesi Yerleşkesi.....	96
Görsel 5 Marmaris Locası kuruluş kokteylinde Gen. Kenan Evren, etrafında 33.° masonlar	101
Görsel 6 Osmanlı’ da Mason Locaları kitap kapağı	116
Görsel 7 ABCFM ‘in iki merkez okulu. İstanbul’ da Robert Kolej ve Beyrut’ da Protestan Okulu.	126
Görsel 8 Robert Kolej	127
Görsel 9 “İstanbul’ da Dil Okulunda Genç Misyonerler”	129
Görsel 10 “Barış ve Aydınlanma için Tek Yol” Kitap Kapağı.....	131
Görsel 11 Robert Kolej, İstanbul ve Suriye Protestan Koleji, Beyrut Yöneticileri.....	137
Görsel 12 Dr. Gates ile son sınıf öğrencileri	156
Görsel 13 Amerikan Kız Koleji, Üsküdar.....	160
Görsel 14 Çeşitli mason önlükleri.....	164
Görsel 15 İngiltere B. Büyük Locası ana toplantı salonu	164
Görsel 16 Kral Süleyman Tapınağı, girişte J ve B sütunları	168
Görsel 17 Birçok simge bir arada. Önde iki sütun ve sütunları bağlayan kemer	169
Görsel 18 Solda İskoçya BL ‘dan alınan tablo, sağda 1981’ de değiştirilen tablo.....	170

Hangi ulus öz vatanında, düşmanlarının isimlerini üniversite binalarına verir?

Anadolu'yu ve Balkanları kana bulayan emperyalizmin evangelist misyonerlerin, Boğaziçi Üniversitesi bina isimleri;

Hamlin Hall, Washburn Hall, Henrietta Washburn Hall, Gates Hall, Alexander Van Millingen, Anderson Hall, Albert Long Hall, Sloane Hall, Theodorus Hall, Keneddy Lodge

... Efendiler yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecekleri tahsilin hududu ne olursa olsun en evvel ve her şeyden evvel Türkiye'nin istiklâline, kendi benliğine, an'anâtı milliyesine düşman olan bütün anasırla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir...

Mustafa Kemal ATATÜRK